

ПРОМЕНА ГРАДСКЕ ВЛАСТИ У КРАГУЈЕВЦУ

И син би, тата

НОВИ ВЕЋИНСКИ ВЛАСНИК
„ЖИТОПРОДУКТА“

Од Бојацића до
Мозетича

СТРАНА 5

ЗАШТО ЈЕ „ЗАСТАВА ИНПРО“
ПРЕД КОЛАПСОМ

Државни камен о
врату инвалида

СТРАНА 6

ОСТАВИНСКИ ПОСТУПЦИ
У ЗАСТОЈУ

Што једноставно кад
може компликовано

СТРАНА 12

ПОСЕБАН „СУСРЕТ“
ПСИХОЛОГИЈЕ И ВЕРЕ

Свештеник и психолог
за бољи брак

СТРАНА 13

AUSPUH SERVIS
PRODAJA I UGRADNJA
ORIGINALNIH
IZDUVNIH SISTEMA

IMASAF
Kejetas auto

M. BLAGOJEVIĆA 55
362 557, 064 122 9 240

ФИЛИГРАН
ЗЛАТО – СРЕБРО

ВАНАТСКО ДВОРИШТЕ – ПЕШАЧКА ЗОНА – КРАГУЈЕВАЦ

ST SLAVA-TRANS
ugalj, ogrevno drvo,
pelet, briket

Avalska bb, tel 370 386

Save Kovačevića bb
kod gradske deponije
06393700, 063 11 50 641

Reciklaža kertridža i tonera

dobar kertridž
mir u kući

RefillM

Karadorđeva 51, www.refillm.com
Tel. (034) 33 77 98 (034) 34 01 03 (064) 287 64 64

Najbolji hot dog u gradu

Hot Dog

Dijagonalno od Pozorišta
Danićiceva 10

Закидање

Пензионерима који ће од новембра па још наредне три године имати новчана умањења држава ће, скоро је сигурно, морати да надомести све што ће им закидати у том периоду. Аргумент за такву тврдњу није само то што се задира у такозвана стечена права, на шта су протеклих месеци, откад је најављено кресање пензија зарад стабилизовања јавних финансија, указивали и правни експерти, већ и начин на који ће ова „операција“ бити изведена. На то је, чим су посланици протекле радне недеље усвојили Закон о привременом уређивању начина исплате пензија, упозорила организација „Транспарентност Србија“.

На први поглед реч је о формалности, правној формулацији у Закону, међутим дефиниција је таква да открива сасвим друго лице ове државне „реформске“ мере. Наиме, како тумачи „Транспарентност“, „правно гледано пензије уопште нису смањене“, већ је само промењен „начин њихове исплате“, односно сви са пензијама већим од 25.000 добијаће мање него што им стварно припада, што би могло да се објасни да држава остаје дужна пензионерима за онај износ који им убудуће неће исплаћивати.

То да пензије „правно нису смањене“ аналитичари из „Транспарентност Србија“ доказују чињеницом да није промењен Закон о пензијском и инвалидском осигурању на основу којег се оне обрачунавају, односно утврђује њихова висина. Такође, нису ни додатно опорезоване, јер није измењен Закон о порезу на доходак грађана нити је неким другим законом уведен нови „порез на пензије“, већ је само промењен „начин исплате“. Значи, уместо, рецимо, 40.000 динара пензионеру ће се давати 36.000, или колико већ, а разлика има третман дуга, наравно - са каматом.

Е, сад је питање како ће и када закинути пензионери тај дуг моћи да наплате и колико њих ће успети то да доживи, с обзиром на времешност ове популације. Организација „Транспарентност“ само наговештава да „смањење пензија може да донесе више штете него користи“, јер начин на који се пензионерима узима део припадности „отвара широк простор за оглашавање неуставности“ тек усвојених прописа.

Нема сумње да ће Уставни суд Србије бити „затрпан“ захтевима за утврђивање валидности закона о „смањењу пензија“, мада

уопште не треба очекивати ажурност највише правне инстанце државе. Овај суд је и иначе спор, а треба рачунати и на тактизирање да актуелна Влада (а и Народна скупштина Србије) не буде изложена бламажи због усвајања неуставних прописа и, још више од тога, да пензионерима одмах почне да враћа нерегуларно узет новац.

Уз то, већ има озбиљних најава да ће угрожена страна затражити правну заштиту међународних судова, али ни на њихову реакцију не треба рачунати - бар док не прође која година. А шта дотле може да буде? Или ће данашња власт бити у ауто, или ће се земља финансијски и економски опоравити, како се сада најављује, па неће бити проблема да се пензије и упростоје и закинуто врати. Ко доживи причаће - не само из пензионерских редова.

Поводом умањења пензија и плата у јавном сектору ових дана стиже још информација које расветљавају наличје Владиних мера које је „оверила“ Скупштина. Најзанимљивији је јавни наступ председника Фискалног савета Павла Петровића, који понавља оцену да ће ефекти бити недовољни, односно да је проценат смањења требало да буде већи, али наводи и повећање ставки на расходној страни буџета, чиме се знатно анулирају ефекти скресаних плата и пензија.

Осим увећаних субвенција „Србијагасу“, рудницима угља, РТС-у, Скијалиштима Србије, приватним предузећима (не наводи се којима и за шта), гаранција за кредите великих јавних предузећа која нису способна да их отплаћују, на списку који је обзанио Петровић су и две милијарде субвенција београдском Градском саобраћајном предузећу (ГСП) и седам милијарди за Београд на води. Што ће рећи, једно локално комунално предузеће (то што је оно у Београду ништа не мења суштину) и један, опет престоички, грандиозни пројекат за који се све до сада говорило као о великој арапској инвестицији.

Дакле, ви пензионери и јавни делатници којима мајка држава сада тањи кућне буџете, упамтите: ако неких будућих година дођете до Београда, знајте да у њиховим шареним аутобусима и трамвајима има и вашег учешћа! Још важније, ако вас здравље послужи док поред реке Саве из воде никне нови велелепни београдски квартал, будите поносни да је у њему бар једна цигла од вашег одрицања. Какво је то задовољство!

Карикашура Горан Миленковић

Памћење

Политичко памћење пословично није јака страна учесника српске политичке сцене. Или није, или се селективно користи - зависно од сврхе.

Изузетак није ни замешатељство чије је финале била смена у врху локалне самоуправе у Крагујевцу.

А сећали се ко да је пре тачно шест година, ујесен 2008, Скупштина града Крагујевца „смислила“ модалитет да се одметнутим радикалима, потоњим члановима новоформиране Српске напредне странке, признају одборнички мандати у локалном парламенту, упркос неспорној чињеници да нова странка није ни постојала, а камоли учествовала на претходним изборима.

Крагујевачки рецепт, који је подразумевао судски епилог као финалну потврду законитости таквог поступка, преузет је затим и од стране других и скоро да је

послужио као образац увођења у власт једне странке, а да се о томе грађани претходно нису изјашњавали.

Изборна воља грађана Крагујевца - за оне који су смислили овај каламбур - у свему томе није била нимало важна.

Шест година касније, групација предвођена том истом Српском напредном странком привукла је уз себе већину у градском парламенту и „прекомпоновала“ локалну власт у своју корист. Групација која је сада изгубила већину - као крунски аргумент против таквог потеза нове скупштинске већине - извлачи став да оваква смена „не представља изборну вољу грађана Крагујевца, већ представља вољу центара моћи у Београду“.

Што ће рећи, изборна воља грађана једном и није баш била нешто важна, док је у другом случају, изостанак те исте изборна воља најјачи доказ некоретности

поступка странке која предводи нову већину (читај: Српске напредне странке). Другим речима, изборна воља - у нашем случају - и није ништа до политичка муниција у текућим препуцавањима.

Сада кад су актери заменили позиције, јасније је да су се (досадашњи) градоначелник и његови сарадници прерачунали у своје-временом настојању да расколом у тада најгласнијој опозиционој странци у граду себи прибаве стабилну и дугогодишњу власт. И да „пумпање“ скупштинске већине по цену свакојаквих уступака није потез који доноси успех на дужи рок.

Али, сведочи и да лојалност и узвраћање услугом на претходне услуге нису манир српске политичке сцене. Уколико се, наравно, као услуга (и заслуга) не тумачи одлазак деценију и по доминирајуће политичке опције у граду и њених лидера.

Сва тумачења су допуштена. Уосталом, одавно је неко рекао да политика није морални чин - политика је борба за власт.

Dragi Kragujevčani,
izvolite posetiti nas u novom salonu prodaje
na Pivari, na istom mestu gde je pre 85
godina osnovana naša kompanija
SUNCE Marinković.
Za kupce stolarije u novom salonu obezbedili
smo brojna iznenađenja i poklone.

Prozori i vrata SUNCE
Dr. Jovana Ristića 132
34 000 Kragujevac
Srbija

SUNCE
 SUNčani pozdrav 034/330 870

SUNCE
 suncemarinkovic.com

ЖИТОПРОДУКТ
 Крагујевац, Војводе Путника 70
 Телефони: 034 370 303
 370 215, 370 072, 370 135, 370 192
 zitoprodukt@nadlanu.com

Брашно по произвођачким ценама

Произвођачке цене,
 гарантовани квалитет
 белог, лиснатог,
 печеног, замрзнутог
 пецива

Све врсте хлеба и пецива у нашим објектима:
 ТЦ Аеродром, Мала пијаца,
 код улаза у Житопродукт,
 у кругу Заставе,
 у Улици Драгослава Срејовића 5

ПРОМЕНА ГРАДСКЕ ВЛАСТИ У КРАГУЈЕВЦУ

И сви отишли у једном дану

Након више неуспешних покушаја за протеклих годину дана, Српска напредна странка коначно је преузела власт и у Крагујевцу. Нова скупштинска већина, окупљена око СНС, разрешила је дужности председника Скупштине града Сашу Миленића, градоначелника Верољуба Стевановића и чланове Градског већа и изабрала Радомира Николића за првог човека Крагујевца, као и остале највише функционере који ће управљати градом

Прошлог уторка, 28. октобра, смењена је комплетна градска власт одлуком нове скупштинске већине, која је била бројнија од иницијатора, потписника захтева за њену смену. У току редовне седнице разрешен је дужности председник Скупштине Саша Миленић, док је његов заменик Милан Урошевић поднео оставку. Након тога, на седници која је по хитном поступку заказана и одржана истога дана, смењени су градоначелник Верољуб Стевановић, а са њим и сви чланови Градског већа. За новог председника Скупштине изабран је Милан Урошевић (СПО), што је унапред већ било договорено, а на место заменика поново се вратила Славица Коминац (СПС), која је исту функцију обављала до пре неколико месеци.

За разрешење Саше Миленића гласало је 50 одборника, али је комисија два листића прогласила неважећим, док је избор новог председника Скупштине и заменика поддржало 49 одборника. Са исто толико гласова смењен је досадашњи градоначелник Стевановић, а за новог је, на предлог новог председника Скупштине, изабран Радомир Николић, који је предложио и чланове Градског

ВЕРОЉУБ СТЕВАНОВИЋ НАЈАВЉУЈЕ НОВУ ЖЕСТОКУ ПОЛИТИЧКУ БОРБУ

већа. За заменика градоначелника постављен је Обрад Турковић из „Покрета за наш град“.

■ Већина комотнија од првобитне

Одавно једна скупштинска седница није изазвала толико инетерсовања као ова, 23. редовна, за коју је акредитовано близу 40 новинара,

ПРВА ЧЕСТИТАЊА НОВОМ ГРАДОНАЧЕЛНИКУ

КАКО СУ КОНТРОЛИСАНИ ОДБОРНИЦИ НОВЕ ВЕЋИНЕ

Прво карантин, па оловке на реверс

Осим што је „процурела“ добро чувана вест да су одборници нове владајуће коалиције, њих више од 30, провели три дана у карантину у хотелу „Алфа“ у селу Кончарево код Јагодине, одакле су аутобусом доведени право на скупштинску седницу, „проваљен“ је и начин како су контролисани приликом гласања. Наиме, свака одборничка група која се приклонила СНС добила је хемијску

оловку (фломастер) одговарајуће боје, којом су одборници морали да заокруже „прави“ одговор на листићима. То је било видљиво нарочито код одборница, које су у рукама носиле ове фломастере прилазећи из одборничких клупа до места где се обављало гласање. Мушкарци су били нешто опрезнији, па су оловке вадиле из сакоа тек пошто су били добро сакривени иза паравана, што, ипак, није остало непримећено. Тако су напредњаци имали наранџасте оловке, еспесовци црвене (да ли је то била случајност?), ДСС браон и тако редом.

сниматеља и фото репортера. Осим из крагујевачких редакција и дописништава који су за ову прилику у екипама имале по два новинара, дошли су и представници медија из Београда, Аранђеловца и Јагодине. Већ на почетку маратонске седнице, која је трајала пуних 11 сати, било је јасно да су представници нове коалиције, коју чине СНС,

СПС-ПУПС-ЈС и ДСС, „Покрет за наш град“, обезбедили довољно гласова за смену власти у граду.

Уочи седнице, заправо откако је покренута иницијативе 44 одборника за смену локалне власти, у граду је владала велика тензија. У току седнице чуло се да су одборници окупљени око СНС стигли аутобусом тог јутра право из каран-

тина у Кончарево, где су провели последња три дана, док су поједини у пратњи полиције дошли од куће до скупштинске сале.

Биле су приметне и јаке снаге, како се чуло, приватног обезбеђења из Земуна, као и полиције, који су опколили скупштинско здање, а у великом броју и унутрашњост зграде.

РАДОМИР НИКОЛИЋ У ПРВОМ ЈАВНОМ ОБРАЋАЊУ

Да ли сам градоначелник или стечајни управник

У свом првом обраћању након избора за градоначелника Крагујевца Радомир Николић се најпре захвалио одборницима који су пружили подршку његовом тиму. Захвалио се и досадашњем градоначелнику Верољубу Стевановићу за све оно добро што је чинио у претходном периоду и што је својевремено успео да, захваљујући својој политичкој вештини и великој енергији, помогне да град у то време потпуно не потоне.

– За оне ствари око којих се нисмо слагали ми ћемо покушати да их спроведемо, на онај начин како смо замислили да треба да се спроведе, рекао је Николић, изражавајући бојазан да је до ових промена дошло прекасно. Јер, мере консолидације које је усвојила Скупштина града у јуну ове године до сада нису спроведене. Бојим се да ме данас нису изабрали за градоначелника, већ за стечајног управника, казао је Николић, јер град дугује много, не онако како је причао Верољуб Стевановић. Дугује више од једног годишњег буџета и буквално је пред банкротом. Ми ћемо у наредном периоду у хитном поступку урадити ревизију комплетног стања у јавном сектору, у градској управи, установама, у јавним и јавно-комуналним предузећима. На основу података до којих дођемо урадићемо озбиљну анализу и упознаћемо вас са свим активностима које ћемо чинити до краја мандата.

Николић је најавио да не намерава да градом управља сам, нити да сужава свој тим, већ да га шири људима који могу да помогну. Осим тога, обећао је и значајне преокрете у политици коју је до сада град водио у сарадњи са Владом Србије.

„У Влади ћемо имати сарадника, нећемо се свађати са Владом сопствене државе“, закључио је Николић на првој конференцији за новинаре после избора за градоначелника Крагујевца.

– Грађанима Крагујевца немам шта да обећам и немам чиме да их поткупим, чекају нас тешке мере. Једино што могу је да дам себе, а могу да разговарам са свима. Борићемо се за наш Крагујевац до краја, казао је Николић, и додао да очекује ће бити и штрајкова у јавним предузећима и градској управи.

ЗЗШ И ДС НА КОНФЕРЕНЦИЈИ ЗА НОВИНАРЕ

Илузија о доласку новца брзо ће нестати

На конференцији за новинаре која је одржана у свечаном салону Скупштине града између два заседања медијима су се обратили представници ЗЗШ и ДС.

– Ово је седница која нема ни изблиза карактер дана „де“, јер се на њој неће догодити ништа од значаја за грађане Крагујевца. Оно најзначајније догодило пре ове седнице, када су Крагујевчани остали без локалне самоуправе, директним притиском не само београдских центара моћи него и државних органа, рекао је Саша Миленић, потпредседник „Заједно за Шумадију“.

Овим је, практично, избрисана функција локалне самоуправе у Крагујевцу, јер данас имамо парламент који не представља изборно исказану вољу грађана Крагујевца. Он представља вољу централних органа власти у држави и само је још један корак у полуваничном Владином програму уподобљавања, са циљем успостављања вертикале јединства власти Српске напредне странке на свим нивоима. То обемишљава и покрајинске и локалне изборе, а Уставом гарантовано право грађана на локалну самоуправу проглашава практично неважећим, оценио је Миленић.

Он је додао да далеко озбиљније и политички дубље мотивише на самопрепитивање када вас смене грађани, јер су они једини овлашћени да то чине. Власт се једино добија и губи на изборима, закључио је Миленић.

Душан Обрадовић, председник Градског одбора ДС, упозорио је да ће илузија која се ствара обећањима да

„ЗАЈЕДНО“ И ДЕМОКРАТЕ ОДСАД У ОПОЗИЦИЈИ

ће новац доћи у Крагујевац доласком Српске напредне странке на власт убрзо бити разбијена и да ће се и сами грађани у то врло брзо уверити. Он је нагласио да је обавеза опозиције да врло брзо позове на одговорност новопостављену власт и да ће Демократска странка и Заједно за Шумадију укрстити искуства и енергију, а 37 одборника у градском парламенту није мали број, казао је Обрадовић.

У свом обраћању јавности он је потврдио да је приватно обезбеђење уочи и за време заседања опколило зграду Скупштине града, што сматра „страшним“. Закључујући да је Крагујевац понашањем напредњачка „дотакао дно“, Обрадовић је поставио питање и са ког рачуна је плаћено то приватно обезбеђење, као и коме је оно било потребно. Најавио је, такође, да ће јавности доставити фотографије о присуству приватног обезбеђења у Скупштини града.

НОВИ ГРАДСКИ ФУНКЦИОНЕРИ

Радомир Николић
градоначелник

Рођен у Крагујевцу, 1976. године, по образовању дипломирани менаџер, ожењен, отац троје деце. Радио као комерцијалиста и службеник у Комерцијалној банци и „Србијагасу“.

Политички је активан од 2009. године, када је постао члан Српске напредне странке. Од 2010. до 2012. био је председник Градског одбора СНС-а у Крагујевцу, а од октобра 2012. је председник Извршног одбора СНС-а. На локалним изборима 2012. био је први на листи напредњака у Крагујевцу.

Као градоначелник биће на сталном раду.

Милан Урошевић
председник
Скупштине
града

Рођен у Крагујевцу 1985. године, завршио Факултет за менаџмент на „Мегатренду“. Радио је од 2006. до 2011. као саветник генералног директора Института за јавно здравље, а од 2013. је заменик председника Скупштине града.

Члан је Српског покрета обнове од 2003. године и у тој стран-

ци обављао је више функција. За одборника у Скупштини града изабран је 2012. године на листи „Преокрет“

САСТАВ ГРАДСКОГ ВЕЋА

Зоран Јовановић
и десеторо
НОВИХ

У главни орган извршне власти у граду, на предлог кандидата за градоначелника Радомира Николића, градска Скупштина је изабрала једанаест чланова.

- ЗА ИНВЕСТИЦИЈЕ И РАЗВОЈ ГРАДСКИХ РЕСУРСА
Предраг Џајевић (1968), дипломирани инжењер машинства
- ЗА СОЦИЈАЛНУ ПОЛИТИКУ И ДРУШТВЕНУ БРИГУ О ДЕЦИ
Слађана Радисављевић (1968), професор математике
- ЗА КОМУНАЛНУ ПРИВРЕДУ
Зоран Јовановић (1956), дипломирани машински инжењер
- ЗА ПРИВРЕДУ И ПРИВАТНО ПРЕДУЗЕТНИШТВО
Далибор Јекић (1977), дипломирани економиста
- ЗА ОБРАЗОВАЊЕ, КУЛТУРУ И ИНФОРМИСАЊЕ
Верољуб Трифуновић (1940), доктор архитектуре у пензији
- ЗА ЛОКАЛНУ САМОУПРАВУ, РЕГИОНАЛНИ РАЗВОЈ И САРАДЊУ СА ВЛАДОМ СРБИЈЕ
Милош Анђелковић (1981), дипломирани правник
- За здравствену заштиту
Гордана Дамјановић (1962), лекар
- ЗА ЕКОНОМСКУ ПОЛИТИКУ И ФИНАНСИЈЕ
Игор Митровић (1978), дипломирани економиста
- ЗА НАУКУ И САРАДЊУ СА УНИВЕРЗИТЕТОМ
Владимир Максимовић (1980), мастер економије
- ЗА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ, ОДРЖИВИ РАЗВОЈ И САРАДЊУ СА УДРУЖЕЊИМА
Зоран Р. Прокић (1964), дипломирани ветеринар
- ЗА МЕЂУНАРОДНУ САРАДЊУ
Миња Обрадовић (1976), дипломирани економиста

Градским већем председава градоначелник Радомир Николић, а мења га заменик Обрад Турковић

са те функције, иако је још летос поднео оставку, то се, ипак, није догодило. Како се чуло, Турковић ће на месту заменика градоначелника остати само привремено, јер Здравковић прво мора да се врати у одборничку клупу, како би могао да се кандидује да поново обавља функцију заменика првог човека града.

Велико изненађење за многе било је и што што се међу члановима новог Градског већа поново нашао Зоран Јовановић, иначе близак сарадник Верољуба Стевановића, који је и претходно обављао исту функцију, што очито говори да се приклонио владајућој опцији. Ништа мање није необично ни што се у новом сазиву градске владе нашао и пензионисани архитекта Верољуб Трифуновић, који ће убудуће бити задужен за образовање, културу и информисање, јер је он у 75-ој години, а до сада није имао оперативне политичке функције.

„Видећемо се на следећим изборима“, поручио је у опроштајном говору бивши градоначелник Верољуб Стевановић, а исту поруку упутили су и сви они који ће убудуће у одборничким клупама седети у редовима опозиције.

Гордана БОЖИЋ

Заседање је отворено одлучивањем о престанку мандата Душану Алексићу (ЗЗШ), кога је на месту одборника заменио Ивица Милетић и Марку Николићу (ЛДП), на чије место је дошао Борис Ковачевић. Да је СНС успела да, после више покушаја, коначно придобије већину одборника потврдило се и када је 48, од укупно 86 присутних одборника, међу којима су били и чланови ЛДП, гласали за разрешење председника градског парламента Саше Миленића. То је био увод за смену Верољуба Стевановића, који је пуних 14 година био на челу градске власти, а последњих десет узастопно.

Одборници ДС и ЗЗШ одлучили су да приликом смене првог човека градске Скупштине не гласају, а први који је из редова ЗЗШ, упркос томе, узео гласачки листић био је Саша Стевановић, за кога се већ неко време говорило да ће приступити супротној страни и да једини из ЗЗШ није потписао првобитну иницијативу од које се касније одустало.

Одборници ДС и ЗЗШ одлучили су да приликом смене првог човека градске Скупштине не гласају, а први који је из редова ЗЗШ, упркос томе, узео гласачки листић био је Саша Стевановић, за кога се већ неко време говорило да ће приступити супротној страни и да једини из ЗЗШ није потписао првобитну иницијативу од које се касније одустало.

Иначе, Чедини либерали су претходно саопштили да не подржавају смену градске власти и да су „одборници ЛДП учествовали у гласању, али да нису гласали за смене“, што судећи по броју гласова који су подржали иницијативу СНС није одговарало истини. Они су, како се касније чуло, још прошлог петка одлучили да гласају

ГУЖВА НА ГАЛЕРИЈИ –
НОВИНАРИ И ПОСМАТРАЧИ

ГЛАСАЊА СУ БИЛА ТАЈНА,
АЛИ ИПАК КОНТРОЛИСАНА

за смену, па је то био разлог што је њихов шеф одборничког клуба Марко Николић поднео оставку и изашао из одборничке клупе, а да ће они који нису послушали свог шефа бити искључени из странке. Осим њих у „прелетаче“ су се сврстали и одборник ДС Слађан Ракић, као и Тадићев Витомир Недељковић. Чињеница је да је првобитна група од 44 нараста на 50 одборника, па су напредњаци у међувремену обезбедили знатно комотнију скупштинску већину од оне којом су иницијали седницу.

У опозицији су сада остали чланови ЗЗШ и ДС, обоје сада са по једним одборником мање и независни одборник Влада Вучићевић.

■ Напредњаци прећутали седницу

Представници нове одборничке већине практично су прећутали читаву седницу и нико, осим Горана Ковачевића који је узимао реч само као предлагач, није изашао пред скупштинску говорницу. У дискусији су већ на почетку поводом разрешења председника парламента учествовали из ЗЗШ Бојан Стојадиновић, Злата Сенчић, Оливера Николић, из ДС Јована Јовановић и самостални одборник Владан Вучићевић.

Стевановић је напредњацима рекао да су 28. октобра у Крагујевцу „јасно насликали стварност у Србији“, која се, према његовим речима, своди на „карантин, претњу и уцене“. Он је оптужио СНС да отима власт у граду, те да је месецима блокирала Крагујевац, много горе него што је то чинио режим Слободана Милошевића,

али да је, упркос томе, центар Шумадије функционисао многе боље него остали градови у Србији. Стевановић је казао и да не би волео да је на месту оних који „замажвају народ продајом магле“ и захваљујући се својим одборницима на достојанству, моралу и озбиљности, поручио напредњацима да ће се „видети за годину дана“.

Дојучерашњи председник Скупштине града Саша Миленић такође је оптужио напредњаке да силом преузимају власт и да је у Крагујевцу на делу „атак државе и државних органа на локалну самоуправу“, која у шумадијској и првој српској престоници од сада, сматра он, више не постоји. Ово је козачка скупштина, рекао је, подсећајући да се власт једино добија и губи на изборима, а да се у овом случају жели по сваку цену и да ово што се десило нема везе ни са Уставом ни са законима.

После тајног гласања и смене Миленића, његов заменик Милан Урошевић поднео је оставку, а потом је изабран за новог шефа парламента, док је Славица Коминац заузела позицију заменика, коју је обављала и у првом делу текућег мандата, док социјалисти нису напустили владајућу већину. Истога дана, на захтев СНС и нове већине, у парламенту је одржана и седница по хитном поступку, на којој је такође тајним гласањем, са 49 гласова смењен градоначелник Стевановић и одмах потом изабран нови - Радомир Николић, за кога је гласало исто толико одборника. Место заменика градоначелника припало је Обраду Турковићу, а изабрани су и нови чланови Градског већа.

Мада се очекивало, а тако је било и најављено, да ће на месту заменика остати Небојша Здравковић, који још увек није разрешен

САМОСТАЛНИ ОДБОРНИК ВЛАДАН ВУЧИЋЕВИЋ

Нисам био задовољан пре, а сада још мање

Напетост која је и те како била присутна претходних дана, очи заседања Скупштине, Прилично је пала на почетку седнице. Томе је у великој мери допринео самостални одборник Владан Вучићевић, који је највише излазио за скупштинску говорницу. Иако медији нису придали значај његовим дискусијама, он је побрао највише симпатија и аплауза публике са галерије.

Већ на самом почетку указао је на бројно присуство људи из обезбеђења, питајући коме је и зашто оно потребно, а потом закључио да „можда тако мора у тренутку када се отима власт“.

У свом маниру Вучићевић је рекао да је недавно открио свој песнички таленат, па је том приликом одборницима прочитао првих

пет стихова своје песме „Скупштинска већина“, посвећених новој већини у одборничким клупама. Читање стихова изазвало је громогласан смех присутних код једних и кисели осмех код других одборника.

Његова наредна дискусија била је, међутим, далеко озбиљнија, а Вучићевић је упозоравајући на оне који су „јонирани“ свој образ рекао да се овде „шачица људи одрекла својих ставова и принципа зарад ситних интереса и функција“.

- Нисам ни ја био задовољан радом ове власти и најчешће и највише сам их критиковао,

НАЈЧЕШЋЕ ЗА ГОВОРНИЦОМ:
ВЛАДАН ВУЧИЋЕВИЋ

али још мање сам задовољан овима који власт отимају. Не може неко у име народа да проценује да треба да мења власт и да до ње долази отимачином, као што сада ради СНС, рекао је Вучићевић, а потом се обратио Радомиру Николићу питањем да ли заиста мисли да са купљеним одборницима може да врши власт у граду. „Све време сте се

жалели на ове који су сада са вама и плашим се да са њима нећете моћи да добијете изборе, а имали сте изборе у рукама“, поручио је Вучићевић напредњацима.

НОВИ ВЛАСНИК „ЖИТОПРОДУКТА”

Од Бојацића до Мозетича

Пише Милош Пантић

Једно од најстаријих и највећих млинско-пекарских предузећа у Србији са традицијом дугом 158 година, крагујевачки „Житопродукт”, добио је од приватизације обављене 2000. године трећег по реду већинског власника. Први су постали те 2000. године сами запослени и пензионери фирме, који су по такзваном старом закону добили бесплатно 60 посто акција, док

Од почетка октобра крагујевачка млинско-пекарска фирма добила је новог власника, словеначку компанију „Дон Дон”, која је већински пакет акција купила од крагујевачког „Агромаркета”. Већински власник Алеш Мозетич најавио је улагања од милион и по евра и запошљавање 50 нових радника

је преостали пакет припао држави.

Други већински власник постао је током прошле и ове године крагујевачки „Агромаркет”, који је купио 86 посто акција преду-

зећа на Београдској берзи. Нови, трећи по реду власник од 10. октобра ове године постала је словеначка компанија „Дон Дон” која је на Београдској берзи откупила комплетан пакет акција од „Агромаркета” по цени од 365,2 милиона динара, или око три милиона евра.

■ Улагање у развој

„Дон Дон” послује већ 20 година, а на српском тржишту присутан је шест година и за то време постао је највећи произвођач свежег хлеба и пецива у земљи. То је постигнуто улагањем 35 милиона евра у куповину девет српских млинских и пекарских предузећа и у њихов развој, а крагујевачко предузеће је десето у том низу. На конференцији за штампу одржаној 24. октобра у Крагујевцу поводом представљања новог власника, којој је присуствовао и већински власник „Дон Дона” Алеш Мозетич, саопштено је да је ова компанија у свим својим српским погонима унапредила производњу и увела нове производне линије, уз отварање нових радних места.

Данас у Србији „Дон Дон” запошљава 1.200 радника, а у њиховим погонима дневно се произведе 400.000 векни разних врста хлеба. Добра вест је да ће ова компанија свој начин рада, који значи нова улагања, применити и на „Житопродукт”. По речима Алеша Мозетича у старту ће бити уложено 500.000 евра у реконструкцију млина.

Наш циљ је да млин у „Житопродукту” што пре почне да снабдева погоне система „Дон Дон” на југу земље, као и да подмирује сопствене потребе. Планирано је да капацитет овог млина буде 100 тона брашна дневно и надамо се да ће то бити већ почетком новембра. У нови млин ћемо уложити 500.000 евра, тако да ће следећег лета капацитет бити 200 тона брашна дневно, колико сада мељемо и у нашем погону у Зрењанину. Из зрењанинског погона ће се снабдевати наши погони на северу Србије, док ће Крагујевац постати наш центар за

погоне на југу, саопштио је Мозетич планове везане за крагујевачку фирму.

Но, то неће бити крај новим инвестицијама, јер је у наредних година дана планирано улагање од милион евра у сам погон пекарства, развој тржишта и постојећег асортимана производа. Паралелно са тим радиће се на унапређењу малопродаје и „Житопродуктових” малопродајних објеката у Крагујевцу. Први циљ је, по речима већинског власника, повећање производње са 20.000 на 40.000 векни хлеба дневно, као и производња 20.000 комада пецива и 30.000 комада тоста.

План је да у Крагујевцу буде централна производња тоста за целу Србију и да се брзо покрене и производња двопека, што је новина у асортиману „Дон Дона”. Дугорочни план је да Крагујевац постане центар производње тоста и двопека за читав овај регион. Поштоваћемо крагујевачку пекарску традицију и зато настављамо да улажемо у бренд „Житопродукт”. У производњи се водимо највишим стандардима у пекарству, а принцип безбедности и квалитета биће наш императив и у овом случају, нагласио је Мозетич, уз очекивање да ће после свих улагања Крагујевац врло брзо постати главни стратешки центар пекарске индустрије у овом делу Србије и да се у наредних девет месеци планира запошљавање 50 нових радника.

■ Мали акционари одолевали

Када се погледа новија историја „Житопродукта” од прве приватизације 2000. године, може се закључити да је та фирма опстала на тржишту и преживела власничку трансформацију, за разлику од многих других пекара по Србији које су доживеле стечај и гашење. Мали акционари, запослени и пензионери фирме, доду су одолевали покушајима да већински пакет акција купи неки велики инвеститор, сматрајући да тако осигуравају стабилну будућност предузећа.

Они су са пакетом од око 40 посто акција у свом поседу формирали Удружење малих акционара „Житопродукт комерц” и као појединачни највећи власници

” Алеш Мозетич: Дугорочни план је да Крагујевац постане центар производње тоста и двопека за читав регион

ОСНИВАЧИ БРАЋА ПАВЛОВИЋ БОЈАЦИЋ

Индустријалци и добротвори

За почетак историје „Житопродукта” узима се 1856. година када су браћа Владимир и Димитрије Павловић Бојацић основали први млин у Крагујевцу. Након смрти Владимира његови синови Светислав, Драгољуб и Божидар заједно са стрицем оснивају фирму „Димитрије и браћа Павловић”, али су их сви знали као Бојациће.

Посао се шири и 1890. године Павловићи купују за то време најмодернији у Србији парни млин и у Крагујевцу оснивају фабрику теста и тестенина. Пред сам рат по-

сао настављају и шире браћа Јован, Чедомир, Миодраг и Константин. Поред млина и фабрике тестенина имали су и циглану, црепану, ливницу, рудник угља у Бресници код Чачка, рудник азбеста у Страгарима, машинску радионицу, а од имовине још и неколико кућа, акције Шумадијске банке, 32 хектара у центру Крагујевца и винограде.

За време Другог светског рата млин и фабрика тестенина раде под стражом немачких војника за потребе окупатора, али Павловићи проналазе начин да тако прехране и добар део Крагујевца. У време рата помажу четнике, Русе, одбегле Италијане, партизански Шумадијски одред.

Чим је рат завршен победницима ни то није било довољно, па су сво четворо браће осудили као народне непријатеље и одузели им комплетну имовину. Осуђени су на заворске казне, а не на смртне, како је тражио тужилац, забележили су хроничари.

Према подацима које смо добили из Агенције за реституцију, јединице у Крагујевцу, закључно са 3. мартом ове године, када је био последњи рок за подношење захтева, 16 законских наследника породице Павловић Бојацић поднело је захтев за повраћај имовине, односно обештећење Агенцији за реституцију, а поступци по тим захтевима су у току.

СТАРИ МЛИН КОЈИ СУ САГРАДИЛИ БОЈАЦИЋИ

НЕКИ ОД НОВИХ ПРОИЗВОДА КОЈИ ЋЕ СЕ ТРЖИШТУ ПОНУДИТИ ИЗ „ЖИТОПРОДУКТА“

„ЗАСТАВА ИНПРО“: КАКО СЕ УСПЕШНО ПРЕДУЗЕЋЕ НАШЛО ПРЕД КОЛАП

Државни камен о

Ни годишња производња вредна између шест и седам милиона евра, од чега се 90 посто прода на ино-тржишту, ни потврђено висок квалитет производа, ни рад у две смене и суботом и недељом и исплаћене све обавезе према држави - нису гаранција опстанка „Заставе Инпро“, јер је држава „заборавила“ шта је обећала при исељењу ове фабрике ради смештаја „Фијата“ у „Заставине“ хале

Ових дана ближи се прва годишњица посла „Заставе Инпро“ са руским партнером, што је добар повод да се подвуче црта и оцени колико је успешан био излазак на ово тржиште, чиме је само употпуњена скоро деценијска пракса извоза претежног дела производње приколица из ове фабрике.

Дочекала нас је, међутим, несвесла оцена првог човека предузећа Бранка Вељовића да је „Застава Инпро“ дошла у тешку финансијску ситуацију, и то без сопственог „доприноса“ том замешатељству.

„Натоварени“ па заборављени

Преломни период за ово предузеће – основано, иначе, марта 1999. године за радно оспособљавање и запошљавање особа са инвалидитетом – подударио се са доласком „Фијата“ у Крагујевац. Да не буде дилеме: у „Застави Инпро“ недвосмислено кажу да је доласак италијанског концерна значајан и добар потез. Ипак:

– У то време, дакле 2010. године, најважније је било што пре ослободити простор за „Фијат“ и све је рађено у тој функцији, тако да су донета разна привремена решења која, ево, трају већ четири године. Тако је фебруара те године Влада Србије донела одлуку да се конституише државно предузеће „Застава Инпро“ на локацији на којој се сада налазимо. Та одлука је само делимично реализована, односно нисмо конституисани, нити је ово наш простор, ми смо овде у закупу, али нам је по тој одлуци узето хектар и по земље и 10 хиљада квадрата хале.

Други проблем који нам је исто држава наметнула јесте да смо у време доласка „Фијата“ добили у четири наврата укупно сто радника из фабрике аутомобила, а држава је преузела обавезу да субвенционисе њихова примања. То је престала да чини тачно пре годину и три месеца и сада ми

плаћамо те људе, у нади да ће држава, по обећању, своје обавезе које је преузела, потписала, и да испуни. Држава, нажалост, то не чини.

У међувремену, док на то чекамо, ми смо добар део обртних средстава морали да усмеримо у личне дохотке и сада смо дошли у ситуацију да угрожавамо производњу и извоз, јер не можемо уредно да финансирамо и плате и своје набавке. Само захваљујући изузетном поверењу наших добављача, и не само њих, већ и возара, транспортера и других са којима радимо, ми успевамо да се одржимо. Питање је само докле то тако може да траје, каже Бранко Вељовић.

О садашњој позицији фабрике он још каже:

– Имамо у граду доста примера да људима касне плате, али, истини за вољу, многи од њих не раде нормално, тамо и запослени виде да „цеде суву дреновину“. А код нас се ради нормално и за познатог купца. Ми производимо, извозимо, имамо приходе - а не можемо да измиримо плате јер морамо да одржимо и један ниво плаћања према добављачима. У супротном престала би свака наша привредна активност. Значи, постоји нека мера до које могу обртна средства да се одвајају за

плате, али има један минимум који мора да се одржи јер бисмо затворили фирму ако бисмо тако наставили.

Ми смо упутили захтеве Министарству за рад и социјалну политику и Министарству економије, мислим да су сасвим реални, у којима смо тражили да нам држава да кредит за припрему извоза који бисмо ми нормално вратили. И, наравно, да реши питање вишка људи који нам је она наметнула. Ми нисмо те људе запослили по конкурсу или због потребе, него смо их запослили по налогу министарства. Зато, да не буде неспоразума, нама не треба помоћ, нама треба да држава испуни своје обавезе.

Извој каључ опстанка

На почетку „Застава Инпро“ је запошљавала тридесетак радника, а данас овде ради 380 људи, међу којима су 230 радници са инвалидитетом. Годишње прераде око 2.500 тона цеви и лимова и реализују производе у вредности између шест и седам милиона евра. Највећи део производње – преко 90 посто - извозе, док је домаће тржиште заступљено са седам-осам посто. Извозе у Француску и Русију по уговору, а спорадично, како кажу, „ко налетити“, у бивше југословенске републике, Грчку, сада имају две испоруке за Швајцарску...

КОМПАНИЈА „ДОН ДОН“

Лидер на српском тржишту

Компанија „Дон Дон“ која је основана у Словенији 1993. године у последњих шест година, колико послује у Србији, купила је и развила производњу у 10 погона. Поред крагујевачког „Житопродукта“, као најновије инвестиције, власник је још и пекарне „ПДМ“ у Пударцима код Београда, „Житопродукта“ Зрењанин, Краљевачке пекарне, „Житопека“ Ниш, МС пекарне из Јакова, „Златног пека“ Лесковац, „Доброг пека“ Врњачка бања, пекарне у Сврљигу и „Фиделинка“ пекарне у Суботици.

У систему „Дон Дона“ годишње се произведе 15.000 тона пецива, а извози око 2.000 тона, при чему се дневно утроши око 165 тона брашна, што на годишњем нивоу износи око 60.000 тона.

пштено да се он повукао, а Надзорни одбор је за новог директора поставио дотадашњег руководиоца радне јединице пекарство Слободана Урошевића, који је и данас на тој позицији.

Разлози за овај растанак нису у јавности шире објашњавани, али је „Агромаркет“ наставио да откупљује акције од других акционара. Тако је у априлу ове године та фирма имала око 40 посто акција и дала је понуду да откупи још по цени од 12.000 динара по акцији. Као што се види, за неколико месеци успела је да обезбеди пакет од 86 посто акција и почетком октобра га прода „Дон Дону“ за око три милиона евра.

Из свега се може видети да се „Агромаркет“ овде појавио као финансијски инвеститор који је имао план да побољша стање фирме и да је потом прода неком другом, а не као стратешки инвеститор са намером да се дуже бави производњом у предузећу. Како је ова фирма прошла у овим трансакцијама не зна се, али је Београдска берза саопштила да је цена акција по којима су продате Словенцима забележила раст од око 37 посто.

По свему судећи, ни за време управљања малих акционара и Живорада Нешића, као ни за време „Агромаркета“, предузеће није могло да обезбеди довољно инвестиција за улагање у развој и опстајање у све већој конкуренцији на тржишту. Тада се појавио неко ко то може и има средстава, а то је словеначки „Дон Дон“

имали контролу над управом фирме, на чијем је челу био генерални директор Живорад Нешић Чада, који је читав радни век до пензије, са малим прекидима, провео руководећи овим предузећем и обележио његов рад.

За 12 година након приватизације мали акционари и Нешић успели су да обезбеде и развој предузећа инвестирањем око 2,5 милиона евра у нову опрему за производњу хлеба и пецива. Модерна линија за производњу хлеба имала је капацитет од 9.000 векни на сат, а пециво је заузимало 20 посто укупне производње. Фирма је дуго пословала позитивно, без блокада, и обезбеђивала плате запослених веће него у београдској пекарској индустрији.

Оно што је обележило тај период јесте политика ниских цена хлеба због чега су Нешић и „Житопродукт“ били проглашени „чуварима социјалног мира“ у Крагујевцу, пошто цена векне није мењана шест и по година. Из фирме је долазио одговор да они то обезбеђују dobrim резервама брашна од коопераната из Баната и да продајом пецива успевају да обезбеде позитиван биланс предузећа.

Позиција малих акционара и Нешића почиње да се мења почетком 2012. године, када на Београдској берзи крагујевачки „Агромаркет“ купује државни пакет акција од око 30 посто. Држава је дуго покушавала да прода овај пакет, али је тек из трећег покушаја успела да га прода крагујевачком инвеститору за 140,3 милиона динара.

У међувремену и поједини мали акционари почели су да продају акције на берзи, па је тако други по величини деоничар постала новосадска индустрија меса „Матијевић“ са 17,5 посто акција. На трећем месту био је Фонд ПИО са 9,8 посто акција, на четвртој фирма „Агроглоб“ са 6,2 посто, а на петом „Агродизел“ са 2,7 посто.

Следећих 10 акционара имало је по око један посто акција, из чега се видело да је у поседу малих акционара те 2012. године остало 20 до 30 посто власништва. Удружење малих акционара „Житпродукт комерц“ које је подржавало дугогодишњег директора Живорада Нешића се распало и избрисано је из регистра.

„Агромаркет“ подигао цену

Но, са промењеном структуром власништва, у којој је „Агромаркет“ био највећи акционар, није одмах дошло до разлаза са генералним директором Нешићем, већ је он остало на челу фирме до априла 2013. године. Тада је сао-

Бранко Вељовић: У време доласка „Фијата“ држава нам је наметнула сто радника из Фабрике аутомобила и преузела обавезу да субвенционисе њихова примања, али то је престала да чини пре годину дана и три месеца, па те људе ми морамо да плаћамо

САНКЦИЈЕ РУСИЈИ И ТРЖИШТЕ ПРИКОЛИЦА

Ембарго без ефеката

По речима Бранка Вељовића, у Русији се не осећају последице актуелног ембарга кад су приколице у питању.

– Нема ту ама баш никаквих ефеката. И даље су присутни и Немци, и Чеси, Аустријанци и други европски произвођачи са својим приколицама.

И Руси имају своје произвођаче, у Москви постоји фабрика која ради 30 хиљада приколица годишње. Чињеница је да је то тржиште огромно и да није баш покривено, а све више се тамо користе приколице. Зато имамо најаву да у наредном периоду за њих кроз неку заједничку сарадњу, можда кроз мешовито предузеће, проширимо обим производње и извоза, тако да наш партнер сада управо на томе ради.

ИЗВОЗ ПРИКОЛИЦА У РУСИЈУ ЗА ГОДИНУ ДАНА МИЛИОН ЕВРА

Врату инвалида

ОД ТРИДЕСЕТАК ДО
380 ЗАПОСЛЕНИХ

ЧЕКАЈУ ДА ДРЖАВА ИСПУНИ ОБАВЕЗЕ КОЈЕ ЈЕ ПРЕУЗЕЛА

- Ми смо се пре осам година одлучили за извоз као једину опцију опстанка предузећа и то се временом показало тачним. Најдуже извозимо у Француску, већ осму годину, укупно смо за све ове године на овом тржишту релизовали више од 11 милиона евра, а у 2014. очекујемо да вредност извоза у Француску достигне четири милиона евра. На руско тржиште смо стартовали прошле године са визијом да то буде милион евра годишње и надамо се да ћемо за 12 месеци, рачунајући од дана када смо почели, то и да остваримо.

- Иначе, има драстичне разлике у захтевима западноевропских и руског тржишта. За Русе радимо нашу конструкцију са огибљеним лиснатим опругама, а за Европу радимо углавном према њиховим конструкцијама и огибљење је торзионо. За Русију претежно радимо специјалне димензије, они поручују у већим количинама, у току прошле године освојили смо тридесетак модела за њих, пре свега су то приколице за терете.

Западно тржиште тражи, међутим, виши квалитет и добар дизајн. На почетку није било баш лако, али сада наше приколице потпуно одговарају захтевима ино купаца. Поједини наши модели су и лепши него што су то неке чувене немачке приколице које су код нас на гласу као синим за добру приколицу. Ми сад имамо квалитетнију приколицу од оних које долазе из Немачке – боља је, робуснија, згоднија за вишегодишње коришћење, без лажне скромности, бољи смо, оцењује Вељовић.

Он каже да је домаће тржиште „нека друга прича“.

- Домаће тржиште је оживело када је изашао нови Закон о безбедности саобраћаја, а додатно сада када је почела контрола и обавезна регистрација приколица сваке године. Испоставило се да су раније атести давани и тамо где припадају и где не припадају, тако да је увођење реда у ову област довело до раста тражње легалних приколица. Ми као да заборављемо да је приколица као свако друго саобраћајно средство, учествује у саобраћају, угрожава или побољшава услове саобраћаја, и онда није свеједно чиме се учествује у

РАЗВОЈНИ ПЛАНОВИ

Цинкара – приоритет

- Значајну ставку у нашем пословању имају трошкови галванске заштите, пре свега топлог цинковања. Зато, ако преживимо све ово, прва ставка у коју треба инвестирати је изградња цинкаре. То је инвестиција од четири до пет милиона евра, а ту би се запослило бар још 50 људи. При томе, решили бисмо не само наш проблем, већ бисмо имали могућност да пружамо услугу цинковања за овај крај овде, да кажем за Шумадију, јер ободно око Шумадије се налазе цинкаре у Крушевцу и Чачку, на пример. На жалост, цинкара у Ђуприји је престала са радом и, на наше разочарење, вероватно се неће ни обновити.

ПОХВАЛА ПОРЕСКОЈ УПРАВИ

Враћају ПДВ тачно у року

- Ми смо претежни извозник. Такав третман имамо и код Пореске управе. Зато имамо право на повраћај ПДВ у року од 15 дана и то бих похвалио. Ако нешто функционише како треба, то је баш тај порески део. ПДВ нам се враћа тачно у року, наводи Вељовић.

- Са друге стране, увозимо шпер плочу из Финске и Литваније, компоненте за везу увозимо из Пољске по изричитом захтеву нашег страног партнера, светлосну опрему увозимо из Италије, јер је пуно јефтинија него наша. А ми смо град где постоје и сертификована Лабораторија за светлосну опрему, и произвођач светлосне опреме. На жалост, за програм приколица много се више развијају неки страни произвођачи који раде комплете: и каблажу, и конекцију, и расвету за приколице, тако да ти буквално само монтираш. Спорадично купујемо од „21. октобра“, али није то оно што би требало да буде.

саобраћају – да ли је то узет неки точак са отпада, део из ограде за шасију и то накачено на осовину да се котрља, или је то приколица стварно произведена по свим стандардима и која се нормално извози у Европу и цео свет.

■ (Не)спорна приватизација

Са оваквим производно-пословним педигреом, „Застава Инпро“ дочекује време (поновног) покушаја приватизације. Пре саме приватизације, међутим, држава треба да размрси Гордијев чвор којег је сама „свезала“.

- Ми нисмо у реструктурирању, али је наш оснивач и власник капитала сто посто Група „Застава возила“ у реструктурирању. И сада настаје једна правна заврзала: Закон о приватизацији, члан три, каже да се предузећа за радно оспособљавање и запошљавање особа са инвалидитетом не приватизују, а са друге стране се каже да предузећа у реструктурирању треба да се приватизују. По основу власништва капитала требало би да се приватизујемо, по основу делатности - не. Остало је да се то питање разреши.

За нас у овом тренутку без претходног решења простора и вишка људи приватизација нема смисла, јер би значило да неко ко купи нас узме опрему и однесе је тамо где има простор, а ми бисмо вероватно остали без посла. Ја имам уверавања – као што су ми била уверавања да ће ови људи који су преузети добити субвенције – да ће се приликом приватизације захтевати да предузеће не мења делатност, да не можемо да останемо без посла, али то су уверавања са снагом изјава, а не писаних докумената. Иначе, јавним позивом који је у току обухваћена је Група „Застава возила“, а као саставни део Групе и ми. Е, сад је питање ко ће да потеже који члан закона, наводи Вељовић.

У „Застави Инпро“ додају да немају ништа против приватизације јер су, уз остало, таква решења масовно примењена у читавом свету. И у Србији ради двадесетак фирми које су у приватном власништву, а баве се запошљавањем особа са инвалидитетом. То је, кажу, доказ да је тај модел одржив. Није, међутим, одржив модел да се прави предузеће где ће инвалиди долазити као у социјалну установу.

Милош ЈОВАНОВИЋ

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ГРАД КРАГУЈЕВАЦ
Градска управа за послове локалне самоуправе и опште управе
Секретаријат за урбанизам и заштиту животне средине
Одељење за заштиту животне средине

ОБАВЕШТЕЊЕ О ПОДНЕТОМ ЗАХТЕВУ ЗА ОДЛУЧИВАЊЕ О ПОТРЕБИ ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

Обавештавамо вас да је носилац пројекта „Шумадијасировине“, д.о.о. из Крагујевца, поднео захтев за одлучивање о потреби израде Студије о процени утицаја на животну средину ПРОЈЕКТА – складиштење и третман неопасног отпада чија се реализација планира на кп. бр. на кп.бр. 1534 КО Крагујевац 1 (ул. Индустијска бр.4) на територији града Крагујевца.

Увид у податке и документацију из захтева носиоца пројекта, може се извршити у просторијама овог органа - Градска управа за послове локалне самоуправе и опште управе, Секретаријат за урбанизам и заштиту животне средине, Одељење за заштиту животне средине, канцеларија број 326, Трг слободе бр. 3, у периоду од 30.10.2014. до 10.11.2014. године, у времену од 9-12 часова.

У року од 10 дана од дана објављивања овог обавештења, заинтересована јавност може доставити мишљења о захтеву за одлучивање о потреби процене утицаја предметног пројекта на животну средину овом органу.

Овај орган ће у року од 10 дана од дана истека рока из става 3. овог обавештења донети одлуку о томе да ли је за предложени пројекат потребна процена утицаја на животну средину, о чему ће благовремено обавестити јавност.

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ГРАД КРАГУЈЕВАЦ
Градска управа за послове локалне самоуправе и опште управе
Секретаријат за урбанизам и заштиту животне средине
Одељење за заштиту животне средине

ОБАВЕШТЕЊЕ О ПОДНЕТОМ ЗАХТЕВУ ЗА ОДЛУЧИВАЊЕ О ПОТРЕБИ ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

Градска управа за послове локалне самоуправе и опште управе, Секретаријат за урбанизам и заштиту животне средине, Одељење за заштиту животне средине обавештава јавност да је носилац пројекта „ТЕЛЕНОР“ д.о.о. Београд, поднео захтев за одлучивање о потреби израде Студије о процени утицаја на животну средину ПРОЈЕКТА – базе станице мобилне телефоније на локацији „Крагујевац 30“, чија се реализација планира на кп.бр. 4962/27, КО Крагујевац 4 (ул. Каницова), на територији града Крагујевца.

Увид у податке и документацију из захтева носиоца пројекта, може се извршити у просторијама овог органа - Градска управа за послове локалне самоуправе и опште управе, Секретаријат за урбанизам и заштиту животне средине, Одељење за заштиту животне средине, канцеларија број 326, Трг слободе бр. 3, у периоду од 30.10.2014. до 10.11.2014. године, у времену од 9-12 часова. Уз захтев су приложени Стручна оцена оптерећења животне средине у локалној зони базе станице мобилне телефоније „Крагујевац 30“ - и Извештај о испитивању електромагнетног зрачења израђени од стране овлашћеног правног лица Лабораторије за испитивање нивоа зрачења извора нејонизујућег зрачења, лабораторије „W-line“ из Београда.

У року од 10 дана од дана објављивања овог обавештења, заинтересована јавност може доставити мишљења о захтеву за одлучивање о потреби процене утицаја предметног пројекта на животну средину овом органу.

Овај орган ће у року од 10 дана од дана истека рока из става 3. овог обавештења донети одлуку о томе да ли је за предложени пројекат потребна процена утицаја на животну средину, о чему ће благовремено обавестити јавност.

MARKETING
Kragujevacke

telefoni 333-111
333-116

СИНДИКАЛНО ОРГАНИЗОВАЊЕ КОД ПРИВАТНИКА (6)

Врзино коло незадовољства

Пише: Милош Јовановић

Промена власничке структуре овдашњих фирми – од друштвених и државних ка приватним и приватизованим, по свему судећи, потиснула је раније преовлађујућу „бригу о раднику“ у корист приватног власника, не би ли се увукао свежи капитал у добрано посрнулу српску привреду.

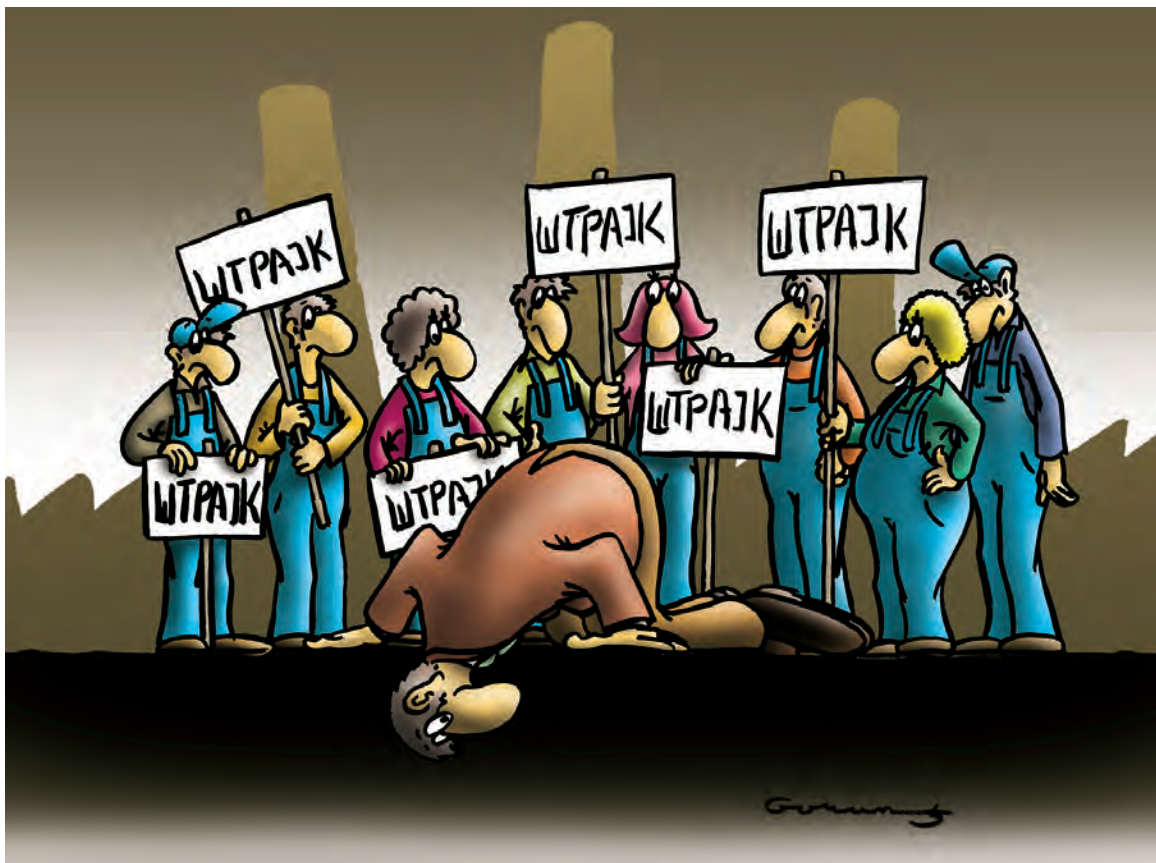
Цех ове преоријентације – по социјалној матрици – плаћају радници на много начина: од оних елементарних (радно време, заштита на раду), преко егзистенцијалних (наднице и плате), до друштвених (организовање). У развијеним земљама западног капитализма „амортизер“ који је уграђен у систем да ублажи овакве ударе јесу синдикати. Зато је ваљда и нормално што се у доба транзиције управо сузбијање синдикалног организовања код приватника појављује као додатни мамац за мотивацију нових инвеститора.

Серијал „Крагујевачких“ о синдикалном организовању код приватника у потпуности потврђује овакав след догађаја и понашања. При томе, свако из трилинга учесника „социјалног дијалога“ у нас има своју дозу незадовољства актуелним стањем.

■ Синдикална јадиковка

Први човек Самосталног синдиката Крагујевца Југослав Ристић јасно каже како је у већини приватних предузећа на неки од начина забрањено или спречено синдикално организовање, а радницима који се одлуче да искористе ово своје право следе откази са посла, али и ту постоје разлике.

- Велика разлика постоји између предузећа која су у поступку приватизације прешла у руке газда и предузећа која су од почетка приватна. Код првих постоји синдикална традиција, посебно јака тамо где је синдикат успео да поништи претходну приватизацију, тако да и у новим условима ти синдикати углавном остају. Такође, тамо где страни послодавци долазе из западноевропских земаља углавном нема препрека синдикалном организовању за које важе исти аршини као у њиховим матичним земљама. Капитал који долази са Истока, међутим, генерално доноси лош однос према синдикатима и синдикалном организовању. Што се наших приватних послодава-

Синдикати нису задовољни ни својим, ни положајем запослених, нити им одговара однос послодавца и државе према заштити права запослених, приватни послодавци не прихватају синдикалну

заштиту (не)радника и инерцију државе, док се држава стално пита зашто је сви прозивају зато што се не меша у сопствени посао

„Југослав Ристић: Код наших приватних послодавца синдикат не смеће ни да поменете, а ми нисмо моћни да то решавамо без државе

ца тиче, код њих не смеће ни да поменете синдикат, а ми нисмо моћни то да решавамо без помоћи државе.

Држава, са друге стране, не само што најчешће није заинтересована за све то, већ најчешће зајмури на непримењивање закона у овој области. Уосталом, држава улогу синдиката доживљава као штетну и као препреку инвестицијама и развоју, тако да није далеко од истине да такав став означим као непријатељски према синдикатима. А где год и кад год изостане државна заштита права радника на синдикално организовање, радници су шиканирани од стране послодавца, каже Ристић.

Сличан став наводи и Славољуб Ђоковић из крагујевачке филијале АСНС.

- На сваки покушај синдикалног организовања радницима се прети отказом, тражи се било какав разлог за раскид уговора о раду, малтретирају их на многе начине. Мислим да су радници свуда угроњени кад је у питању приватни сектор. Зато је Закон о синдикатима, који би предвиђао могућност да послодавац не мора да зна који су радници синдикално организовани, једина шанса

да се ту нешто промени. Овако, чим се раднику са платног списка одбија синдикална чланарина, послодавац су доступни сви потребни подаци да зна шта да чини даље, наводи Ђоковић.

Дејан Ђокановић, регионални повереник УГС „Независност“ у Крагујевцу такође је веома критичан.

- Држава неретко отворено стаје на страну послодавца, а у синдикатима увек има дежурног кривца, при чему ни један синдикат нема ни законску могућност нити било какво право да се постави као препрека приватизацији или инвестирању ако нешто није регуларно. Чак и кад синдикати изврше притисак, а држава „пусти“, то је политички чин и политичка одлука, а не принципијелно спровођење закона.

■ Приватничко „не таласаж“...

Приватни капитал који је „упливао“ у српске привредне воде зна да искористи актуелно расположење у сопствену корист. Најчешће није расположено да се упушта у „чачкање“ ове теме, што се види и из одговора Фијат аутомобила Србија на нашу молбу за разговор. Наиме, из ФАС-а (где иначе постоји синдикат који – кажу синдикалци ФАС-а – успешно функционише) добили смо учтив и не баш неочекивани одговор. „Хвала велико на упиту који сте нам послали. Нажалост, у овом тренутку нисмо у могућности да вам изађемо у сусрет и омогућимо саговорника на предложеној тему“, наводи се у

електронској поруци на адресу редакције.

Велике фирме питање синдикалног организовања у српским филијалама „елегантно“ увезују у пакет уговора са државом, било да се ради о експлицитним клаузулама или – што је чешћи случај – прихватањем државе да она, а не послодавац „брине“ о радницима. Забележено је и да се државни подстицаји синдикалном организовањем радницима условљавају одласком из фирме (пример „Јуре“ из Раче).

Приватни предузетници такође нису вољни да „именом и презименом“ говоре о синдикатима у својим фирмама, али не крију став да за синдикате нема места у њиховим фирмама. Све се своди на став послодавца да код њих „нема места за заштиту нерадника и забушаната, нисмо ми социјална установа“, а има у случајева да приватни власник изричито захтева да запослени пре потписивања уговора о раду стави параф на престанак да не прихвата синдикално организовање.

Стање је још драстичније у малим предузећима, док су запослени у разним СТР, СУР и сличним фирмама потпуно предати „на милост и немилост“ газде.

■ Закон само „слово на папиру“

Много шта од побројаног почиње или се завршава имено-

вањем државе као (не)одговорног учесника овог посла. Надлежни из државе се, пак, задовољавају цитирањем позитивних законских решења и коментаром како је сада на свакој фирми појединачно да та законска решења примени. С обзиром да је реч о праву, а не обавези – исход је такав каква јесте.

Са друге стране, држава као да не намерава да се „меша“ у свој посао, иако је управо она одговорна не само за постојање закона, већ и за њихову примену у пракси.

- Инспекцијски органи раде искључиво у корист послодавца, радници су сасвим незаштићени. То што се држава позива на Уставом загарантована права и на позитивна законска решења у пракси ништа конкретно не значи за синдикално организовање и раднике, јер та иста држава ништа не чини из своје надлежности да та законска решења буду и поштована, констатује Југослав Ристић.

Конкретна илустрација понашања државе, чак и када има врло конкретне обавезе, стиже из Фијат аутомобила Србија:

- Влада има два члана у Управном или Надзорном одбору ФАС-а, некад је био управни, а сад је надзорни, и председник Надзорног одбора је њен представник, то је неки Данило Цицић, који се, колико је мени знано, никад није појавио у фабрици, никад није контактирао синдикат, никад није контактирао никога. Нема везе што „Фијат“ има пет чланова, а Република Србија два на основу 33 посто власништва, значи они могу увек да прегласају, али ако имате човека који је задужен испред Владе да буде у Надзорном одбору, а њега ни фактички нема, тражили смо, не да директно Влада, већ надлежни из државе једноставно кажу шта је „Фијат“ урадио, где је оних пет посто резервног дела за целокупну производњу „Фијата“ који стоји у основном уговору, шта је „Фијат“ одрадио, шта је одрадила држава, а не само да чекамо. Није тачно да ми само нападамо Владу и кажемо дајте паре или слично, јер држава даје колико је сувласник, то су 33 посто, остало финансира „Фијат“, али тражимо ње много ангажованије учешће у решавању наших проблема, каже Зоран Марковић, председник Самосталног синдиката ФАС-а.

„Дејан Ђокановић:

Држава отворено стаје на страну послодавца, а у синдикатима увек има дежурног кривца

незапослених и флексибилних облика запошљавања, што све ствара посебну друштвену климу у којој преовладава страх од губитка посла, наводи др Дубравка Стајић из Института за политичке студије, и додаје да, са друге стране, послодавци дисциплиновањем запослених и ширењем приче о њиховој лењости и непредузимљивости, али и директним притисцима – условљавањем, пре-

„Славољуб Ђоковић:

Закон о синдикатима који би предвиђао могућност да послодавац не мора да зна који су радници синдикално организовани – једина је шанса да се нешто промени

мештањем и отежавањем услова рада, изнуђују уступке запослених и умањују радницима шансе за организовање или протест.

- Чињеница је да су у знатном броју предузећа сви они који се одреде да се боре за своја радна и синдикална права често изложени радикалним облицима притиска и ускраћивања, не само синдикалних, већ и основних људских права. Наведена ситуација, уз неефикасну и неблаговремену судску заштиту, често демотивише раднике да се синдикално ангажују, наводи политиколог др Дарко Маринковић.

Аналитичари, међутим, не штеде ни синдикате, сматрајући да део њихове немоћи потиче од малог броја радника спремних да се синдикално организују јер, једноставно, не виде ефекте једног таквог ангажовања.

- Друштвена моћ синдиката је мала и бележи стални пад. То потврђују и бројна истраживања укупног и радничког јавног мњења, која говоре да је степен поверења у синдикате и њихове лидере готово симболичан. Један од разлога налази се у чињеници да су синдикати слаби, подељени и сукобљени, односно да је

Др Дарко Маринковић: У знатном броју предузећа сви они који се одреде да се боре за радна и синдикална права бивају изложени радикалним облицима притисака и ускраћивања, не само синдикалних, већ и основних људских права

друштвена моћ синдиката далеко испод захтева друштвених околности. Радници сматрају, а то потврђују и чињенице, да њихова радна и синдикална права нису заштићена, или нису заштићена у пуној мери, због чега губе мотивацију и напуштају чланство синдиката. Последње истраживање обављено пре пет година показало је да се стопа синдикалне организованости креће око 25 посто. Данас тај податак може бити само неповољнији, наводи др Маринковић.

Закључимо овај серијал написа о синдикалном организовању код приватника делом из текста за „Пешчаник“ који потписује угледни новинар Милош Васић:

„У многе домаће велике приватне компаније синдикати нису ни покушали, а нису се ни трудили, да „присмрде“. Аргумент да власници не дозвољавају синдикално организовање био је само слаб изговор за наставак угодних ленчарења синдикалних првака. (...) Крепки социјалистички дух српских синдиката помогао им је да сачувају своје позиције барем у три средине: предузећима у реструктурирању, где још постоји друштвена својина, држави, која је послодавац у управи и јавним предузећима, и у друштвеним делатностима. У суштини, синдикати су опстали свуда где су се накачили на „државне јасле“ и од тога створили уносан лични или ускогрупни бизнис.“

ДА ЛИ ТАКСИСТИ РАДЕ „НА ЦРНО“?

Пребацивање лојшице

Начелник Шумадијског округа Дамјан Срејић изненађен је податком да је само 30 крагујевачких такси возача пријављено на социјално осигурање и за то прозива градске инспекције, одакле стиже одговор да је прозвао самог себе, јер је за радно правни статус возача надлежна Инспекција рада, која је у надлежности Округа

Пише Александар Јокићевић

Начелник Шумадијског управног округа Дамјан Срејић оптужио је градску власт да је не тако давним изменама Одлуке о обављању ауто - такси превоза, ни мање ни више, него легализовала рад „на црно“. Изговорене су крупне речи. Одлуком из 2011. године подносилац захтева за издавање такси легитимације, објашњава начелник Срејић, уз друге документе морао је да приложи и пријаву на обавезно социјално осигурање Фонду ПИО, да би изменом исте одлуке из 2014. године тај документ био преиначен у фотокопију уговора о раду са такси превозником или доказ о ангажовању од стране предузетника по другом основу у складу са законом.

Управо та промена је, категоричан је Срејић, условила појаву рада „на црно“ и финансијске губитке држави. Из градског Секретаријата за инспекцијске послове, задуженог за контролу ауто - такси превоза, демантују да је одлука мењана 2014., већ је до промене дошло 2013. године, због усаглашавања са новим Законом о прекршајима.

Када се говори о делу градске одлуке о ауто - такси превозу, који се односи на радни статус возача, следи одговор да су контрола и санкције за непоштовање заснивања радног односа у надлежности Инспекције рада, која је републички орган и део Шумадијског управног округа.

■ Хиљаду таксија, 30 возача

Да ли је начелник Шумадијског округа Срејић оптужио своју људе из Инспекције рада за нерад? Проблем се може посматрати и из тог угла, међутим, Срејић, који је тек два месеца на месту начелника, наглашава да се недавно, на

основу бројних притужби грађана (мада, требало би отворено рећи, на основу пријаве Удружења таксиста СИТАК), посветио овом проблему, а како је дошао до изненађујућих сазнања, одлучио је да се обрати новинарима.

- Ово свакако није посао начелника Шумадијског округа, али, очигледно, овим проблемом није имао ко да се бави. Инспекција рада је у сарадњи са другим надлежним органима, градским Секретаријатом за комуналне послове, односно, Одељењем за саобраћај и Фондом ПИО предузела конкретне кораке. Тражили смо податке о броју такси возила, возача и броју пријављених возача, возача и броју осигурања. Резултати до којих смо дошли су поражавајући. У Крагујевцу имамо 1.243 возила, 550 такси предузетника и 30 регуларно пријављених возача. Тачније, око 300 ангажованих такси возача обављали су послове на основу закључених уговора са послодавцем, али без пријаве на обавезно социјално осигурање. Са друге стране, одређени број возача који је уредно пријављен имао је уговоре на 30 дана о вршењу привремених и поверених послова. Дакле, имамо 1.243 возила, а произилази да сем 550 таксиста, оснивача самосталних радњи, свега још 30 ангажованих возача остварује права из радног односа, открива Срејић.

Иначе, пре нешто више од једне деценије у Крагујевцу је било стотинак такси возача, али после пропасти „Заставе“ и других предузећа из металског комплекса 2001. године њихов број се удесетостручио. У потрази за каквом-таквом зарадом многи радници угашених предузећа једноставно су били принуђени да набаве аутомобил (углавном је реч о „половњацима“ старијим од десет година) и седну за волан.

Данас у Крагујевцу, појашњава Срејић, постоји десетак такси фирми, али имена њихових оснивача, којих је, како је речено, 550 (више особа може основати једно предузеће или предузетничку радњу) нису на евиденцији Агенције за привредне регистре. Зато је у овом тренутку немогуће покренути поступак против оних који су кршили закон. Попис оснивача такси фирми биће сачињен у наредних неколико седмица, поручује начелник Шумадијског округа.

- Затечен сам поражавајућим подацима, али још више одсуством воље надлежних градских служби да реше проблеме. Крагујевчани,

КАКАВ ЈЕ РАДНИ СТАТУС ТАКСИСТА?

заправо, не знају ко их вози, јер највећи број таксиста правно гледано не постоји. Иако имају градске такси легитимације возачи нису запослени, а фирме које су их ангажовале не плаћају порез. Те фирме су регистровале њихове аутомобиле, али не и возаче који раде на црно. Држава сваке године због сиве такси зоне у Крагујевцу остаје без око 150 милиона динара на име пореза и за још око 30 милиона по основу дажбина које таксиста плаћају за фреквенцију такси фирми на коју су пренели своје возило, тврди Срејић.

■ Где је ту - држава

Има ли ту икакве одговорности републичке Инспекције рада и државе, коју Срејић представља?

Начелник Шумадијског округа Срејић додаје:

- Одлуком Скупштине града о такси превозу из 2011. јасно је дефинисано ко и под којим условима може да се бави овим послом, али је 2014. измењен члан који је подразумевао да сваки такси возач, као и свака друга запослена особа, мора да буде пријављен Фонду ПИО. Може се само нагађати коме је то било у интересу, али је кључно питање како је могуће да је градски парламент усвоји измене које су власницима такси фирми омогућиле да не плаћају порез.

Начелник Срејић наглашава да је из Шумадијског округа већ потекла иницијатива о формирању радног тела коју ће чинити представници више надлежних служби, са задатком да реше проблем рада „на црно“ у такси превозу.

Зашто до сада није реаговала Инспекција рада?

- Очигледно је да се ранијих година свако донекле бавио тиме, али ауто - такси превоз је у надлежности локалне самоуправе. Податке о броју возила и возача чак нисмо ни добили из Секретаријата за инспекцијске послове. Било је здружених акција градских и републичких служби, али биле су ретке, одговара Срејић.

Секретар Секретаријата за инспекцијске послове Саша Миленковић тврди да није баш све црно - бело како представља начелник Срејић.

- Срејић је окривљујући град, у ствари, највише прозвао своје љу-

де, Инспекцију рада. Градски саобраћајни инспектор не проверава да ли је возач пријављен Фонду ПИО, то није у његовој надлежности. Градска одлука је у складу са законом и буквално је преписан члан 89. Закона о привредним друштвима, када је реч о ангажовању радника, у овом случају возача, а измене датирају из 2013. године. Ове, 2014. године уследиле се неке измене у делу казних одредби због усклађивања са Законом о прекршајима. Иначе, податке о 1.243 возила и 550 предузетника су добили од нас, градског Одељења за саобраћај, и најједноставније речено, није тачно да не сарађујемо. Било је здружених акција, али свега две за годину дана, и ми вапимо за њима. Неопходна је и асистенција Саобраћајне полиције, одговара на прозивке Миленковић.

Према Миленковићевим речима, Закон о привредним друштвима дозвољава да предузетник прилаже фотокопију уговора о раду или доказ о ангажовању по другом основу у складу са законом, и на притисак бројних такси удружења у Крагујевцу преиначен је члан градске одлуке из 2011. године, којим је захтевана пријава на обавезно социјално осигурање.

- Са једне стране имали смо 800 таксиста и то је био захтев

свих таксиста, осим удружења СИТАК, којих је било 10 или 20. Фотокопија уговора о раду је представници више власници фирми то злоупотребљавају. Осим тога, закуп фреквенције, „поклањање“ возила и да ли неко плаћа порез, да ли су радници пријављени, све су то питања за Министарство унутрашњих послова, Пореску инспекцију и Инспекцију рада.

Спремни смо да свакога тренутка радимо заједно, а резултат ћемо имати ако Инспекција рада, на пример, месец дана, можда и више, проведе на терену. По Закону о управном поступку неопходно је да се таксиста на терену затекну у прекршају и да се сачини записник. Тек на основу записника може се покренути поступак. Није довољно што је начелник Шумадијског округа папиролошки утврдио неисправности, поручује Миленковић.

СПОРНА ИЗМЕНА ГРАДСКЕ ОДЛУКЕ: ДАМЈАН СРЕЈИЋ

ЗАКОН ЈЕ ЈАСАН: САША МИЛЕНКОВИЋ

МЕДИЦИНСКИ АДРЕСАР

www.paradont.rs

STOMATOLOŠKA ORDINACIJA
PARODONT

Prim. M. sc. **SIMIĆ Dr. MOMČILO**
specijalista za bolesti usta i zuba

Popravka zuba
Beljenje zuba po Beyond sistemu
Ultrazvučno uklanjanje naslaga sa zuba
Vađenje zuba

Ordinacija: Miloja Pavlovića 10/II-3
Tel: 034/ 333-506, 034/ 388-700; Fax: 034/ 36-04-36
Mobitoni: 063/ 631-486; e-mail: paradont@eunet.rs

www.beo-lab.rs

beo-lab laboratorije

SVE LABORATORIJSKE ANALIZE NA JEDNOM MESTU

Iuja Pastera 24, 34000 Kragujevac
Tel: 034 205 901
e-mail: lab.kragujevac@beolab.rs

www.fizioandric.com

Andrić
Ambulanta FIZIOTERAPIJA

* Trauma * Manuelna terapija
* Reuma * Celulit
* Neurologija * Vakusak

TC Šumadija, Miloja Pavlovića 9
Telefoni: 361-203, 063 605-447
E-mail: andrickg@gmail.com

www.ambulantajokovic.rs

INTERNISTIČKA AMBULANTA
JOKOVIĆ

* ULTRAZVUČNA DIJAGNOSTIKA
* ENDOSKOPSKA DIJAGNOSTIKA
* HOLTER EKG-a I PRITISKA
* ERGOMETRIJA
* PREGLEDI SPECIJALISTA

Ulica Glavna 132, Tel: 331 691
E-mail: vesnay@eunet.rs

Логопед
Центар за едукацију Новаковић
Индивидуални логопедски третмани и логопедске радионице
Саве Ковачевића 1/10, Крагујевац
063/7793-197

SPECIJALISTIČKA - ONKOLOŠKA ORDINACIJA
JOVANOVIĆ

BOLESTI DOJKE
ONKOLOGIJA
TIROIDNA ŽLEZDA
ULTRAZVUK
KOLOR DOPLER

34000 Kragujevac, Ul. Glavna 124
034/338-461, 063/434-14-93

WWW.GINEKOLOGIJAPAVICEVIC.CO.RS

DR PAVIČEVIĆ
GINEKOLOŠKO - AKUŠERSKA ORDINACIJA

Milovana Glišića 15
Tel/fax:
034/ 461 339
034/ 463 333
Mob: 063 / 619 436

НОВА ПРАВИЛА ЗА СОЦИЈАЛНУ ПОМОЋ

Прво на рад, па на државну касу

Уредбом Владе Србије одређено да сви примаоци социјалне помоћи способни за рад убудуће морају да раде одређени број сати, или да се образују. У противном, помоћ ће им бити укинута

Пише Јаворка Станојевић

Након што је нацији саопштила „добре“ вести да већина пензионера у Србији месечно прима мање од 25 хиљада динара и да ће држава помоћи отварање и рад већег броја народних кухиња како би на казану један оброк дневно могло да приушти знатно више гладних о којима нико не брине, Влада је решила да се „обрачуна“ са корисницима социјалне помоћи који, упркос радној способности, не сматрају да би требало да се одуже друштву које брине о њима и њиховим породицама.

ЈАВНИ РАДОВИ - ОПРОБАНИ МОДЕЛ РАДНОГ АНГАЖОВАЊА СОЦИЈАЛНО УГРОЖЕНИХ

моћи”, коју је усвојила Влада Србије. Међутим, овај акт који би требало да пропише мере социјалне укључености у активности које омогућавају превазилажење неповољне социјалне ситуације корисника новчане социјалне помоћи способних за рад није дао одговоре на бројне нејасноће. Јер, осим што се зна да радну способност утврђује посебна комисија, све остало је у домену претпоставки.

Упркос недвосмисленој изјави министра Вулина да ће радна обавеза бити наметнута свима који су

је ионако живи испод сваке границе сиромаштва.

Најважнија дилема се, ипак, налази на терену радног законодавства, јер Уредбом није прецизирано како ће се вредновати и плаћати рад прималаца помоћи. Ако радна алтернатива буде понуђена за плату која је на нивоу социјалне помоћи, што је често доста мање од загарантоване минималне зараде, онда ће креатори овакве социјалне политике тешко моћи да објасне зашто би ови људи у старту били дискриминисани у односу на запослене грађане исте државе. Судићи по податку да је више од 40 одсто корисника показало спремност за рад без обзира на висину зараде ако би им то обезбедило услов за минималну пензију, многимима је најбитније да ли ће им обавезни радни сати бити урачунати у пензионо осигурање. Доста уопштена Уредба ништа од овога се не прецизира, па се закључци углавном доносе на основу јавних иступа државних званичника.

Међу изјавама које се издвајају по интензитету горчине које оставају за собом наша се и опаска да ће се на ова начин стати на пут злоупотребама појединих корисника којима социјала долази као цепарау, пошто од државе крију да зарађују на црном тржишту. Како ће и њима Уредбом, која ће их натерати да раде послове које им држава обезбедити, бити онемогућено да зарађују као надничари или физикалци, требало би да буде задовољен и принцип правде да нико не може седети на две столице. Да ли ће обавезним радом моћи да прехране породицу, или ће бити принуђени да се одрекну социјале како би у кућу донели који динар више па маркар он био зарађен на црно, није морална дилема која мучи оне који битку против сивог тржишта рада започињу на терену социјалне маргине.

■ (Не)зависност од социјале

Иако су озбиљно спровођена истраживања указала на чињеницу да досадашњи систем социјалне заштите подстиче зависност од социјалне помоћи пошто су јавни радови били једина доступна активациона стратегија, није познато да ли су кораци предузети ка промени узели у обзир стање друштва у коме немање посла није луксуз него реалност за скоро 800 хиљада становника Србије. Јер, иако се

из податка да више од једне петине свих корисника потиче из породица које су и саме примале социјалну помоћ може извући закључак да постојећи веома пасиван социјални програм охрабрује дугорочну зависност од помоћи државе, не може се пренебрећи податак да је више од половине корисника на социјалу доспело након што су отпуштени са посла због стечаја или затварања фирме, зато што су радили на одређено, или су посао изгубили због болести.

Пошто логика показује да би управо у овој групи требало тражити већину радноспособних корисника помоћи, јасно је да највећи део ове групације не чине нерадници који лагодно живе на државној грбачи већ очајници који су исцрпљили све могућности и изгубили веру у могућност повратка у свет рада. Због тога би - уместо условљавања да зараде социјалу - овим људима можда требало понудити прилику за достојанствен и продуктиван рад.

Како се социјално укључивање, о коме говори Уредба, не састоји само од интеграције у тржиште рада корисницима социјалне помоћи је нужна подршка за укључивање у формално образовање и тржишно оријентисане програме обуке. Ако се зна да у Србији има веома мало

БЕЗ АЛТЕРНАТИВЕ ЗА ОНЕ КОЈИ НЕ ПРИХВАТЕ РАДНУ ОБАВЕЗУ ИЛИ ДОПУНСКО ОБРАЗОВАЊЕ

Познат као човек од акције, министар рада и социјалне политике Александар Вулин је план активације корисника социјалне помоћи, који садржи низ мера усмерених ка њиховом оснаживању и укључивању у свет рада, сажео у објашњење да ће сви примаоци помоћи способни за рад, убудуће морати да раде одређени број сати, или да се образују. Уколико не поступе тако, помоћ би им била укинута. Образлажући потребу да се и људи са социјалне маргине, који су на овако ниске гране доспели зато што немају никаква примања, имовину и сроднике обавезне да их издржавају, прикључе свеобухватном солидарисању у спашавању земље од банкрота, Вулин је изнео податак међу 267.000 грађана Србије који живе од социјале има 147.000 оних који су радно способни. Пошто примаоци помоћи државну касу годишње олакшају за 1,17 милијарди динара, министар сматра да је поштено да сви који то могу „бар једним делом врате друштву онолико колико се друштво труди да обезбеди њима“.

■ Нејасноће без разјашњења

Најављено је брзо преточено у „Уредбу о мерама социјалне укључености корисника социјалне по-

способни да зарађују, Уредба ипак говори о томе да ће „Центри за социјални рад са корисником закључивати споразуме о активном превазилажењу његове неповољне социјалне ситуације који садржи активности и обавезе корисника, као и могућност умањења и престанка права на новчану социјалну помоћ у случају неоправданог неизвршавања обавеза из споразума“. Пошто би, логично, споразум требало да садржи престанак обе стране, прва нејасноћа се односи на питање шта ће се догодити ако корисник помоћи одбије да га закључи. Буде ли по ономе што је говорио министар, примаоци социјале ће без поговора морати да прихвате реалност у којој радници Центра тачно знају шта је за кориснике најбоље. Процене ли другачије, остаће без јединог извора прихода од којег често, осим носиоца права, зависе и многочлане породице.

Покушавајући да објасни апсурдну ситуацију која би, рецимо, целу породицу алкохоличара који одбија да ради оставила без средстава за живот, министар Вулин је казао да ће се санкција односити само на нерадника док ће остали чланови домаћинства бити поштеђени, али је здравом разуму тешко да докучи - како деца неће осетити мањак пара у домаћинству ко-

КИДА СЕ ТАМО ГДЕ ЈЕ НАЈТАЊЕ ...

бесплатних школа за образовање одраслих и да понуда готово свих занимања далеко превазилази потражњу тржишта рада, онда помињање обавезивања прималаца социјалне помоћи да се образују звучи као још један пуцањ у празно којим се ствара варљив утисак решавања проблема.

Све пре изгледа као преписивање ефикасних социјалних програма развијених и економски далеко јачих друштава, програма каквих и у богатим капиталистичким земљама има веома мало. Једина мана овог угледања на социјално одговорне државе је што наша није у стању да, као алтернативу социјали, понуди достојанствен и пристojно плаћен посао.

ПЛАН ЗА БОРБУ ПРОТИВ ПРОСЈАЧЕЊА

Ко неће милом, мораће силом

Тим стручњака из више надлежних институција са Центром за социјални рад покушаће да децу просјаче од улице. Прво озбиљним радом са њима и њиховим родитељима, а ако то не да резултате, примениће се законске казне. Истовремено се апелује на грађане да не буду сажаливи на „испружене руке” јер тиме само подстичу просјачење

Пише Елизабета Јовановић

Донет је нови акциони план за смањење просјачења за подручје Крагујевца за 2014. годину, који ће се спроводити до децембра ове године. Стручна служба Центра за социјални рад тиме покушава да се ухвати у коштац са овим озбиљним проблемом, чије су главне жртве деца. Ово је, иначе, други акциони план овог типа од 2011. године, од кога се очекује да да бројне одговоре; од тога ко све данас проси, по имену и презимену, због чега, до тога да ли су мере које предузимају надлежни довољне да град буде „ослобођен” навалентних просјача свих узраста.

■ Детектовано 13 породица

- Потребно је, с обзиром да је просјачење озбиљан проблем, бавити се континуирано, тако да ће бити направљен план и за 2015. годину, у складу са актуелном ситуацијом, каже Ана Милетић Вучковић, дипломирани социјални радник Центра за социјални рад и координатор локалног тима за смањење просјачења на територији Крагујевца.

По њеној причи, овај план има за циљ пре свега спречавање злоупотребе деце за просјачење, које подразумева и прање шофершајбни аутомобила по ракрсницама. То ће покушати да реализују кроз упознавање јавности са појавом злоупотребе деце за прошњу и идентификовањем породица из којих та деца долазе. Већ су регистровани да постоје особе и са других територија које просе по Крагујевцу, тако да ће и њих идентификовати. Породице које излажу децу прошњи биће упозорене и упознате са ризицима за безбедност, развој и здравље деце, а један од оперативних циљева је и унапређење материјалних и стамбених прилика тих породица. Уколико све ове активности не буду дале резултата, биће принуђени да предузму и правне мере, покретање кривичних и прекршајних поступака против родитеља који злоупотребљавају децу и покретање поступака за лишење родитељског права.

- Овај план је направљен у складу са актуелном ситуацијом у Крагујевцу. До сада смо идентификовали 13 проблематичних породица и сходно њиховом стању правили овај акциони план. Он се разликује од претходног у том смислу што ћемо сада више апеловати на јавност, да наши суграђани не помажу деци која се баве прошњом на тај начин што ће им давати новац на улици. Такође ћемо успоставити сарадњу са власницима локала и кафића око чијих се објеката та деца скуљају, како бисмо им указали на ризик и штетност просјачења по децу. Самим тим што им дају тај новац удаљавају их од школе и правог пута на који треба да изађу, односно подстичу их да се и даље баве прошњом, каже координаторка стручног тима.

Иначе, 13 поменутих породица које се у континуитету баве прошњом су уживаоци сталне материјалне помоћи и реч је о ромским породицама од пет и више чланова. Код оних које имају више радно способних чланова социјална помоћ током године траје девет месеци, затим следи тромесечни прекид, па поново стичу право на новчану материјалну помоћ у новом циклусу од девет месеци, наравно уколико испуњавају услове. То су Роми углавном расељени од 1999. године, који имају „кров над главом”, чак су неки и добродостојећи, домаћинства су опремљена савременим техничким уређајима, али су научили да на такав начин добијају новац.

Сада се не зна тачан број деце која су изложена посијачењу из тих породица, јер се још ради њихова идентификација, с обзиром да је акциони план тек усвојен. Једино се зна да сва та деца не иду у школу.

Када је донет претходни акциони план (2011. године) било је десет просјачких породица. Од њих сада има пет где се прошња појављује као образац понашања, односно нису успеле да то своје понашање промене, иако им је била пружена адекватна стручна

помоћ. Остало су новоидентификоване породице.

На питање да ли су довољни износи социјалне помоћи да они више не би морали да просе, наша саговорница каже:

- Сматрам да је материјална помоћ довољна, али с обзиром на велики број чланова домаћинства не може да буде, јер се код тих породица нон-стоп повећава број чланова и неки пунолетни чланови остају у заједници, формирају своје нове породице и верујем да зато тај износ није довољан. Али њима је понуђено радно ангажовање и други видови материјалне помоћи - у натури, преко гардеробе, хране, пакета за хигијену. Тим

породицама је свакако помагано, али оне ништа нису учиниле да остваре неки додатан приход, јер у свакој има радно способних чланова који би могли да допринесу бољем стандарду породице, односно да не излажу децу прошњи, каже Ана Милетић Вучковић, додајући да би новчана помоћ требало да буде само надокнада у тренутку када су особе спречене, услед болести или нечег другог, да се радно ангажују.

- Поред новчане помоћи свима је понуђено и радно ангажовање преко Центра за социјални рад, који су углавном одбили, каже координаторка тима.

■ Јачање капацитета породица

Отуда је њихов главни задатак да раде на јачању њихових капацитета и вештина на тај начин што ће професионално оспособити одрасле чланове породице и укључити их у образовни програм, јер то су углавном особе које немају потпуно завршену основну школу. Затим их треба укључити у програм Националне службе за запошљавање, програме преквалификација или доквалификација. У сваком случају, радиће се на њиховом оснаживању, како би касније били способни да сами привређују и зарађују за свој живот и да нису приморани да себе или децу излажу прошњи. Предвиђене су и информативно-едукативне радионице за родитеље, пре свега ради упознавања са ризиком који носи прошња по безбедност, развој и здравље њихове деце и

шта све може да им се деси уколико наставе да просе.

- Одрастајући у породицама које као модел понашања имају прошњу и где су деца још као бебе родитељи носили са собом, када наврше седам-осам година, често када их родитељи и пошаљу у школу, они сами одлучују да обилазе кафиће, верске објекте, прометне раскрснице да просе. Велики број деце је свесно изложено томе од стране родитеља, некада су чак и са њима заједно на улици, а децу већег узраста често затичемо саме, објашњава Ана Милетић Вучковић.

Пошто се зна да такве породице често имају и номадски начин живота, дешава се да родитељи оставе децу и по неколико дана саму и без пара, а у таквим ситуацијама она излазе на улицу и моле за милостињу. Занемаривање деце је у бити просјачења, тако је и у закону квалификовано. Против таквих родитеља ће се покретати кривични и прекршајни поступци, што значи да ће због занемаривања сносити санкције. Покретаће се и поступци за лишење родитељског права, а у том случају Центар за социјални рад, као орган старатељства, дете без адекватног родитељског старања смештаће у хранитељку породицу које ће даље о њему бринути.

Иначе, социјална служба не може као неку врсту казне за просјачење укидати социјалну помоћ. Закон им то не дозвољава. Једино што могу је да их упозоре да то не раде, али зато родитељи имају обавезу да доводе децу у радионице, односно у дневни боравак деце у ризику у Центру за развој социјалних услуга „Кнегиња Љубица”. Ту нема избора хоћу или нећу. У оквиру тог боравак стручњаци ће радити са децом у смислу савладавања школског градива и овладавањем вештинама и знањима сходно узрасту. Паралелно радиће се и са родитељима кроз информативно-едукативне радионице. Дакле, одвојено ће се радити са родитељима и децом у Центру за социјални рад или у „Кнегињи Љубици”. Репресивне мере долазе на крају, ако ништа од претходних покушаја не да резултате у смислу раскида са просјачењем. У Центру за социјални рад, међутим, није познато да ли је ико у протеклом периоду био кажњен због занемаривања деце и просјачења.

Елизабета ЈОВАНОВИЋ

НА ПРОСЈАЧЕЊЕ НАЈЧЕШЋЕ ИХ ПРИМОНАВАЈУ РОДИТЕЉИ

ПРВЕНСТВЕНО СПРЕЧИТИ ЗЛОУПОТРЕБУ ДЕЦЕ:
АНА МИЛЕТИЋ ВУЧКОВИЋ

КАКВА СУ ЧИЈА ЗАДУЖЕЊА

У акцији међусекторски тим

Поступајући по налогу Министарства за рад, запошљавање и социјална питања из јула ове године, предузете су мере на спречавање злоупотребе деце путем просјачења. Крагујевачки Центар за социјални рад је са партнерским организацијама оформио интерсекторски тим за спречавање ове појаве. Њега чини 11 чланова из Центра, Полицијске управе, Дома здравља, Школске управе, три представника локалне управе из сектора социјалне заштите, образовања и координатор за ромска питања. Ту су и представници две ромске организације и представник Центра „Кнегиња Љубица”, а радом целог тима координира наша саговорница Ана Милетић Вучковић.

Тачно су дефинисане активности и рокови за извршење. Дом здравља има задатак информативно-едукативне радионице о здрављу, Полицијска управа ће, у сарадњи са Центром за социјални рад, идентифи-

ковати породице које децу излажу прошњи, мобилни тим Дома здравља и Полицијске управе ће дистрибуирати информативни материјал за породице које се налазе у ризику са обавештењима о безбедности и развоју деце и законском одговорношћу родитеља. Канцеларија за ромска питања и Секретаријат за здравство, социјалну политику и друштвену бригу о деци ће породицама помоћи да пронађу или адаптирају стамбени простор. Центар за социјални рад ће укључити радно способна лица из породица у програм, секретаријат за образовање, Школска управа и служба за запошљавање ће професионално оспособити одрасле чланове породица, Саветовалиште за брак и организација „Романије” ће спровести саветодавни рад са родитељима у циљу подизања васпитних компетенција. Установа „Нада Наумовић” и Школска управа ће укључити децу у предшколски и школски образовни програм. Предвиђено је и штампање материјала који ће бити подељени грађанима са апелом да не дају деци новац на улици и налепница о забрани просјачења за кафиће који посећују та деца.

ОСТАВИНСКИ ПОСТУПЦИ У ЗАСТОЈУ

Што једноставно кад може компликовано

Да су гломазна администрација и гомила новодонетих закона и даље главни камен спотицања показало се и у случају отварања оставинских расправа у суду иза смрти покојника. Не само што су закони запетљали ствари, него су врло често у колизији једни с другима, као и са подзаконским актима, што не крију ни делиоци правде којима то задаје велике главобоље приликом тумачења и примене у пракси.

Конкретно, код оставина не само што је сложенији процес и што су се продужили рокови, него

Увођењем јавних бележника у процедуру оставинског поступка јавиле су се многе недоумице и поступак сада може да траје много дуже, упозоравају из правосуђа

шење смртовница.

Шта је био интерес државе и законодавца није тешко претпоставити - новац. Све се врти око пара, кажу упућени из правосуђа. Бар у овој фази нотари су само сервис суду чији је главни задатак да утврди тачну вредност имовине покојника и то упише у смртовници, а на основу тога суд убира приход кроз таксу. Бележници ни-

једног наследника. На овај начин ушло се практично у врзину коло. Крагујевачки нотари не желе о томе да причају јер кажу да немају овлашћења, суд прича само о свом домену рада, а матичари, који су се у целој овој причи једини растеретили обавеза, и на које пада највећа повика, тврде да су се држали само тумачења закона. Матичари су буквално све овере

ка, али није рекао којим критеријумом ће се водити приликом прерасподеле предмета који ће ићи бележницима. Ипак, тешко је поверовати да ће се суд лако одрећи такозваних лаких предмета који се завршавају на једном рочишту и уступити их малобројним нотарима, ако ни због чега другог, онда због судијске норме.

■ Дуплирање радњи

Но, вратимо се новоуведеној процедури коју мало ко разуме.

Процедура је таква да се нама ни једна смртовница није вратила од нотари, ваљда чекајући расплет око примедби адвоката и измене неких делова закона.

Али, по речима портпаролке Обрадовић, до даљег суд неће враћати смртовнице нотарима, док не виде шта ће се дешавати са Законом о јавном бележничству.

Суду је сада, да не кажем, дуплиран посао, али је свакако повећан обим неких административних радњи. Ми изводе морамо да доставимо нотарима, па када они саставе смртовницу нама је врате да је погледамо да ли је комплетна. Ако није ми решењем треба да је вратимо да је комплетирају, ако није уписано шта је све имовина, ко су све наследници, или је изостао неки део, што рок пролонгира, каже судија Ивана Обрадовић.

На питање значи ли сложенија процедура поскупљење поступка наша саговорница је рекла да су се и раније плаћале таксе на наслеђе по таксној тарифи, у зависности од процењене заоставштине, али оне нису биле велике. Највећа такса која је могла да се наплати износила максимално до 50.000 динара. Колике

Њих тренутно у Крагујевцу има само троје. Њихова је обавеза да саставе смртовницу у року од 30 дана и да је врате суду. Суд може да одлучи да ли ће такву смртовницу вратити нотару да он распарва о заоставштини, или ће ипак то спровести суд. Од чега зависи одлука?

- То апсолутно нигде није прописано. Постоји нешто што је изричито Законом о ванпарничном поступку прописано, а то је да је суд искључиво надлежан онда када постоји тестамент и тада праву мора да спроведе суд, а све остало може да упути нотарима, а може и да задржи за себе, каже Ивана Обрадовић.

Досад је закон предвиђао да сами можете да напишете предлог, саставите смртовницу, то потпишете и дођете на рочиште и пред судом изјавите да је све то тачно и аутоматски креће оставински поступак. Матичар је питао за све те податке и постајали су елементи за састављање смртовнице. Сада то мора да ради јавни нотар. То му суд није наметнуо.

Пракса је била да када стигне смртовница, или предлог за расправљање заоставштине, рочишта се закаже у року од месец дана, или до 40 дана, у зависности од приспелог броја захтева, јер су то радили судски сарадници. Након тога када су наследници долазили на рочишта и када је све било чисто, без оспоравања, тражили смо по службеној дужности од катастра да нам достави доказе о имовини. На тај начин смо штедели странке да не плаћају таксе. Проблем је био у томе колико је катастар затрпан захтевима и када ће да нам врати извештаје о имовини, без оспоравања, тражили смо по службеној дужности од катастра да нам достави доказе о имовини, а странке саме достављају доказе о оружју, пензији, саобраћајне дозволе, банковне рачуне, и све се то радило на једном или два рочишта. Оставински поступци су се завршавали за три месеца, где није требало да се прибавља документација из

су, по свему судећи, натоварени и неки нови намети преумеравањем тог дела посла нотарској служби, о чему, наравно, нико не би да прича. Да збрка буде већа у тарифнику нотари не постоји прописана цифра за састављање смртовнице, него ће сами у ходу морати да је одреде.

Сложенија процедура довела је до тога да обични грађани од доношења новог Закона о ванпарничном поступку нису успели ни један оставински поступак да заврше у Крагујевцу, па чак ни тамо где није било процесних препрека! То нам је потврђено у Основном суду.

■ Израда смртовница

У 2013. години било је укупно 1.912 нових оставинских предлога, а од јануара ове године до 31. августа 1.940, што представља знатно повећање. Претпоставља се да су грађани грабили да што пре уђу у поступак како би заобишли нову процедуру код нотари. Од 1. септембра до 25. октобра стигла су 682 извода и суд је то прослеђивао јавним бележницима. Сви оставински поступци од пре 1. септембра ове године остали су у надлежности суда, а све оно што је уследило после тог датума код нотари - у делу доно-

су срећни што им је беспотребно натоварен посао матичне службе, јер им суд по новом доставља само умрлицу, а не и пропатни почетни податак ко је пријавио покојникову смрт с матичним бројем, што би им олакшало посао и скратило време да дођу до законских наследника. Тешко им иде и прибављање података преко Полицијске управе, јер они траже као почетни податак тачан јединствен матични број бар

уговора преусмерили суду, па нек они виде шта ће с тим. Што је најважније, том правном заврзлом није постигнута већа заштита грађана.

Према речима Зорана Илића, председника Основног суда, нотари ће до Нове године радити само смртовнице, а све остало ће и даље радити суд, јер то закон дозвољава. Од јануара преусмериће им и један део оставинских предмета где нема процесних препре-

НОТАРИМА СМРТОВНИЦЕ, СУДОВИМА ПАРЕ

ПРИМЕДБА ИЗ СУДА

Овере уговора град пребацио суду

Иако овере нису у директној вези са оставинама, мада много тога треба оверити пре него ли се уђе у суд, треба поменути тврдње из суда да је локална самоуправа све овере, које је до 1. септембра обављала (до момента ступања на снагу Закона о јавним бележницима и измени Закона о ванпарничном поступку) сада усмерила ка суду, што није случај са осталим градовима у Србији.

- Све општинске управе у Србији и даље оверавају преписе, потписе и рукописе или изјаве. Једино у Крагујевцу то више не раде, тако да је наша овера сада затрпана и имамо много више посла него што

смо имали пре, каже Ивана Обрадовић, портпаролка Основног суда.

На питање зар то сада није у надлежности јавних бележника она одговара да није искључиво дужност нотари овера потписа, изјава, преписа и рукописа и да то и даље раде општинске управе у Србији.

Славица Никитовић заменик начелника Градске управе за локалну самоуправу и у општу управу, тврди да они и даље раде овере, али једино од 1. септембра не раде овере уговора, пошто то по закону више није њихов посао, него јавних бележника. То исто каже и Горан Алексић, секретар секретаријата за општу управу и јавне послове.

- Служба овере којих има три у холу, у осам градских канцерија и 20 месних канцеларија и даље врши овере преписа, потписа и рукописа, изузев оверу уговора, каже Алексић.

су сада таксе за наслеђе када би се тај посао завршио код нотари, не зна се.

■ Тестаменти у рукама суда

- Изменама Закона о ванпарничном поступку више не постоји начин да странке покрену предлог за расправљање заоставштине и доставе извод из матичне књиге умрлих, него једино смртовницу. Оно што је новина је да је матична служба сада дужна да извод из матичне књиге умрлих достави суду. Кад нама стигне извод ми смо дужни, у складу са законом од 1. септембра, да га достављамо нотарима, по абecedном реду, објашњава судија Ивана Обрадовић.

катастра других општина. Сада је неизвесно колико ће трајати такви поступци због сложеније процедуре, објашњава Ивана Обрадовић.

На питање да ли то значи и већу сигурност за грађане, или бољу контролу државе над средствима која се убирају од тих послова наша саговорница одговара да по њеном мишљењу то не значи већу сигурност за грађане, јер се раније све решавало пред судом. Намера је била да се растерети рад судова и један део послова везаних за ванпарничну доделу нотарима, али је то искомпликовано читав поступак.

Елизабета ЈОВАНОВИЋ

У Крагујевцу је стартовао пројекат „Једном за цео живот“ са задатком да паровима пред венчање олакша прве брачне године. Са будућим супружницима радиће свештеник и психолог

Пише Марија Раца

Свештеници Шумадијске епархије и психолози Центра за социјални рад у Крагујевцу од недавно су се заједничким снагама, размењујући своја знања, ухватили у коштац са једним од највећих проблема у Србији. Они раме уз раме покушавају да спасу брак, децу и да олакшају прве, најтурбулентније године везе.

Шумадијска епархија и Центар за социјални рад, односно Саветовалиште за брак и породицу, покренули су заједнички пројекат под називом „Једном за цео живот“. Млади парови који планирају да се венчају у цркви и код свештеника оду да закажу венчање од пре два месеца могу добити и психолошки упитник. Ако им у том моменту буде значајнији брак пред њима него мени на свадби, ако попуне овај упитник и саслушају свештеника и психолога, тада ће будућа комуникација са свекром или то што је пар заборавио да разговара како ће калкулисати новцима бити лакше решив проблем.

■ Свештеник који је хтео више

Несвакидашњи тим свештеник - психолог почео је да ради заједно захваљујући свештенику Немања Младеновићу из храма Светог Саве на Аеродрому. Он је од себе захтевао више, и знања и рада, и чврсто решио да стекне бар део образовања које имају психолози, брачни и породични терапеути. Помоћ је затражио од Центра за социјални рад. Они су умели да препознају добру вољу и помоћ.

БИТНА ЈЕ УЛОГА ПОРОДИЦЕ ПОРЕКЛА:
СВЕШТЕНИК НЕМАЊА
МЛАДЕНОВИЋ

УПИТНИК ЗА МЛАДЕНЦЕ

Комуникација, конфликти, навике

Упитник проверава колико је пар усаглашен у битним аспектима функционисања брачних партнера. Резултати не говоре о томе ко је у праву већ о међусобним сличностима и разликама. Свака област испитује се са 10 питања

Реч је о следећим аспектима:

- комуникација - односи се на међусобно задовољство разменом осећања и размишљања.
- конфликти - односи се на начине на које се решавају конфликти у вези.
- личност или навике партнера - говори о томе колико је особа задовољна партнеровим навикама и понашањем.
- финансије - усаглашеност и прављење јасних догавора везаних за трошење новца.
- слободно време - усклађеност у томе како зајед-

СУСПРЕТ ПСИХОЛОГИЈЕ И ВЕРЕ

Свештеник и психолог за бољи брак

МЛАДИ ИДЕАЛИЗУЈУ СВОЈЕ ПАРТНЕРЕ

- По благослову нашег епископа Јована и у сарадњи са Канцеларијом за цркве ја сам покренуо пројекат „Једном за цео живот“. У нашој светој цркви пре закључења брака постоји вид предбрачног испита приликом којег су свештеници обавезни да скупљају одређене податке о младенцима. Ту се испитују основне ствари о вери, знању молитви...То је у форми обрасца, какав постоји од 1929. године. Ми смо овим пројектом покушали да предбрачно испит, као форму увода у брак, преосмислимо и да том испиту дамо мало целовитију и дубљу димензију. Кроз овај пројекат ми покушавамо да афирмишемо и побољшамо квалитет тих првих година брака које су најтурбулентније, каже свештеник са деценијским брачним стажом.

Та целовитија и дубља димензија значи да ће млади од свештеника добити информације и бити упућени на могућност предбрачног саветовања, да попуне својеврсни упитник какве дају психолози. Упитник се састоји од 11 категорија, а свака има по 10 питања. На основу овог упитника психолог процењује колико се пар слаже у којој области. Тако будући супружници могу да сазнају где су њихове снаге, а шта је поље изазова - области у вези око којих још морају да разговарају, упознају се, договарају.

Овако млади схвате да су заборавили да разговарају о томе како ће функционисати кућни буџет,

како виде васпитање своје деце и односе према свекрви, ташти, пријатељима, професијама. Тако ће млади знати шта их чека и недоумице решавати пре него што оне постану проблеми.

Пројекат „Једном за цео живот“ старовао је крајем августа, након што је свештеник Немања Младеновић месецима пре тога покушавао да упише школу психотерапије не би ли се што боље ставио у службу 700 својих парохијана на Аеродрому. На то га је, каже, нагонила мука и бол парохијана.

- Познајем брачни пар, дивни људи са четворо предивне деце. Све је, бар ми се чинило, дивно функционисало. Онда је, као преко ноћи, нестало. Мушкарац је напустио пет особа, пет непроцењивих бића која му је бог дао. Оставио је породицу. Био сам у агонији данима, решио сам да учиним шта могу као свештеник и затражио помоћ психолога да будем бољи у томе. Од њих сам научио и данас знам да би овај пар био још заједно да су знали да комуницирају, разговарају, објашњава отац Немања.

■ Психолози који виде даље

Он се обратио Саветовалишту за брак и породицу. Примиле су га искусни породични психотерапеут Гордана Петронијевић, руководилац Саветовалишта и психолог Сандра Јовановић. Саветовалиште је у плану већ годинама имало и предбрачно саветовање, али није било организационих услова да то

почне да се спроводи. Сандра Јовановић објашњава да у свету већ постоје примери сарадње цркве и институција које се баве социјалним радом, а да је крагујевачки пример вероватно први овакав у Србији.

- Ми примењујемо програм предбрачног саветовања који је већ стандардизован и атестиран у Америци. Истраживања у свету показала су високу ефикасност оваквих програма, да су они помогли да се ти први развојни задаци брака лакше реше и да не доведу у будућности до незадовољства и касније развода, објашњава психолог.

Она каже да свештеник Немања Младеновић радећи црквени део посла у вези предбрачног испита информисао будуће брачне парове о могућности предбрачног саветовања.

- Најпре да појасним, предбрачно саветовање је за „здраве“ парове, без проблема, и саветовање не значи испитивање везе већ њено оснаживање. Тестови не показују ко је у праву, него где су поља о којима треба разговарати, још се договарати. Нама је циљ да сви брачни парови прођу попуњавање упитника и два индивидуална разговора. Током првог разговора упознајемо се, свештеник и психолог, са паром, а онда они попуне упитник. На другом разговору анализирамо добијене податке који показују шта су поља снага једног пара, а шта области на којима још треба да раде, где ће можда у њиховом односу бити потешкоћа, објашњава психолог Сандра Јовановић.

Након ова два разговора за парове следи можда најзанимљивији део, групни разговори, пет радионица, опет уз свештеника и психолога.

- Ту ће учествовати по три пара. У заједничком разговору они ће једни са другима разговарати и размењивати искуства, учити једни од других. Ми ћемо их водити тих путем, објашњава психолог.

■ Улога оца и идеализација

За два месеца рада свештеник Немања Младеновић и психолози већ су установили шта су почетни проблеми младих у Крагујевцу који ступају у брак. Свештеник мисли да је то утицај породица из

којих парови долазе и погрешне улоге очева и мајки. Психолог мисли да је то идеализација младих и заљубљених парова.

Отац Немања објашњава да су данашње младе породице доста угрожене од својих породица порекла. Он каже да говори из свог искуства са 700 парохијана.

- Већ дуго се фигура оца у Србији појављивала у једном садистичком смислу, татом се претило- видећеш ти кад ти дође отац, рећи ћу те оцу...То су додатно искомпликовали ратови, из сваке генерације по један тата или деда фали. Већ бледа сенка оца добијала је све црњу боју и то је уништило млад нараштај, односно мушкараца који је постао плашљив као миш. Жена је кроз еманципацију временом добила своје место. Данас се мушкарац, уместо да буде витез у својој породици, повукао у хошак, нема јасну перспективу шта ће са собом. Додатни проблем, велики проблем младих људи, је што су многи економски зависни од својих родитеља. Кроз та давања младом пару, мушкарцу из тог пара су још више скраћена крила да себе доживи на прави начин, искуство је свештеника.

ПОКРЕЋЕМО ПРИРОДАН ПРОЦЕС У СВАКОМ БРАКУ:
ПСИХОЛОГ САНДРА ЈОВАНОВИЋ

Он каже да је у српској породици често младић изложен речима своје мајке која га саветује како ће будућа жена да се понаша према њему ако урадили ово или оно. Проблем се продубљује.

- Млади мушкарац онда пада на оном првом развојном задатку брака - а то је јасна дистанца и повлачење границе шта смо ми - моја жена и ја, а шта су други - породица из које долазимо, пријатељи. Мембрана око нове породице коју млади пар оснива мора да се постави у првој години брака. Ту смо ми негде дебело промашили, јер нам мајке немају мотивацију да своје птичиће пуштају, јасан је свештеник Немања.

Психолог Сандра Јовановић, са своје стране, каже да први резултати упитника и разговора са паровима у Крагујевцу указују на високе скорове на идеализацији.

- То није ништа лоше и логично је, најприродније. У питању су млади људи који се воле, здрави парови. Ту се ипак препознаје онај ризик да неке ствари које су битне неће разрешити или ће се суочити са превише тешкоћа у истом тренутку. То су теме које ће они да отворе, проблеми са којима ће се сретати, само ће овако да почну да их решавају мало раније, каже психолог.

У Крагујевцу је предбрачно саветовање до сада почело десетак парова. Они су прошли индивидуалне разговоре и спремају се за групне радионице.

УСПЕХ ЂАКА ТУРИСТИЧКО-УГОСТИТЕЉСКЕ ШКОЛЕ

И куваре за понос имамо

Да за крагујевачку гастрономску сцену „нема зиме“ доказује успех ученика четврте године Туристичко-угоститељске школе на недавно одржаном јуниорском кулинарском купу. Стефан Николић вицешампион је такмичења за најбољег младог куvara, а награђен је и у категорији најбоље модерно јело. Његов друг из разреда, Никола Богићевић, такође је освојио две медаље – за најбоље национално јело и јело од пилетине

Ал се некад добро јело, пева Балашевић, а у овдашњој Туристичко-угоститељској школи тврде да ће се добро јести и убудуће, нарочито када садашња генерација четвртака дипломира. Колико су спретни и вични да припреме укусно јело достојно сваког ресторана, показали су њихови кулинарски техничари на Другом јуниорском интернационалном кулинарском купу, одржаном пре десетак дана у оквиру „КГ гастро фестивала“ на овдашњем Шумадија сајму.

У конкуренцији стотинак такмичара, двојица крагујевачких ђака успела су да побере четири признања. Стефан Николић вицешампион је такмичења за најбољег младог куvara, а награђен је и у категорији најбоље модерно јело. Његов друг из разреда Никола Богићевић такође је освојио две

ГЕНЕРАЦИЈА КОЈА ОБЕЉАВА ГАСТРОНОМСКО УЖИВАЊЕ

медаље – за најбоље национално јело и јело од пилетине.

■ Одувек волели кухињу

Признања која су заслужили још јаче сијају ако се у обзир узме да су се за награде борили кувари до 25 година. Иза многих такмичара је већ по неколико година праксе у ресторанима, али Стефану и Николи недостатак радног искуства очигледно није сметао, јер су обојица одувек знали чиме желе да се баве.

– Већ у петом-шестом разреду основне школе знао сам да желим да будем кувар. Када сам први пут отишао на практичну наставу у првој години средње школе, био сам сигуран да нисам погрешно у избору занимања, једноставно сам био на месту где сам одувек желео да будем, каже Стефан Николић.

Да није погрешно одредивши се за кулинарство и да и те како има талента за занимање које је одабрао, потврдио је и стручни жири у коме су између осталих седеле и судије из Светског удружења шефова-куvara. Млади Крагујевчанин другопласирани је у избору за најбољег младог куvara и освајач бронзане медаље у припреми модерног јела.

– Припремио сам свињски филе са прилогом од крушке и горгонзоле

у сосу од вина. Ово јело смо осмислили за такмичење. Судијама је, поред креативности и укуса, била врло важна и хигијена и декорација. Пажљиво су пратили сваки наш корак и начин рада. Нисам се, искрено, надао тако добром пласману, иако смо се озбиљно припремали за такмичење уз помоћ нашег професора Владимира Арсенијевића, прича Стефан.

Да за крагујевачку гастрономску сцену „нема зиме“ доказује и успех Стефановог друга из разреда, Николе Богићевића. Сласна пилетина ролована са сувим шљивама и панчетом није могла да прође незапажено код искусних судија, као ни ђевапчићи на реснички начин, па је Никола награђен у категорији јело од пилетине и национални специјалитет.

– На неки начин сам освојио и трећу медаљу, пошто шегртujem у „Тапас бару“ који је проглашен за најбољи ресторан на „КГ гастро фестивалу“, поноси се Никола.

Он је, као и Стефан, још као новача знао чиме ће се бавити.

– Одувек сам волео да једем и увек сам причао да ћу бити кувар, прича кроз осмех „сувоњави“ будући шеф.

За разлику од Стефана, који

ТАЛЕНТОВАНИ ЂАЦИ, ДОБРЕ ПРИПРЕМЕ И УСПЕХ НЕ ИЗОСТАЈЕ: ВЛАДИМИР АРСЕНИЈЕВИЋ (ГОРЕ), СТЕФАН НИКОЛИЋ И НИКОЛА БОГИЋЕВИЋ

након матуре жели да настави да се усавршава на недавно отвореној Вишој школи за куваре у Крагујевцу, Никола жељно чека да се докопа дипломе како би што пре почео да се доказује у кухињи неког ресторана. Одличан пласман на престижној смотри младих куvara свакако ће обојици помоћи у испуњењу жеља.

– У питању је озбиљно такмичење. Судије су заиста искусни мајстори кулинарства и не праштају грешке. Лане су наши ђаци први пут покушали да се такмиче, али смо платили данак неискуству. Ове године смо се озбиљно припремали. У помоћ су прискочиле и колеге са више школе, а у сусрет нам је изашао и ресторан „Шумадија сајма“.

Конкуренција је заиста била јака. Наиме, према пропозицијама, на Јуниорском купу такмиче се млади кувари до 25 година старости. Самим тим успех наших ђака је значајнији јер су имали прилике да се огледају са колегама од којих су неки старији и већ имају неколико година стажа иза себе, објашњава Владимир Арсенијевић, наставник у Туристичко-угоститељској школи.

■ Перспективно занимање

Успех будућих кулинара свакако ће допринети интересовању за овај смер, мада у крагујевачкој Туристичко-угоститељској школи већ годинама немају проблема са уписом. Некада су се у куварске школе уписивали свршени осмаци

ЧИТАОЦИ САРАДНИЦИ Дозвољено паркирање и заустављање

Фотографија је настала 27. октобра 2014. године око поднева. Она све говори – на свим језицима света. Али, додаћу само коментар полицајца и полицајке који су ми упутили улазећи у ауто: „Ајде, чик нас сликај! Ако хоћеш можемо и да ти позирамо поред аута“.

Иначе, површина на коју су се „паркирали“ припремљена је за бетонирање и налази се у строгом центру града, на 50 метара од јавног паркинга.

Да ли су то државни службеници који треба да штите и служе грађанима? За моја схватања, сигурно не!

Душан
НОВАКОВИЋ

МЕЂУНАРОДНИ СКУП ЛОВАЦА У ЛУЖНИЦАМА

Отворена врата Европе

Протеклог викенда лужничка „Ризница“ окупила је шездесетак ловаца из десет земаља, који су у тродневном дружењу и размени искустава указали на заједничке активности у заштити природе и дивљачи, као и одрживог развоја.

Дом пријатељства ловаца Србије и Румуније био је тесан да прими све учеснике скупа европских ловаца који су дошли да под будним око представника ЦИЦ-а (Светске организације ловаца) учине заједничке напоре на одрживој заштити биодиверзитета. Овим програмом Удружење српско-румунског пријатељства ловаца „Ризница“ учинило је још један велики искорак у 21. години постојања, како би конкретним активностима дало допринос европским токовима ловства.

Један од учесника овог јединственог ловачког скупа, Влашко Алексовски, потпредседник ловаца Македоније, рекао је да су овим ловачким сусретима широм отворена врата Европе. Његов колега из Бугарске Пирин Русланов Соколов заложил се за већу

бригу о заштити јаребица, којих је све мање на овим просторима Балкана.

Тоне Хрен из словеначке Зрече, са још осам ловаца, умногоме је допринео својим искуствима и знањем да скуп добије на тежини и значају, посебно у делу заштите пољопривредних култура од све веће експанзије дивљих свиња.

Црногорска ловачка делегација из Плужина предложила је да се овакви скупови одржавају и у другим земљама. Понудио је Пиву и Плужине као место пролећног ловачког сусрета. Боривој Николић из Румуније, један од донатора многих ловачких активности у Србији, заложил се да се закључци овог скупа упуте свим национал-

ГОСТИ ПРЕД ЛОВАЧКИМ ДОМОМ У ЛУЖНИЦАМА

са не баш сјајним просеком, али се то променило последњих година, барем када је град на Лепеници у питању.

Због чињенице да је у питању врло перспективно занимање, на смеровима кувар и кулинарски техничар тражи се сваке године место више. Ово тим пре што плате куvara, зависно од знања и искуства, почињу од 40.000 динара. У хотелима и добрим ресторанима су плаћени око 70.000. Шеф кухиње може да зарађује од 100.000 навише, зависно од радног места, референци, стеченог радног стажа и кулинарског умећа. Наравно, ту је и чињеница да лако могу да нађу посао у иностранству, јер су српски куvari изузетно цењени, нарочито у земљама западне Европе.

- Након трогодишњег образовања куvari су спремни за посао, док по дипломирању на смеру кулинарски техничар могу да наставе образовање на неком од угоститељско-хотелијерских факултета. Интересовање за оба смера је велико, тако да са списком немамо проблема. Томе свакако доприноси чињеница да у оквиру школовања има доста сати практичне наставе и да имамо изузетне предаваче, као и развијену сарадњу са многим хотелима и ресторанима, па наша деца немају проблем да касније пронађу посао.

Само дан пошто је завршен Кулинарски куп, почели су да нас зову ресторани тражећи да им препоручимо ђаке, прича Љубица Башић.

Популарни ТУШ нема само добре куваре, већ и угоститеље уопште. Такмичили су се и освајали медаље и на смотрема професионалних угоститељских радника. Прошле године су освојили, а ове године одбранили пехар за постављање стола за свечани банкет и то такмичење се са искусним колегама из читаве Србије.

- Имамо заиста добре и свестране ђаке. Трудимо се да их што боље оспособимо за будуће занимање, али их учимо и предузетништву. Одлични су у струци, а неки од њих врло су успешни и у литерарном и ликовном изражавању, каже наша саговорница, напомињући ипак да је први циљ школе да децу припреми за будућу струку, ушта наставници заиста улажу сав свој труд и љубав према професији.

Да тако и јесте - боље од било каквих речи - сведоче пуни школски ходници награда и признања.

Марија ОБРЕНОВИЋ

СВЕ ВЕЋИ БРОЈ ДЕЦЕ СА ГОВОРНИМ ПОРЕМЕЊАЈИМА

Мање цртаћа, више разговора

Број деце са поремећајем у говору за само две деценије повећао се чак осам пута. Стручњаци упозоравају да дете већ са три године треба да развије језички систем у потпуности. Притом, не мора да изговара све гласове правилно, али мора да разуме и комуницира са околином

Најчешће од родитеља чије дете не зна да изговори неки глас чујемо „није то ништа страшно, ми га разумемо, не може то ништа да му шкоди“. Они чија деца имају котрљајуће „р“ често наводе пример да би им дете лако савладао и течно говорило француски и одлазак код лекара сматрају непотребним. Међутим, логопеди упозоравају да родитељи, будући да сваки дан проводе са дететом, често не могу да приметите да се не ради само о једном гласу, већ о много више гласова, што, ако се правилно не лечи до десете године живота, може да пређе у говорну ману.

Да родитељи, ипак, у протеклој деценији нису озбиљно схватили ово упозорење показују подаци по којима је број деце са говорним поремећајима повећан са 8 посто, колико их је било пре 20 година, на чак 64. У Дечијем диспанзеру кажу да не би желели да причају о говорним поремећајима као о епидемији, али да сваке године имају све више деце на терапији.

- Пре 20 година у диспанзеру је радио само један логопед, а сада нас има четири. Иако је норма од пет до седам пацијената дневно, радимо у две смене и свака од нас има преко 15 деце на дан. Пошто смо уочили да то постаје све већи проблем, уведен је систематски преглед за децу од три године, када она већ морају да развију језички систем у потпуности. Он не мора да буде артикулационо чист, да изговара све гласове правилно, али дете мора да

РОДИТЕЉИ ОБЛИКУЈУ ГОВОР СВОГ ДЕТЕТА:
ДАНИЈЕЛА КРУНИЋ

ступи у комуникацију са околином, објашњава Данијела Крунић, логопед у Диспанзеру.

■ До три године сви гласови, осим „р“ и „љ“

Она истиче да је управо недостатак такве комуникације често упозорење да код детета постоји озбиљнији проблем, као што је оштећење слуха, ментална ретардација, поремећај пажње, или чак аутизам. Тако се дешава да у диспанзер дође дете од три године које једва изговара неколико речи, па иако родитељи сматрају да оно није причљиво или је превише лењо, наша саговорница објашњава да тако нешто не постоји, већ да дете није до краја прошло све фазе развоја, што може да има значајне последице.

- Развој језика је вишеинтелектуална делатност. Што се мање развија језички апарат, слабији је и развој когнитивних функција, дете не доживљава свет око себе на прави начин и може да се јави поремећај пажње и потешкоће у учењу. Зато постоје развојне норме, па тако дете већ са годину дана треба да каже прву смислену реч. До тада се јавља фаза вокализације, појава слога и његово понављање, а сматра се да је дете проговорило онда када се родитељима смислено обрати речима мама или тата и разуме њихово значење, објашњава наша саговорница.

Тако се код деце прво развијају вокали, а затим слова „п“, „б“, „т“ и „д“, а дете би већ између три и

ШТЕТАН УТИЦАЈ „ЦРТАЋА“ НА ГОВОР ДЕЦЕ:
АНА НИКОЛИЋ

четири године морало да изговара све гласове осим „р“ и „љ“. По овоме могли бисмо да закључимо да су управо та два гласа најтежа за изговарање у нашем језику, али стручњаци упозоравају да је све индивидуално.

- Дете може да их изговори већ са три године, док неко не може ни са пет. Као проблем често се јављају и „ч“, „ш“, „ж“, и „ц“, као и група гласова „с“, „з“, „ц“, али има и деце која не могу исправно да изговоре ни пола азбуке. Ако је реч о неколико гласова онда се ради о артикулационим поремећајима, који су физичке природе, рецимо дете није подигло језик док изговара глас „ч“, али ако не може да изговори више од 10 гласова, то су фонолошки поремећаји који указују да постоји већи проблем, да на пример дете не перципира добро тај глас и то му изазива проблем да га изговори, каже Ана Новаковић, логопед у Дечијем културном и развојном центру.

■ Родитељи да се баве децом

Обе саговорнице слажу се да је овакво стање настало због низа чинилаца који су условљени савременим начином живота и модерним технологијама. За правилан развој говора најважнија је непосредна комуникација родитеља са децом, за шта они најчешће немају времена, па су деца посађена испред телевизора и пуштени им је неки од многобројних канала са цртаним филмовима. Стручњаци забрањују употребу телевизора и компјутера у раној фази развоја, јер

дете не добија повратну информацију, оно гледа и слуша цртани филм, али нема са ким да разговара.

- Деца уче по моделу и зато говор мора да им се подстиче. Да би дете изговорило одређену реч мора да је чује много пута, пре него што уопште покуша да је каже. Међутим, родитељи им пусте игрице и обављају друге активности, уместо да се играју са њима. А деца кроз игру сазнају шта се око њих дешава, стичу искуства, истиче Ана Новаковић.

- Колико је важан утицај родитеља на децу и развој емотивног односа између њих показује податак да се до треће године живота у дечјем мозгу повеже чак 50 посто неурона. Наредних 25 посто повеже се до пете године, а остатак током целог живота. Зато није довољно да родитељи само брину да дете спава, једе и брину се о његовим хигијенским потребама, већ морају да се баве дететом и обликују га у људско биће, додаје Крунићева.

Она истиче да је додатан проблем што је највећи број цртаних филмова и игрица на енглеском језику, па су деца сваког дана бомбардована са два језика, иако њихов мозак није у могућности да перципира ни један. Наша саговорница је то упоредила са породицом која живи у иностранству, па је дете у околини изложено страном, а у породици матерњем језику. Тада се мешају не само значења речи, већ и мелодијски модели, уклапање речи у реченици, а у случају цртаних филмова то је посебно лоше јер дете са медијем не може ни да комуницира.

За децу која имају проблема у изговарању једног или више гласова предвиђено је увежбавање моторичких покрета и артикулацију ваздуха, а дужиња њиховог трајања је индивидуална. Како различити мишићи учествују у изговарању одређеног гласа, дете учи и слушно и моторички, а најчешће где треба да стави језик и како да постави зубе и уста. Наше саговорнице упозоравају да што лоша говорна навика дуже траје, теже ју је исправити, па позивају родитеље да децу доведу на преглед у диспанзер и Дечији развојни и културни центар.

Виолета ГЛИШИЋ

ним савезима земаља Европе, јер представљају стратешки допринос даљем унапређењу лова и ловства на овим просторима. Са њим су се сложили и координатори пројекта Милорад Перовић, екс потпредседник ЦИЦ-а и Милан Пажин, председник Ловачког савеза Војводине.

Све учеснике ловачких сусрета у Лужницама примио је и начелник Шумадијског округа Дамјан Срејић, иначе доктор ветерине, и указао на значајну улогу ловаца у очувању природе и дивљачи, посебно у зимским условима када са товарима хране крећу пут ловишта у прихрану дивљачи. У Ловачком савезу Централне Србије председник Томица Радосављевић указао је да овакав међународни скуп ловаца јача углед ловаца у свету, као значајних заштитара дивљачи, али и следбеника својих предака који су у организованом ловству хватали корак са светом, баш овде у Крагујевцу и Шумадији, где је давне 1887. године основан први ловачки клуб у Краљевини Србији и краљ Милан Обреновић изабран за првог почасног председника.

Тако је, захваљујући ловцима и удружењу „Ризница“, ово шумадијско село, кроз многе значајне акције и манифестације, утрло пут ка Европи.

Vaše slavlje će biti potpuno uz

Kvalitetno, ukusno, brzo
Pripremamo i serviramo sve vrste hrane
Kompletna usluga za sve skupove i slavlja
Priprema i poslužnje posne hrane tokom cele godine
Uživajte u hrani van mesta njenog pripremanja
Preko puta gimnazije
333 115 069 618 520

UDRUŽENJE ZA ZAŠTITU I ODGOJ PTICA I SITNIH ŽIVOTINJA "ŠTIGLIĆ" KRAGUJEVAC

ORGANIZUJE

IZLOŽBU SITNIH ŽIVOTINJA

U HALI ŠUMADIJA SAJAM

6.7.8. i 9. novembar 2014 g.

Kalendar izlozbe:

Četvrtak-06.11.2014.-prijem eksponata 16h -ocenjivanje 19h

Petak-07.11.2014-svečano otvaranje 11:00h

Subota-08.11.2014-otvoreno za posetioce

Nedelja-09.11.2014-BERZA i podela priznanja i eksponata u 13:00 h

Pravilnik:

1. Izlagati mogu udruženja klubovi i pojedinci
2. Gajbarina u iznosu od 50 din. za ptice, živinu, golubove zečeve, 100 din, plovna živina i 150 din. Volijera.
3. Svaki izlagač koji izloži pet i više eksponata koji su propisno obeleženi alkama ili tetovir brojevima konkuriraju za priznanje u vidu diplome, medalje ili pehara.

Prijave se mogu slati do 31.10.2014. na brojeve telefona:

064\400-13-38 Lazarević Milovan -Laza 064\283-27-16 Pantović Dejan 064\18-27-501 Portić Dalibor-Dacha 064\447-30-90 Jekić Nenad (ptice i egzote)

Ulaz za posetioce je besplatan

ВОДИЧКА ТУРА – „ШУМАДИЈСКИ ПУТЕВИ РАКИЈЕ”

Ходочашће у част националн

О свану је хладан јесењи, тмуран дан, али к'о створен за „Шумадијске путеве ракије”. Наиме, баш овом најпознатијем и најдражем освежавајућем завичајном алкохолном бренду била је посвећена последња тематска туристичка тура за ову годину коју је осмислила Градска туристичка организација Крагујевац.

На стандардном месту код Крста, тачно у подне, прошле суботе окупило се друштво, мало, али одабрано. Иако је за ову завршну туру било много више пријављених, изгледа да су се неки „туристи” поколебали због прохладног времена.

Мислим да су погрешили, сматра водич туре Марија Радовановић и би у праву.

Ова тура се као јединствена понуда ГТО Крагујевац организује први пут и са разлогом је остављена за „завршни ударац” овосезонске понуде.

ГОРАН МИЈАИЛОВИЋ ИСПРЕД ПЛАНТАЖЕ ВОЋА У ЧУМИЋУ

Све претходне туре наше организације могле би се окарактерисати као „озбиљне” и махом су за циљ имале обилазак историјских и верских места у Крагујевцу и околини, попут одласка на локације везане за Први светски рат, престонички период града, посете манастирима рудничког или левичаког краја. За крај сваке године конципирамо неки обилазак који је „лаганијег” садржаја и „опуштенијег” карактера, као што смо претходне године организовали обилазак кафана старог Крагујевца, појашњава водич Марија Радовановић, која је осмислила и конципирала ову туру.

Пут оближњег села Чумић, где ће у породици Мијаиловић, познатој по узгајању шљиве и производњи ракије, креће петнаестак „одабраних” крагујевачких поштовалаца и љубитеља националног бренда, а сви они који нису дошли... па, с разлогом ће имати због чега да се кају.

Водич Марија Радовановић током вожње упознаје путнике са детаљима: стари пут ка Београду

Завршна водичка тура за ову годину Градске туристичке организације била је прошле суботе у селу Чумић у породици Мијаиловић која се годинама успешно бави производњом воћа и воћних ракија „завет”. На „Шумадијским путевима ракије” гости су могли да виде како се пече ракија у казану, складишти, одлежава, али и да дегустирају неке од „заветних” брендова

и Тополи први је асфалтирани друм у Србији јужно од Београда. Током пута до двадесетак километара удаљеног Чумића, она износи низ занимљивих чињеница о историјату села кроз која промичемо: Петровца, Опорнице, Десимировца, Церовца и Лужница, као и о начину на која су добила имена.

лепо слагала са чумом”.

■ Подрум подно Светиње

Пут до Светиње Марија посвећује и кратком историјату алкохола, али и казнама које су за пијанце биле предвиђене од Спарте (код њих драконске, а какве би друге - пијаницама су секли ноге), старог Рима (била је забрањена употреба алкохола до 30. године) и одредбама Душановог закона посвећеним „гресима почињеним под дејством истог” – пиће се није баш рачунало као олакотна околност.

Иако уживање у пићу вуче корене још од неолита, људи су првобитно знали само за ферментацију и природно врење, а не дестилацију која је откривена вековима касније. Тек у 15. веку у Европи почиње права производња „националних брендова” и то цина у Енглеској, шнапса у Немачкој, аквавита у Скандинавији, водке у Пољској и Русији и ракије на Балкану. Иначе, овај национални алкохолни бренд у наше крајеве донели су – нико други него Турци, подсећа наш водич, додајући да је отац медицине Хипократ опијање карактерисао као „добровољно изазивање лудила”.

Но, да се вратимо лепшим странама ове делатности – цењени професор Никчевић са београдског Пољопривредног факултета нашу шљивовицу, уз шкотски виски и француски коњак, сврстао је у „тријумвират жестоких алкохолних пића”.

И баш у засеоку Црвенцац (баба Грбин син) подно Светиње

ОСМИСЛИЛА ВОДИЧКУ ТУРУ „ШУМАДИЈСКИ ПУТЕВИ РАКИЈЕ”: МАРИЈА РАДОВАНОВИЋ

воћа), на три вишња и на једном хектару трешње.

Желећи да откријем и расветлим корене своје породице и порекло фамилије, у београдском Историјском архиву Србије пронашао сам податак да су се моји преци још 1831. године бавили производњом пића и да су те године на основу документа о спахијским приходима плаћали порез на казан и кљук – смесу која превире и од које се производи вино и ракија, не без поноса истиче домаћин. Каже да се у то време много више правило вино, а да су се овдашњи сељаци тек од половине 19. века и епидемије филоксере, која је стрла винограде, преоријентисали на узгој шљива и печење ракије.

■ И до две тоне дневно

За два века Мијаиловићу су видно напредовали и од пореза у „спахијском приходу” и пореза на казан (види антрфиле) данас у свом предузећу „Агропродукт” и подруму „Завичај” имају модерну хладњачу, сушару, капацитет од 400 вагона за ферментацију, одлежавања и складиштења пића.

„Сместило” се имање Мијаиловића. Традиционално шумадијско, а готово чумићанско гостопримство никада није заказало, тако да домаћин Горан на капији дочекује госте, док се казан у којем се пече ракија, за ову прилику домаћа виљамовак, већ пуши.

Породица на својој планатажи од 30 хектара узгаја све врсте воћа неопходне за производњу пића. На 22 хектара је засађена шљива, на четири јабука (такође су познати и награђивани произвођачи и овог

НАЈВЕСЕЛИЈЕ ЈЕ ПОРЕД „ВЕСЕЛЕ МАШИНЕ” – ГЛАВНИ КАЗАНЦИЈА МИЛЕ ЛУКИЋ

Име Чумић, највећег села крагујевачког атара, везано је за легенду о чуми (кути) од које су сви преживели житељи овог места побегли у оближња брда, сем старице Грбе која је, по предању, остала у селу са своја два сина Чварком и Црвенком (топоними који и данас постоје у селу) и по повратку су сељана причала им како се „баш

ПОДРУМ „ЗАВИЧАЈ” КАПАЦИТЕТА 400 ТОНА И СВЕ ПУНО РАКИЈЕ

одлежавања и складиштења пића. Док казанчија Миле Лукић, главни мајстор за производњу, послује око казана (препек од крушке – биће готов за 45 минута), домаћин Горан нас спроводи кроз производне погоне и показује казан од 500 литара (ракијски су идеални до 700, док се за вино користе и од преко 1.000 литара) који је повезан са пумпом и плантажу на којој узгаја воће.

Данас су готово

нестале старе сорте, шљива попут црношљиве и ракија се махом прави од „чачанке”, „стенлејке” и италијанске сорте „фелиција”, каже он, тврдећи да је за ракију најбоље да одлежи, због мириса и боје, у храстовим бурадима и бачвама. Неки је „чувају” и у багровим посудама, можда се добије интензивнија боја, али што се укуса тиче Мијаиловић сматра да то „није то”.

Из историјата националног бренда домаћин Горан нас информиса да су, за разлику од данас, када се ракија пече у јесен, наши преци справљали ово пиће у пролеће.

Клима се одавно променила и сада се све врсте шљива сакупе и испече ракија махом до половине септембра јер дестилација траје

ТРАДИЦИОНАЛНУ УКУСИ ПОРОДИЦЕ МИЈАИЛОВИЋ

Не највећи, већ најбољи

Повољан географски положај, надморска висина и клима условили су да воћарство у селу Чумић буде најразвијенија пољопривредна делатност. Породица Мијаиловић бави се гајењем шљива и производњом ракије и сувих шљива већ пет генерација, дакле – више од 200 година.

Подрум за производњу ракије у оквиру породичног имања капацитета је 400.000 са дрвеним бурадима и бачвама за одлежавање ракије, дестилеријом и уређајима за пуњење.

У жељи да сачувају традиционалне укусе и пренесу их новим генерацијама, сва искуства наслеђена од предака оплеменили су савременим методама и добили врхунски квалитет воћних ракија за које су освојили бројна признања на међународним и домаћим смотрама и сајмовима пољопривреде, попут Новосадског сајма,

Данима шљиве у Коштунићу, Данима шумадијских ракија и вина у Тополи, страгарачким Данима шљиве, крагујевачком Сајму пољопривреде...

У асортиману предузећа „Агропродукт” и подруму „Завичај” Мијаиловић као ракијски бренд „завет” имају шљивовицу стару 15, 10 и пет година, али и ракије од крушке – виљамовак, кајсијевачу, дуњевачу и лозовачу.

Такође, чумићки „Агропродукт” вишеструки је победних свих поборојаних сајмова и манифестација, не само за производњу ракије, већ и воћа и сувих шљива и у ту сврху на свом имању Мијаиловић су подigli модерну сушару капацитета 40 тона, а овај производ данас скоро комплетно извозе на руско тржиште.

ДОМАЋИН ГОРАН МИЈАИЛОВИЋ СА БРОЈНИМ ПРИЗНАЊИМА

Њихов традиционални породично-произвођачки мото гласи: „Нисмо највећи, одлучили смо да будемо најбољи”.

ог брэнда

двадесетак дана. Некада су људи сакупљали шљиве до касно у јесен. Ферментација је споро текла, тако да им је кљук био спреман за печење тек крајем зиме или почетком пролећа, појашњава он ову повјесно-алкохолну недоумицу, причајући како су се по селима читавог пролећа чули само звуци свиња које крцају кошнице од цибре.

- Било је врло мало ракије у то време. Наши преци су са нестрпљењем чекали прве казане, тако да су се одмах бацали на пренац. Нису дангубили, прича Горан.

Код њих на имању у овом тренутку на лагеру је два-три вагона јабука које чекају да се „испеку“, па затим „препеку“, а Мијаиловић нам показује мешалице у казанима које помажу да „сувљи“ дестилати од дуња, јабука и крушака не загоре током печења ракије. Капацитет његове фирме, у зависности од којег је воћа кљук, је од тоне и по до две ракије на дан. Породица има и млин за млевење дуње, јабуке и крушке, а у плану је набављање и пасирке – машине која ће да одваја коштицу од плода шљиве.

И подрум са огромним, дрвеним бурадима и бачвама свих величина делује импресивно. Домаћин забавља госте анегдотама из свог детињства када је под будним надзором деде Радоја био задужен за прање бачви.

Поред подрума је линија за пуњење (где се и филтрира пиће из буради – увек заостане понека трунка), затварачица и на крају место где се лепе етикете на финални производ – ракију „завет“ (види антрфиле) које има у разним варијететима, сем шљивовице различитог „узраста“ и „старине“, ту је и њихов породични ракијски бренд дуњевача и виљамовка, а у плану су за наредну годину и ракије од грожђа и кајсијевача.

Мијаиловић свој „завет“ продају у велепородаји, али то не значи, захваљујући ексклузивности туре ГТО, да се у њему није могло уживати на лицу места. Напротив.

Гостопримство није заказало

У славској соби, тик до старе куће чукунде Милана, домаћини су припремили послужење, које није само од „завета“, већ и кафе, пецива, колача, сокова, сувих шљива... Ту је, као што традиција налаже, и шећер у коцке. Ма, к'о шећер. Неки се на лицу места

РЕД ЈЕ И ДА СЕ ЗАЛИЈЕ – ДЕО ПОСЕТИЛАЦА ТУРЕ СА ГОСТОПРИМЉИВИМ ДОМАБИНОМ У СЛАВСКОЈ СОБИ

Зоран МИШИЋ

ВЕЛИКИ И МАЛИ „ЗАВЕТ“ – ДЕО АСОРТИМАНА ВОЊНИХ РАКИЈА МИЈАИЛОВИЋА

опредељују за „шумадијски чај“, док остали, промрзли, туку строго 'ладни „завет“ и то онај десетогодац. Пасент.

Славска соба Мијаиловића је попут музеја ракије и у њој су изложена сва признања, награде, трофеји и медаље које је њихова фирма „Агропродукт“ добила за производњу јабука, сувих шљива (три године заредом од 2006. до 2008. били су највећи произвођачи овог воћа у Србији) и ракија од воћа.

- Пре неколико година одлучили смо да – ракију назовемо „завет“, због жеље да се заветујемо нашим прецима да нећемо одступити од њиховог начина производње ракије, али смо се истовремено заветовали нашим потрошачима да никада нећемо одступити ни од квалитета. Није нам циљ да будемо највећи, већ најбољи, појашњава домаћин Горан.

Сви посетиоци туре куцају се са домаћинима и прелази се на „текућа питања“ свих калибра и варијетета. Па, ипак је ово тура посвећена ракији и њеној дегустацији, а тог суботњег све лепшег (добар је „завет“) поподнева нико у Чумићу и околини није приметио ни једног Спартанца, страгог Латина, као ни цара Душана.

У то и казанција Миле јавља да је стигла тазе виљамовка, тек процурела, па се дружина без оклевања пребације на дегустацију, вољ ти испод луле, вољ ти са мензуре. Добра су оба начина – проверено.

Следи повратак у Крагујевац, тешка али „пуна“ срца, убедљиво највеселији повратак са неке од водичких тура. Они који су одустали и не знају шта су пропустили, а за крај, пустимо ми драконске казне на страну, већ да се са љубављу и симпатијом сетимо старе, добре, мудре, додуше аустријске, изреке која вели: „Ракија чини да будемо богати без новца, јаки без снаге и паметни без разума“. Вала, тако и би.

ВЛАДАН ЈОВАНОВИЋ, СТОЛАР

Добар мајстор далеко се прочуо

Завршио је Економску школу, али се послом за који се школовао никада није бавио. Столарски занат га је „пронашао“ тек што је матурирао и од тада не напушта ни он посао, ни посао њега. Као вредан, педантан и способан да од дрвета направи и немогуће, прочуо се, па добија послове и ван граница Србије

Од медијана и дрвета нема шта не може да направи. Обичне плоче се у његовим рукама претварају у кухиње, столове, врата, али и дечије играонице, чак и елементе ентеријера за бродове. Од старог намештаја прави нов, репарира стилске комаде, укратко нема шта не уме.

Владан Јовановић има 39 година. Завршио је Економску школу, али се послом за који се школовао никада није бавио. Столарски занат га је „пронашао“ тек што је матурирао и од тада не напушта ни он посао, ни посао њега.

- Могло би се рећи да сам столар постао басвим случајно и то захваљујући жељи да отпутујем са неколико другара на море, почиње причу Владан.

Могли су попут многих вршњака да пронађу посао и на приморју, али Владан и његови другови желели су да уживају у сунцу и купању, па су кренули обрнутим редоследом.

- Одлучили смо да пронађемо посао, радимо неколико месеци, зарадимо новац и одемо на одмор. У комшилуку је постојала столарска радионица. Знали смо да им је увек потребна помоћ – па само се одмах упутили тамо, присећа се Владан.

Момци су радили неколико месеци у столарској радионици која се бавила искључиво производњом улазних врата. Са зарађеним нов-

КУХИЊЕ НЕОБИЧНОГ ДИЗАЈНА

ДВОРИШНА ИГРАОНИЦА ЗА ДЕЦУ КОЈУ ЈЕ ОСМИСЛИО И НАПРАВИО ВЛАДА

НЕМА ШТА ОД ДРВЕТА НЕ МОЖЕ ДА НАПРАВИ: МАЈСТОР ВЛАДАН ЈОВАНОВИЋ

цем отпутовали су на одмор, али се Владан након летовања поново вратио на посао.

- Посао ми је био занимљив, иако је, са садашњег становишта, био прилично једноставан. Међутим, на једноставним стварима најбоље се учи, каже Владимир.

Додуше, одувек је био спретан „у руке“, чак и као дечак. Кад год је требало направити добар лук и стрелу – звали су Владу. Кад је недостајала праха – опет је он био „најбољи мајстор“.

- Мало по мало сам учио. Затим сам прешао у другу радионицу, где су се радили компликованији послови, тако сам „испекао занат“. Самостално сам почео да радим пре десетак година. Видео сам да ми добро иде, да сам савладао занат и одлучио сам да се осамосталим. Одвајао сам од плате и купио прву машину. Радионицу сам направио у кући и почео. Муштерије су саме почеле да пристижу, прича Владан.

Добром мајстору посла никада није недостајало. Глас се ширио од „уста до уста“, тако да ни један дан није провео без посла.

- Радим све, али никада нисам направио два иста комада, такав ми је принцип. Све што правим мора да буде уникат. Некада креирам сам, али муштерије углавном дођу са фотографијама скинутим са интернета и траже нешто слично. Ипак, свему дам неки свој печат. До

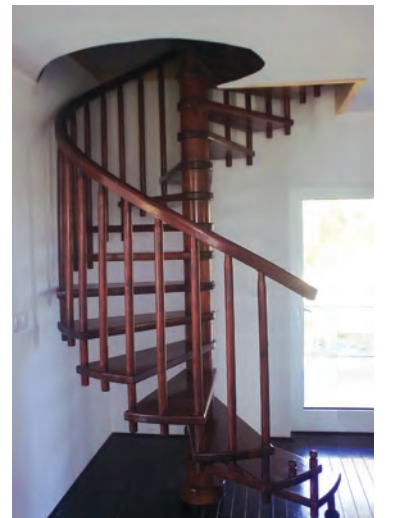
сада, богу хвала, никада нисам био без посла. Никаква ми реклама није била потребна, само задовољне муштерије, поносан је Владан.

Не постоји ствар коју од дрвета, медијана и алата не може да направи. Прави намештај, тобогане, клацкалице, љуљашке и пењалице за најмлађе, срећивао је чак и ентеријер брода.

- Комшија је купио брод, видео је шта радим и позвао ме да направим комплетан ентеријер, прича наш саговорник.

Захваљујући том броду нашао се својевремено и на страницама новина, али су задовољне муштерије ипак његов јачи рекламни адут. Буквално га селе са колена на колена, тако је и стигао у иностранство.

- Својевремено сам једној госпођи, нашој суграђанки, направио кухињу. Онда ме је њен син, који живи у Бечу, позвао да и њему радим намештај. Његови пријатељи и гости су долазећи код њега видели шта сам све радио, па су и они почели да ме позивају, прича мајстор Владан.

ДРВЕНЕ СПИРАЛНЕ СТЕПЕНИЦЕ

Путовао је послом и у Аустрију, Швајцарску, али и широм Србије. Грчка фирма, која је купила „Војвођанску банку“, ангажовала га је да монтира ентеријер за све овдашње пословнице.

- Тај посао сам добио захваљујући некадашњем колеги који је столар у Грчкој, у фирми која за њих ради тамо. Они су га питали има ли кога да препоручи у Србији, а он им је препоручио мене, скроман је Владан.

Задовољни Грци нудили су му и посао тамо, али Владан је ипак остао у родном граду. Вредним мајстором незадовољна је једино супруга – од силног посла никако не стиже да направи све што су за свој дом и душу планирали. Али, и то је пословнично: у ковача кућа без кукача.

М. ОБРЕНОВИЋ

ДЕЦЕНИЈА И ПО ЕМИСИЈЕ „РОК ЕНД РОЛ РАСКРШЋА”

Рок умро није - док је Зокијеве емисије

Једна од најдуговечнијих емисија Радио Крагујевца напунила је пуних 15 година емитовања. Посвећена искључиво рок музици и темама из поп културе све време је рађена искључиво волонтерски, као нека врста личног испуњења и искупљења њеног аутора Зорана Костића

По многим већ је одавно мртав, али ипак је ово изузетак – и те какав, који потврђује правило. Емисија „Рок енд рол раскршћа” аутора Зорана Костића иде на програму Радио Крагујевца већ пуну деценију и по и једна је од најдуговечнијих на овој станици. Почела је са емитовањем у октобру 1999. године на Првом програму Радија 34.

Већ у децембру исте године на предлог Бранка Вучковића, тадашњег заменика уредника Радио Крагујевца, сели се на ову станицу. Овај прелазак „аминовао” је тадашњи главни уредник радија Александар Стаменковић који је је питао: „Колико ће то

жан први међурасно мешовити концерт и зато је тамо смештена „Кућа славних” рок енд рола. Тамошњи естаблишмент гледао је на то као на субкултурну појаву, а тај термин се у Америци средином педесетих углавном односно на криминалне групе, класичне уличне банде... На кливлендском концерту се видело да ће доћи до побуне, чим су се црнци и белци спојили, што није било по укусу пуританске Америке и реметило је додатнашњи систем вредности. Енциклопедија „Британика” у одредници за рок музику 1955. године писала је: „Неподношљива бука и ларма која неодољиво подсећа на звуке цунгле”, а 10 година касније „Битлси” добијају орден од краљице као њихов највећи из-

СВЕ ЈЕ САМО РОК ЕНД РОЛ – ЗОРАН КОСТИЋ КОФИЦА ДЕЦЕНИЈУ И ПО НА ТАЛАСИМА РАДИО КРАГУЈЕВЦА

сији сматрам сопственим „испуњењем” и испуњавањем људских потреба неког искључиво личног „петог нивоа” где се предајем и дајем бескомпромисно и до краја другима, каже Костић који је запослен у маркетингу наших новина – „Крагујевачких”.

Радећи емисију желео је да она има мисионарску улогу попут оне, култне Николе Караклајића која је годинама са таласа Радио Београда ширила и пропагирала рок нашим етром.

■ Ништа без пријатеља

Концепт се није мењао, али термини јесу. За својих преко 750 емисија, не рачунајући (много) бројне репризе, „Раскршћа” су „ишла” и понедељком као део ноћног програма, а последњих година су се усталила у недељном термину од подне до два сата.

Иначе, Костић већ деценијама сарађује са овом медијском кућом (још док је била у Милована Гушића – данас Дечија библиотека), као младић и сарадник који је (ода)бирао музику за емисије Драгише Петровића, Дулета Ракића, Миће Вукадиновића, Дра-

је Костић, иначе познат и колекционар сатова.

По њему, када се ради музичка емисија најтеже је одабрати и уклопити музику, да прати ток приче, да се песме уклапају, да имају неку своју унутрашњу драматургију.

На 40 посто емисија сам поносан, за 30 посто њих могу да кажем да су добре, а остало „нек ми је Бог у помоћи”, духовито је самокритичан наш саговорник који је, на жалост, изгубио 400 оригиналних синопсиса за емисију када му је „цркао” хард диск на којем их је чувао. Не одустаје, чува га и чека тренутак када ће наука и техника напредовати толико да га оживи.

Гости његових „Раскршћа” за ову деценију и по били су апсолутно сви крагујевачки (и не само овдашњи, већ и Бора Чорба, Ђуле Ван Гог, Цинцер Божиновић, Жика Јелић...), рокери, сем Трнџи који се није појавио чак два пута на заказана снимања емисије.

Емисија, по њему, не би тако дуго трајала и ни приближно била добра да није њених „пријатеља” попут: Тасе „Призме”, Дарка из

Највећа смотра писане речи на Балкану окупала је 476 излагача. Посетиоци сајма, који траје до недеље, другог новембра, моћи ће да се упознају са комплетном домаћом издавачком продукцијом, али и пронађу велики број наслова на страним језицима пошто на сајму учествује педесетак страних излагача

Пише: Марија ОБРЕНОВИЋ

„Добра књига, ма које врсте била, има удела у стварању општељудских вредности; вредном књигом се – по мери човечких могућности – допуњује, богати и осмишљава универзални речник постојања, али и чувају биће и бит сваког народа”.

Овим речима академик Мило-сав Тешић свечано је отворио 59. Међународни београдски сајам књига.

СВЕПРИСУТНА КИНА – ЗЕМЉА ПОЧАСНИ ГОСТ 59. САЈМА КЊИГА

Највећа смотра писане речи на Балкану окупала је 476 излагача. Посетиоци сајма, који траје до недеље, другог новембра, моћи ће да се упознају са комплетном домаћом издавачком продукцијом, али и пронађу велики број наслова на страним језицима пошто на сајму учествује педесетак страних излагача.

Народна република Кина направила је својеврстан преседан, па је свечаност поводом отварања уместо у централној дворани, одр-

НИШТА БЕЗ ПРИЈАТЕЉА – ДВА ЗОРАНА, СТАРИ РОКЕРИ И ДРУГАРИ ИЗ ДЕТИЊСТВА

да кошта?”, а ја сам одговорио: „Ништа”, тако да је емисија на Радио Крагујевца дошла зато „што није коштала ништа”, духовит је њен аутор Зоран Костић (61) кога Крагујевчани, а посебно рокери овдашњи знају по надимку Кофица.

Емисија је од самог старта била замишљена као сегмент програма који ће се искључиво бавити рок музиком, извођачима, жанровима и свим стварима које су везане за поље рок енд рола, блуза и неких форми цеза, попут „смути”, а не класичног.

У ствари то је све оно што сам ја волео да слушам, искрен је према себи и свом слушатељству, а нашем читатељству аутор Костић.

По њему, после неколико година човек дође у ситуацију да каже „не могу ја по трећи пут да причам причу о 'Стонсима', или кад је група „Арч” издала песму „Шугар, шугар” или да су „Манкизи” прва права група која је дошла на 'ричу' да тражи бубњара преко новинског огласа...” па је са Вучковићем договорено да се у „Раскршћима” говори и о свим оним стварима, сем музике, којих се дотиче популарна култура.

■ Имало је ту нечега

А, ова врста музике била му је једноставно „суђена”.

Рок је појава чији се почетак везује за педесете године. У Кливленду је 1952. године одр-

возни артикл, подсећа Костић не заборављајући да напомене да се тада код нас у комунизму и једнопартијском ситему рок слушао слободно и да је поп култура са све стиповима и филмовима била дозвољена.

То се поклапа са издавањем пасоша, одласцима у иностранство. На свим пољима се ишло напред, цветала је популарна култура и ја као Крагујевчанин, рођен ту и одрастао на калдрми, нисам могао да останем изван тога. И данас у животу рок ми је остао једино место и једина ствар са којом сам могао увек и слободно да комуницирам. Може се рећи да сам човек који је „отишао” у музику, сматра наш саговорник, додајући у шали да је једина ствар коју је икада „украо” била плоча (групе „Смит”), али и признајући да је Тасу Вулканизера „ојадно” за све оригинале плоче „Битлса” које су му набављали рођаци из Енглеске.

Приликом набавки првих плоча помогао му је и познати новинар Марко Јанковић, а и Зоранов отац осетио је да „ту има нечега”, па му је, што је у оно време била реткост, давао новац за плоче.

Како је почела емисија „Рок енд рол раскршћа” је и остала – волонтерска и на добровољној бази.

Ја овај рад нисам никада схватао као професију, али не кажем и да сам му приступао неозбиљно. Рад од пуних 15 година на еми-

ЗА ЛУБИЛАРНУ 150 ЕМИСИЈУ ПРЕ 12 ГОДИНА ШТАМПАО ЈЕ И МАЈИЦЕ СА ЛОГОМ ЕМИСИЈЕ (ИЗ ФОТО АРХИВЕ „НЕЗАВИСНЕ СВЕЛОСТИ”)

гића Лазића...

Још тада имао је колекцију од преко 1.000 песама, што му нико није веровао.

И данас за 15 година своје ауторске емисије никада није пустио ни једну ствар из фонотеке Радио Крагујевца, већ искључиво из своје музичке колекције.

Не што је то нешто лоше ни из ината, него једноставно за то није имало потребе, скроман

„Арт” галерије, Тозе из „Фрактал” Д.О.О.-а, СББ-а и Срђана из фирме „Ками”.

Што се планова и амбиција за наредних 15 година тиче Зоран Костић без икакве помпе одговорно тврди да ће „Раскршћа” трајати онолико колико буде трајао и сам Радио Крагујевац. Што да не, верујемо у потпуности – ипак је то све само рок енд рол.

Зоран МИШИЋ

САЈАМ КЊИГА

Време за читање

БЕОГРАДСКИ САЈАМ КЊИГА – ПРАЗНИК ЗА ЉУБИТЕЉЕ ПИСАНЕ РЕЧИ

жана у хали II, где је због импресивних габарита смештен штанд најмногуљудније земље на свету.

■ Чари кинеске културе

На простору од 1.000 квадрата, који су закупили Кинези тискао се дан након отварања сајма највећи број радозналаца. Почасни гости потрудили су се да на најбољи начин представе своју културу, али и издавачку продукцију. У

овонедељну престоницу књиге допутовало је 150 чланова кинеске делегације, стотину представника издавача и 12 писаца и академика. Сајамској публици ће се за време трајања изложбе књига представити се са 5.000 наслова, 89 манифестација и пет изложби.

Екипа „Крагујевачких“ на штанд почасних гостију стигла је баш на почетак церемоније чаја. Домаћица чајанке била је Ванг Сјуфенг, деканка Факултета за културу чаја при Универзитету пољопривреде и шумарства Цеђианга и председница тамошњег

удружења писаца. Њена књига „Бескрајна прича о чају“, која је специјално за сајам тазе изашла из штампарије била је једна од најтраженијих на штанду „Чигоја штампе“, као уосталом и све публикације о кинеској култури које су се у том моменту могле пронаћи.

– Читаво јутро само за књигу „Бескрајна прича о чају“ питају. Не могу да пребројим колико смо их од јутрос продали, коментарише једна од продавачица на штанду „Чигоја штампе“.

Главни српски издавачи прострили су своја „чеда“ у централној, највећој сајамској хали. Понедељак ујутру је био право време за посету за оне који су на миру и без журбе желели да све осмотре, јер није било велике гужве.

„Службени гласник“ један од водећих српских издавача „озбиљне“ литературе потрудио се да своје читаоце обрадује пригодним сајамским попустима, па су њихова издања могла да се пазаре за трећину или чак упола нижу цену од редовне књијарске.

– Између два сајма објавили смо укупно 140 наслова. Међу њима свакако треба истаћи обимну монографију „Бранислав Нушић – живот и дело“. Објављена је поводом 150 година од Нушићевог рођења и говори о животу и стваралачком опусу човека који је један од најплоднијих и најпопуларнијих српских писаца.

Ове године смо, опет поводом једног јубилеја, покренули и едицију „Велики рат“. „Србија у Првом светском рату“, Андреја Митровића, прва је књига објављена у оквиру ове библиотеке. Наредне године ће у оквиру исте едиције изаћи и „Српска војска у Првом светском рату“ Бојана Димитрије-

вића, објашњава Златица Ђокић из „Службеног гласника“.

„Србија у Првом светском рату“ Крагујевчанима ће бити интересантна не само зато што је у питању кључна студија за разумевање историје српске државе и народа у Великом рату, већ и због чињенице да је Андреј Митровић рођени Крагујевчанин.

Шумадинци би на штанду „Службеног гласника“ свакако требали да потраже и монографију о планини Рудник, коју је ова кућа канديدовала за издавачки подухват године.

■ Сајамски попусти

Упркос чињеници да је у понедељак још увек владало „затишје пред буру“ неки штандови били су пуни – пре свега онај колега из дневника „Данас“. „Данасовци“ су се сместили испред сајамске хале код њих су се за 50 динара могле пазарити новине, али уз поклон –

ГОДИНА У ЗНАКУ ВЕЛИКОГ РАТА: ЗЛАТИЦА ЂОКИЋ

ПРАТЕЋИ ПРОГРАМИ

Година великана

Фокус овогодишњег програма Сајма књига усмерен је на три годишњице од значаја за српску културу и историју: на 200 година од изласка првих дела Вука Караџића - Писменице и Песмарице, 150 година од рођења Бранислава Нушића и 100 година од почетка Првог светског рата.

Форум Сајма књига бави се стваралаштвом три значајна српска писца који су нас у овој години напустили. То су Добрица Ћосић и његово капитално дело о Великом рату „Време смрти“, Светлана Велмар-Јанковић и њен особити поглед из Београда, као и српски песник, есејиста и антологичар Миодраг Павловић који је своје стваралачке напоре уложио у успостављање континуитета српске песме и културе.

Поред наведених годишњица које чину окосницу пратећих програма, Форум Сајма књига подсетиће на „Већ без Јована Скерлића“, знаменитог српског критичара и историчара књижевности.

УПОРНИ И ЕКСКЛУЗИВНИ: КРАГУЈЕВАЧКИ „АТОС“ И ДРАГАН КОЈОВИЋ

књигу по избору, плус кафица или музички це-де.

Живахно је било и на штандовима „Вулкан издаваштва“. Ова кућа сместила се на неколико локација, али је на свакој од њихових „тезги“ било више него довољно посетилаца.

– Наш најпродаванији страни аутор Гијом Мусо и ове године биће посебно представљен са два нова наслова – „Ако сутра не постоји“, књига објављена почетком лета, и „Централ парк“, која ће премијеру имати на Сајму.

Домаће класике на овогодишњем Сајму књига предводе дела Меше Селимовића „Острво“, „Тврђава“ и „Дервиш и смрт“, као и дела Милорада Павића. Ове године се обележавају три деценије од првог објављивања „Хазарског речника“, па је тим поводом наша кућа први пут штампала његову „Последњу причу“, коју је писао у болници. Среда је дан који смо посветили сећању на Милорада Павића, а уприличили су га

КЊИГА АНДРЕЈА МИТРОВИЋА И МОНОГРАФИЈА О РУДНИКУ – АДУТИ СЛУЖБЕНОГ ГЛАСНИКА

причом његова супруга Јасмина Михајловић и проф. Александар Јерков. Том приликом на нашем штанду изложићемо и предмете који су припадали писцу, каже Иван Голушин из издавачке куће „Вулкан издаваштво“.

Гужве је било и на штандовима издавача чија је „ужа специјалност“ дечја књига. Посебно занимљиве презентације имали су „Пчелица“, „Креативни центар“, и кућа која се много не рекламира, али има изузетну продукцију књига за најмлађе – „Одисеја“.

Велико интересовање владало је и за литературу страних издавача, као и наслове на страним језицима. „Инглиш бук“ је свој штанд посветио Шекспиру. Повод је наравно 450 година од његовог рођења. Тражени су на њиховом штанду били и најновији наслови – романи Дејвида Николса, Роберта Галбрајта и Харуки Муракамија, јер неки од њих још увек нису доживели своје српско издање.

Крагујевчани који нису у прилици да се ових дана запуте пут престонице моћи ће по сниженим ценама да пазаре и у овдашњим књијарима. „Вулкан“ је за крагујевачке читаоце припремио специјалне сајамске попусте, тако да се за 999 динара могу пазарити три наслова. Сличну акцију имају и „Лагуна“, „Евро ђунти“ и „Младинска књига“. У књијари „Службеног гласника“ сајам ће потрајати све до краја новембра, па ће Крагујевчани и ту моћи да дођу до жељених наслова по сајамским ценама.

КРАГУЈЕВАЧКИ У БЕОГРАДУ

Атос на старом месту

Издавачка кућа „Атос“ – основана 1990. – један је од ретких крагујевачких издавача који се годинама труди да своју продукцију, како доликује, представи на највећој смотри књијара на Балкану. На сајму књига самостално наступају већ пуних 14 година.

На штанду „Атоса“ на галерији централне хале представљени су школски приручници и уџбеници за ученике и наставнике основних школа, као и универзитетски уџбеници и приручници из области педагогије.

Ове године су публиковали неколико нових, врло интересантних уџбеника за ниже разреде основне школе. Понос им је комплет за предмет „Народна традиција“.

– У питању је изборни предмет који је у основне школе уведен скоро, па на тржишту не постоји много литературе примерене ђачком узрасту. На жалост, и то што се нуди није примереног квалитета. Потрудили смо се да уз помоћ три наше сараднице које су изузетни педагози са дугогодишњом учитељском праксом направимо уџбенике за овај предмет који садржи све елементе народне традиције, приче о обичајима, веровањима, објашњава Драган Којовић из „Атоса“.

Поред овог, врло запажен је на сајму је и њихов уџбеник за предмет „Лепо писање“. У питању је радна свеска, ауторке Марине Вићентијевић, иначе професорке разредне наставе у Основној школи „Станислав Сремчевић“, која садржи адекватне графомоторичке вежбе које развијају леп рукопис.

Пажњу сајамских посетилаца изазвала су и дела митрополита Антонија Блума што је јединствен издавачки подухват ове куће. „Атос“ је на име од лондонске издавачке куће „Дартон Лонгман анд Тод“ још 1996. године откупио ексклузивна права за објављивање књига једног од најплоднијих духовника и молитвеника нашег времена.

Пажњу сајамских посетилаца изазвала су и дела митрополита Антонија Блума што је јединствен издавачки подухват ове куће. „Атос“ је на име од лондонске издавачке куће „Дартон Лонгман анд Тод“ још 1996. године откупио ексклузивна права за објављивање књига једног од најплоднијих духовника и молитвеника нашег времена.

Библиотека на штанду Заједнице

Иако штандова крагујевачких издавача готово да нема, дела овдашњих писаца, али и књижевна продукција шумадијске престонице, ипак су заступљени.

Посетиоци Сајма књига могу тако да се упознају и са издавачком делатношћу Народне библиотеке „Вук Караџић“. Она нема посебан изложбени простор, али је добила је кутак на штанду Заједнице матичних библиотека, међу најрепрезентативнијим делом продукције књига и публикација свих српских библиотека.

На штанду „Геопоетике“ заступљене су и књиге Зорана Петровића, Мирко Демић и Раша Папеш су међу писцима „Агоре“. „Добра књига“ је неопредно уочи сајма издала нови роман Александра Живковића – „Последњи поздрав из Теодосије“, а само дан пре изласка новог броја „Крагујевачких“ Ненад Глишић представио је у хали IV своју нову књигу „Остаје само тело“, као и продукцију овдашњег Студентског културног центра.

УВЕК ДОБРО ПОСЕЂЕНО „ВУЛКАН ИЗДАВАШТВО“

ВЛАДИМИР ВЕЛИЧКОВИЋ - ЦРТЕЖИ (1955-1956)

Бруталност и суровост умирања

Цртежи којима се Величковић по други пут представља у „Рими”, припадају изузетно значајној фази његовог опуса у којој је пронашао свој тематски круг, формирао свој аутентични стваралачки рукопис и остварио прве велике професионалне успехе. Поводом ове изложбе галерија „Рима” припремила је и два изненађења за све љубитеље Величковићевог стваралаштва

Новембар у галерији „Рима” обележиће изложба цртежа Владимира Величковића коју ће у суботу, 1. новембра, свечано отворити професор емеритус Ирина Суботић. Отварању ће присуствовати и сам Величковић који ће за ову прилику допутовати из Париза.

Настали у периоду између 1955. и 1965. године, цртежи којима се Величковић по други пут представља у „Рими”, припадају изузетно значајној фази његовог опуса у којој је пронашао свој тематски круг, формирао свој аутентични стваралачки рукопис и остварио прве велике професионалне успехе. Од својих првих интересовања за сликарство па до данас, Величковић је цртежу подједнако посвећен колико и слици, неретко чак и више. У свом тексту из 1972. године, први пут преведеном на српски језик поводом изложбе у галерији „Рима”, Алан Жужфрота пише да бацајући се у белину листа папира, Величковић врши скок. Он мора, без престанка, да савладава исту препреку: немогућност да црта укључује немогућност да наметне своју мисао.

Док за већину савремених уметника цртеж представља зачетак слике (скицу, кроки, радну белешку) за Величковића је он суштина којом, на најјаснији начин, показује шта ће касније морати да буде на слици, и додаје: цртежом, и само њиме, Величковић покушава да пренесе непрекидно кретање чисте мисли, наводи Жужфрота.

Доказ томе су и ремек-дела изведена у техници туша на папиру које ће посетиоци галерије „Рима” имати прилику да виде до 21. новембра.

Од „Железничара” из 1958. године, по коме је настала и чувена слика у уљу, до „Главе” из 1965. године, експонати у „Рими” ће пружити увид у важан процес трансформације Величковићеве иконографије и рукописа који је историчарка уметности Невена Мартиновић, аутор предговора у каталогу изложбе, описала као прелазака „од појединачне трауме до насиља као стања човека”.

„Инвалид”, „Луда”, „Човек и пас” - примери су уметникових аутентичних мотива из педесетих година. Они приказују Величковићевог „раног” човека који је „нем и полудео, измучен, избезумљен и коначно - у смрћен”. Ти људи „вегетирају на ивици људске егзистенције - њихови залеђени, стаклени погледи не ви-

де свет око себе већ као да халуцинирају појаве које су узрок њиховог безнађа. Овом свету они припадају тек својом пасивном физичком егзистенцијом, док је њихово унутрашње биће дубоко затворено у просторе личних кошмара - наводи се у каталогу. Међутим од почетка шездесетих година Величковић у својим цртежима прави корак даље у приказивању физичке бруталности и експлицитније суровости умирања. Кроз серије цртежа на којима доминирају фигуре распорених утроба и разбијених глава, а у којима Величковић развија мотив „великих цвасти или плодова састављене од вешто цртачки артикулисаних људских органа и изнутрица” - уметник ће постепено напустити свог „раног” човека и створити једног „новог” по коме ће његово будуће сликарство постати препознатљиво - „човека који живи са својом изврнутом утробом и гледа кроз смрскану лобању, увек присутан у

насилној стварности кроз коју, ипак, упорно хода и трчи - до самог свог краја”.

Поводом ове изложбе галерија „Рима” припремила је два изненађења за све љубитеље Величковићевог стваралаштва. У издању ове

ВЛАДИМИР ВЕЛИЧКОВИЋ

У ИЗДАЊУ ГАЛЕРИЈЕ „РИМА” ОБЈАВЉЕНА ЈЕ МОНОГРАФИЈА ПОСВЕЋЕНА ВЕЛИЧКОВИЋЕВОМ ЦРТАЧКОМ ОПУСУ ИЗ ПЕРИОДА 1955-1965. ГОДИНЕ

крагујевачке галерије објављена је монографија посвећена Величковићевом цртачком опусу из периода 1955-1965. године.

У ексклузивно опремељеној књизи објављен је текст француског ликовног критичара Алана Жужфрота који се бави Величковићевим цртежима из споменутог периода. Богато илустрована великим бројем репродукција цртежа, слика и документарних фотографија - нова „Римина” публикација даје свеобухватан увид у прву деценију Величковићевог стваралаштва у цртежу. Други куриозитет изложбе је Величковићева графика, коју је ова галерија, у договору са самим уметником, штампала у 50 примерака.

Владимир Величковић је, да подсетимо, рођен 11. августа 1935. године у Београду где је и дипломирао на Архитектонском факултету 1960. године. Након одслужења војног рока одлази у мајсторску радионицу Крсте Хедегушића у Загребу, где је као сарадник боравио током 1962. и 1963. године.

Своју прву самосталну изложбу приређује 1963. године, а већ 1965. представља Југославију као део селекције на Бијеналу у Паризу. На овој великој међународној смотри награђен је стипендијом за усавршавање и боравак у Паризу где се сели већ наредне године. Од тада се, са развојем његовог сликарског опуса, нижу и његови професионални успеси. Величковић је данас наш најугледнији сликар у свету - француски, српски и македонски академик, носилац ордена Легије части и највишег француског одликовања у области културе и уметности. Његова дела су неизоставни експонати у најзначајнијим домаћим и светским музејима и приватним колекцијама.

ИЗ КАТАЛОГА: НЕВЕНА МАРТИНОВИЋ

Укус кривице

У српској историји уметности не постоји сликар који је више од Владимира Величковића посвећен представама смрти. Крај људског живота у његовим делима експлицитно је насилан - пацови који прождиру људске гениталије и цепају анус да би распорили његово тело, мушкарци тек набијена на колац или оштре чекрке чија је топла, жарко црвена крв распорута по зидовима, свежје ране из којих излазе месо и изнутрице - све су то призори који не вређају наше естетске осећаје, пре свега услед одсуства баналног фотографског реализма, али који нас дубоко пробадају мучнином. Његов човек је израњављена, распорена и обезглавена фигура у чијој суморној сивој појави крв и месо последњи знаци

живота који опомињу на насиље и убрзо надоласку смрти.

Важно је приметити да, иако приказује измучене и убијене људе, Величковића не окупира атмосфера страдалништва и емотивног осликавања жртава - његово сликарство није епитаф на њиховим гробовима. Злочинац им намерно разбија или одсеца главу јер само лице које нас гледа може да нам и приповеда, а тело без лица постаје само празна мешина, леш - форензичарски траг о убици. Са друге стране тај убица је жив, из слике у слику он је ту, и док размишљамо о његовом недељу ми мислимо на њега и можда му замишљамо лик. Са сваки питањем „зашто” тај брутални агресор нам се све више увлачи под кожу терајући нас да у порцији мучнине осетимо и титрајући укус кривице.

ЗАВРШЕН ЛУБИЛАРНИ 15. „ЏЕЗ ФЕСТ”

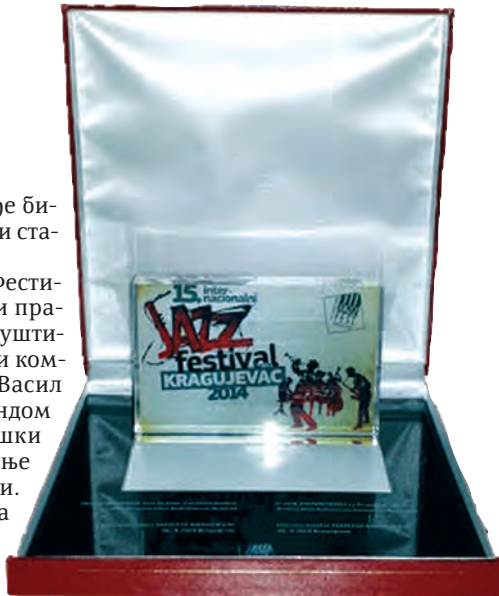
Тридесет музичара из шест бендова

Након три вечери врхунског џез звука, на сцени Књажевско-српског театра наступило је укупно тридесет светских и домаћих музичара из шест бендова које је публика поздрављала овацијама.

Последње вечери наступио је немачки Нилс Вогран Трио, а као знак захвалности за петнаестогодишњу сарадњу директор и селектор фестивала Гордан Матић уручио је захвалницу и статуу Сунчици Шидо, координаторки програма културе Гете Института. За велику подршку и пријатељство Матић се захвалио и земљама које су на Фестивал послале велики број извођача за све године фестивала - Аустријском културном форуму и Италијанском институту за

културу, којима ће такође бити додељена захвалница и статуа.

На самој завршници Фестивала енергичну свирку и право уживање публици приуштили су наш најистакнутији композитор и џез музичар Васил Хаџиманов са својим бендом и најактуелнији њујоршки џез саксофониста средње генерације Дејвид Бини. Током Василовог борава у Сједињеним државама ова два врсна музичара често су сарађивала, а сада су поново укрестила инструменте. Концерт је снимљен, а Хаџиманов планира да део овог снимка укључи на ње-

СТАТУА „ЏЕЗ ФЕСТА”

гов следећи, шести по реду, албум.

„ВУЛКАН ИЗДАВАШТВО” НАГРАЂУЈЕ Тајне из прошлости

Два најбржа читаоца „Крагујевачких” биће и овог петка у прилици да својој библиотеци додају занимљив наслов „Вулкан издаваштва”. Реч је о књизи Морган Макарти „У твојим сновима”.

Мајсторски осликан портрет породице и чудесних ликова који носе тешко бреме прошлости. Она није део иричице. Она је друја половина; једна је будна, једна сања у младој ноћи. Она је са мном, као и увек.

Одрастајући на имању својих предака у Велсу, Џонатан Ентони и његова млађа сестра Тео живе у изобиљу, али лишени родитељске љубави и пажње. Док сами брину једно о другом, заједно лутају чаробним пределима Ивендона. Изненадна породична трагедија у њихов дом враћа баку Ив из Америке, која их брижно узима под своје окриље. Међутим, породица Ентони уплетена је у тајне из прошлости које генерацијама прате Ивендон.

Није ипошребно многа да се сјаши животи одвоји од новој - неколико минута, ни толико. Један брз, невољан ударац и схваћите да стојите и гледате преко неиремосивови, гледаће месито на које више никада не можете да се враћате, ујркос чињеници да сте били тамо.

Потребно је да у петак, 31. октобра, позовете 034 333 116, после 10 часова и добићете ову књигу. Добитници ће своје књиге моћи да преузму у књижари „Вулкан”, која се налази у Тржном центру „Плаза”.

СТУДЕНТИ ФИЛУМА У ВРХУ СВЕТСКОГ ДИЗАЈНА

Крагујевачка школа плаката

Србија је ове године на московском бијеналу графичког дизајна „Голден би“ (Златна пчела) представљена са преко двадесет плаката, а за изложбу су изабрани и радови студената крагујевачког Филолошко-уметничког факултета. Реч је о студентима са катедре за Графички дизајн и предмета Плакат, који предаје редовни професор Слободан Штетић, који такође излаже своја три плаката и то по четврти пут на једном од најзначајнијих светских бијенала.

Заступљени су радови студената основних и мастер студија Милутина Марковића, Мине Баклиже, Јоване Јанковић, Марије Гавриловић, Ђорђа Палчића, као и некадашњих студената ФИЛУМ-а Ивана Мишића и

ПЛАКАТ ЈОВАНЕ
ЈАНКОВИЋ

Борка Нерић и Млади крагујевачки студенти конкурисали су позоришним плакатима, који, иначе, до сада нигде нису реализовани.

– Ово је велики успех за мене студенте, али и призна-

СТУДЕНТИ КАТЕДРЕ ЗА ГРАФИЧКИ ДИЗАЈН ФИЛУМА-А ЈЕДИНИ ПРЕДСТАВНИЦИ СРБИЈЕ НА МЕЂУНАРОДНОМ МОСКОВСКОМ БИЈЕНАЛУ ГРАФИЧКОГ ДИЗАЈНА GOLDEN BEE 11

МЛАДИ КРАГУЈЕВАЧКИ СТУДЕНТИ КОНКУРИСАЛИ СУ ПОЗОРИШНИМ ПЛАКАТИМА

ње за Филолошко-уметнички факултет Универзитета у Крагујевцу. Својим радовима ови студенти су доказали да Србија има врхунске таленте и да могу да се такмиче са најзначајнијим именима светског дизајна, изјавио је професор Слободан Штетић.

Према његовим речима, пријава радова из области плаката за ово-

дишњи бијенале графичког дизајна „Голден би“, који се одржава у Москви по једанаести пут завршен је 30. априла, са око 15.000 пријављених плаката из 74 земаља понуђених за изложбу.

– Ово није први пут да студенти ФИЛУМ-а учествују на великим изложбама, али свакако ово је једна од највећих манифестација на којој из-

лажу. Када погледате састав излагача схватите да су међу најбољима у свету, а када се томе дода и да су једини из Србије, успех је тим већи. Сада већ слободно можемо да говоримо о „крагујевачкој школи плаката“, која има и своје заслужено место у свету, истакао је Штетић.

– Број пријављених радова за овогодишњу изложбу је највећи у одно-

„МРЕШЋЕЊЕ ШАРАНА“:
РАД ПРОФЕСОРА СЛОБОДАНА
ШТЕТИЋА

су на све аналогне изложбе овог квалитета, односно врхунске изложбе највишег ранга, уопште, у свету. Национални селекциони одбор изабрао је 1.170 радова из 57 земаља који ће бити приказани на изложби у Москви. Иначе, на овогодишњем Бијеналу у Москви излажу готово сва највећа имена из области графичког дизајна, а посебно плаката, објашњава Штетић.

Чланови међународног жирија су били Реза Абедина (Иран) – председник, Џонатан Барнбрук (Велика Британија), Ерик Белоусов (Русија), Гута Моура Гудес (Португалија), Мирко Илић (САД) и Лех Мајевски (Пољска).

М. Ч.

„ТИ“ И ДОЈО У СКЦ-У

Психоделични поп

Група „Ти“ промовисаће свој албум „Видимо се!“ у овдашњем СКЦ-у, 31. октобра, у 21.30 часова, а специјална гошћа концерта је новосадска кантаурка Дојо, која ће публици представити и свој први ЕП „Endings“.

„Ти“ је психоделични поп дуо који чине Илија Дуни и Трајче Николовски. Обојица родом из Македоније, упознали су се у Београду, и у лето 2012. године оснивају групу „Ти“.

Музика овог бенда је пуна памтљивих и често сањивих мелодија Дуније-ве гитаре, пуних и пријатних бас деоница на синту, сјајног двогласа и једноставних хипнотичких текстова и Трајчевих ритмова који обузимају и стварају пријатну атмосферу.

Новосадска кантаурка Дуња Дачић први пут се попела на бину као Дојо у октобру 2013. године. Био је то тренутак када је регионална музичка сцена почела да добија сасвим нове боје, кроз комплексне, али питке тонове – мелодије које буде сва чула.

Наступајући углавном као специјална гошћа групе „Ти“, ова ауторка је за кратко време успела да шармира публику пре свега својом сензуалношћу и специфичним стилем. Она својим гитаром, гласом и мешавином звукова из природе покушава да оствари амбијент некад давно заборављене везе са природом, а електроника је ту да појача утицај модерног на наш свакодневни живот.

НОВО У БИОСКОПУ

Фаустовска погодба

Готово читав век од првог филмског представљања Дракуле свету који је опцино публику, студио „Универзал“, који је развио овај жанр, поново ће оживети једну од најживописнијих легендарних личности у овој акционој авантури која ће вам убрзати пулс, а која говори о рањању једног чудовишта. Реч је о остварењу „Дракула: Неиспричано“, који се налази на редовном репертоару биоскопа „Синеплекс“.

Лук Еванс ће се трансформисати од уклетог човека ког историја памти као Влад Набијач у свемоћно створење ноћи у новом Универзаловом остварењу о Дракули, који говори о пореклу приче о привлачном бесмртнику.

Година је 1462, а Трансилванија је уживала у дужем периоду мира под праведним вођством некадашњег ратника Влада Трећег, принца Влашке и његове вољене и храбре жене, Мирене (Сара Гадон). За-

једно, они су донели мир својој држави и постарали се да њихов народ буде безбедан, посебно од моћног Отоманског царства које се константно шири и жели да завлада целим светом.

Али кад султан Мехмед Други (Доминик Купер) затражи хиљаду влашких дечака, укључујући и Владоовог сина, Ингераса (Арт Паркинсон), да се раздвоје од родитеља и постану војници у његовој војсци, Влад ће морати да одлучи да ли да учини исто оно што је учинио и његов отац кад га је дао султану или да потражи помоћ од чудовишта како би победио Турке, због чега ће проклету своју душу на сервилни живот заувек.

Влад ће отићи до планине Сломљени зуб где ће се сусрести са о-

Деби албум крагујевачког састава „Шпајз“, под називом „Овај лифт нема врата!“ од октобра ове године доступан је у издању „Друге ствари“ (онлајн) и крагујевачког СКЦ-а (ЦД).

Бенд је настао у марту 2010. године у Крагујевцу. Гитаристи и другари из зграде Владимир Максић и Дарко Ђорђевић заједно са басистом Станком Милачићем и тадашњим бубњарем Ненадом Јанковићем покрећу причу звану „Шпајз“ стварајући музику током заједничких цемована. У питању су инстру-

ПРВИ АЛБУМ САСТАВА „ШПАЈЗ“

Жестоки инструментали

ментали у којима се могу препознати различити утицаји (од Хендрикса, преко „Дисциплине кичме“ до фусиона и цеа), а која повремено звучи и као одлична филмска музика. Пре две године уместо Ненада Јанковића на бубњарску позицију долази Александар Фуруновић („Фитнес“) са којим бенд прави нове песме и добија на енергији. То је тренутак када се као, продуцент у причу, укључује и Саша Фуруновић („Попечитељи“, „Фитнес“) и бенд, након снимања двоструког сингла „У случају опасности разбити систем“, почиње рад на првом албуму.

„Овај лифт нема врата!“ снимљен је у фебруару 2014. године у сали некадашњег биоскопа Шумадија, по принципу „сви заједно“, без наснимавања. Албум доноси 12 жестоких инструментала којима овај бенд успешно спаја неспојиво, и врло храбро дефинише свој правац.

У рецензији албума наводи се да слушајући „Шпајз“ – „Степеништем“, „Коридором“, „Гаражном конструкцијом“, „Дан-ноћ“ улазимо у „Механизам Јужног колотова“, па тако, готово у једном даху пристајемо на одличну вожњу пуну узбуђења и напетости, јер, не заборавимо: „Овај лифт нема врата!“.

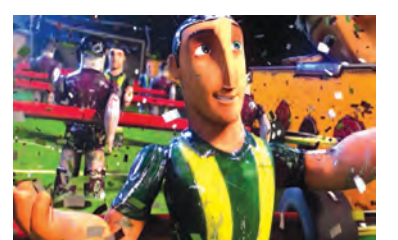
АНИМИРАНА АВАНТУРА

Јунаци стоног фудбала

Андрија је дечак који има необичне пријатеља и чудне вештине: он је најбољи играч стоног фудбала у селу. Нема ни једног изазивача у месту где живи који је успео да га победи. Али све остало у његовом животу није сјајно као његова достигнућа у фудбалу. Заљубљен је у другарицу Дуду, али је сувише стидљив да јој отвори срце. Зато само животињари у свом забаченом селу. Онда се једног дана Андријин устаљени живот изокрене са повратком Великог, момка његових година који се вратио да се освети због меча који је изгубио од њега пре десет година. Упркос слави и богатству које је стекао у свету као најбољи фудбалер на свету, Вића је решио да упропасти Андрију, уништи кафић у коме ради и његове столове за стони фудбал, да о својој Дудини наклоност, па чак и да претвори село у тематски парк „Ледени“ и стадион.

Усред уништавања села деси се нешто невероватно: фигурице на Андријиним вољеном, разбијеном столу за стони фудбал постају живе! Имају душу, крећу се и, што је најважније играју фудбал. Решили су да врате Андрији свет који је изгубио и крећу у фантастичну авантуру која их претвара од противника у најбоље пријатеље.

Ова анимирана авантура је синхронизована на српски, а гласове јунацима позапљују Виктор Савић, Андрија Кузмановић, Душица Новаковић, Радован Вујовић, Срђан Милетић, Марко Живић, Иван Зекић.

1 pakovanje = 1 donacija*

za obnovu poplavljenih domova u Srbiji

Kupite P&G proizvode
i pomozite ugroženima
u poplavama.

* P&G će donirati 2 dinara po pakovanju prodatom u objektima koji učestvuju, u periodu od 15. oktobra do 15. novembra 2014. Donacija će biti data programu fondacije Ana & Vlade Divac za obnovu poplavljenih objekata u Srbiji. Za više informacija posetite stranice www.pgbalkans.com ili www.fondacijadivac.org.

ПРВА КРАГУЈЕВАЧКА ГИМНАЗИЈА У КУЛТУРНОМ И ДРУШТВЕНОМ ЖИВОТУ ГРАДА ИЗМЕЂУ ДВА РАТА (33)

Долазак краља круна прославе

Пише **Дејан Обрадовић**

Чео Крагујевац био је у знаку прославе стогодишњице Гимназије. На цвећем окићеним кућама и државним надлештвима вијориле су се државне заставе. На неколико места у граду подигнути су славолуци, прошарани цвећем, зеленилом, бојама државне заставе, са сликама краља Александра и поздравним натписом: „Добро нам дошао, дични Господару!“ Да би симболика била потпуна, у главним улицама којима је краљ требао да прође, поред тротоара су били постављени грбови и амблеми свих покрајина које су ушле у Југославију.

Првог дана прославе, 4. новембра, организована је величанствена бакада, у режији наставника Гимназије Јосифа Прохаске. Кроз град су у дефилеу прошле бројне поворке, од ђака основних школа и њихових учитеља, до чланова многобројних удружења (соколи, скаути, стрелци, пожарници, женска удружења) и грађана. Број учесника овог свечарског дефилае процењивао се на више од 15 хиљада. У Соколском дому, биоскопу „Пивница“ и у Официрском дому гости прославе могли су да виде специјалне позоришне представе, концерте, филмове и свечане академије.

Унутрашњост школе била је украшена сликама и бистама историјских личности, директора и добротвора школе, док су у великој школској дворани важно место имале слике Краљевског дома Карађорђевића и биста оснивача Гимназије кнеза Милоша Обреновића, што није био први случај да се у Крагујевцу симболично мире Обреновићи и Карађорђевићи.

Главни догађај целе свечаности, 5. новембра, долазак краља Александра I, као покровитеља целе прославе, очекиван је са великом пажњом. Пошавши из Тополе, краљ се кратко задржао у Чумићу и Десимировцу. Праћен почасном пратњом од две хиљаде коњаника, ушао је у град док су звонила црквена звона и пуцале прангије. Код споменика палим Шумадинцима краљ је дочекан од највиших

државних и војних званичника, народних посланика, крагујевачких општинара и народа, а председник Градске општине Алекса Обрадовић одржао је поздравни говор, док је краљ примио со и хлеб из руку девојке обучене у народну шумадијску ношњу, а затим положио венац на споменик.

Путем ка Гимназији, кроз дуги шпалир, краљ и његова пратња били су засути цвећем. Испред школе су га сачекали чланови Одбора за прославу, на челу са директором школе Душаном Трипковићем. Краљ је школи даровао спомен-плочу од оникса, од којег је засидао манастир Дечани своју фотографску слику са посветом и потписом и орден Светог Саве првог реда, највише одликовање које је дотле добила једна школа у Краљевини Југославији. Ово је био први званични долазак краља у Крагујевац.

■ Гости и званице из целе земље

Говор директора Душана Трипковића био је проткан подсећањем на велику националну мисију школе и истицањем њеног југословенског карактера, повезивањем Карађорђа и кнеза Милоша и идеја о народном ослобођењу и слободи Југословена.

Краљев кратак говор представљао је истицање историјских заслуга Шумадије и Прве крагујевачке гимназије у стварању независне Србије и слободне Југославије.

Импресиван списак говорника, званица и гостију показује и бројност бивших ђака на високим положајима у Влади, војсци, министарствима, али и у школама и другим установама у целој држави. Почасно место имао је најстарији присутни ђак школе пуковник Дамјан С. Влајић. Краљевску владу представљали су председник Милан Сршкић и министри Раденко Станковић, затим три бивша ђака – Богољуб Јевтић, Божидар Максимовић, Живојин Лазић и др.

Сенатори су заступали председник Љубомир Томашић, потпредседник Мирослав Пљош и сенатор Коста Тимотијевић, некадашњи ученик. У име Народне скупштине дошло је цело Председништво. Од осталих изасланика и званичних претставника прослави су присуствовали: у име Академије наука Ђорђе Јовановић, вајар, бивши ученик; у име Београдској универзитету Александар Белић, ректор; за Медицински факултет из Београда професор Милутин Нешковић и доцент Јервем Недељковић, обојица бивши ученици; за Филозофски факултет из Београда професор Владимир Ђоровић. Правни факултет представљао је професор Драгољуб Аранђеловић, Технички професор Драгољуб Јовановић, Богословски

КРАЉ АЛЕКСАНДАР НА ПРОСЛАВИ СТОГОДИШЊИЦЕ ГИМНАЗИЈЕ

професор Драгутин Анастасијевић, бивши ученик. Министра војске и морнарице заступао је пуковник Ђорђе Павловић, командант Крагујевачког војног округа.

Посебна пажња посвећена је доласку изасланика Гимназија из целе земље, међу којима је такође запажен велики број бивших ученика Гимназије. Прву мушку гимназију из Београда заступали су директор Милан Јанковић (бивши ученик) и професори Жарко Михаиловић, Иван Бијук, Трифун Ђукић и Божица Бркић, а Другу мушку гимназију Стојан Аврамовић, професор. Од стране Треће мушке гимназије из Београда на прославу су дошли Милан Карић, директор и професори Милован Ристић, Милан Милошевић, Страхиница Дамњановић и Мирослав Гочанин. Сви сем Дамњановића били су везани за Прву гимназију школовањем или радом у њој. Четврту мушку гимназију из Београда представљали су Крста Симоновић, Петар Шобајић, Јован Петровић и Даринка Митриновић. Трећу женску гимназију заступао је директор Никола Половина, а Реалку професор Влада Вујић. Од стране Женске учитељске школе дошли су Стаменко Павловић, Душан Јовановић, Катарина Пекић и Ружа Јојић. Вишу педагошку школу из Београда заступао је ректор Јеленко Михаиловић, бивши наставник Гимназије.

Међу осталим гостима били су запажени: Недељко Дивац (Југословенско професорско друштво, бивши наставник), Данило Вуловић (београдска секција Професорског друштва), Павле Сердар (загребачка секција Професорског друштва), Хусеин Бркић (Шеријатска гимназија, Сарајево), Алексије Јелачић (Скопска гимназија), Ђура Паунковић (Савез Сокола Краљевине Југославије), Илија Ж. Три-

фуновић-Бирчанин (председник Народне одбране), војвода Коста Пећанац (Удружење четника), Мустафа Мулалић (Муслиманска организација „Гајрет“, Сарајево) и др.

Било је уочљиво присуство гостију из свих крајева Југославије. Пренаглашавање југословенства и југословенске мисли и потреба бар декларативног исказивања националног јединства имали су посебан израз у ставу према гостима из Хрватске који су заузимали најистакнутија места, праћени пажњом на самој свечаности и значајним местом у „Споменици Мушке гимназије“, где су истакнута сва њихова обраћања, поклони које су дали слављенику. Загребачку општину је заступао Љубомир Хашић (директор Трговачке академије у Загребу), док су у име загребачких гимназија дошли: Лука Курбановић, Јосип Драган, Рудолф Кушњак, Ива Риси, Мара Додер, Вера Квинц и Катарина Брзовић. Из Вировитице је стигао директор гимназије Јурај Кушмишевић, а из Бјеловара – Андрија Рибар, директор, који је представљао тамошњу гимназију и одбор Народне одбране. Било је запажено присуство изасланика гимназија и других установа из Сплита, Вуковара, Карловца, Осиека, Сиска, Петриње, Шибеника, Сења...

У листу „Младост“ (Загреб) у извештају са прославе др Јурај Драганић је повезао славне личности које су прошле кроз две гимназије – Јанка Драшковића, Ватрослава Лисинског, Антуна Михановића (Загреб), Радомира Путника, Живојина Мишића, Николу Пашића, Стојана Протића, Милорада Драшковића, Јована Илића и Светозара Марковића (Крагујевац). Из гимназије у Сушаку стигао је телеграм: „Посетрими чуварици свјетлих традиција слободе, чојства, одгојитељици див-јунака који искру

родољубља разбукташе у пламен што сједини и прекали браћу, честитамо славу са жала поноситог југословенског Јадрана“.

Свечани концерти, одржани 5. и 6. новембра, представљали су музичко и сценско представљање историје школе, Србије и Југославије од 1833. до 1933. године и подсећање на заслужне људе и културне ствараоце који су радили у стварали у Крагујевцу, од Димитрија Исавловића, Јоакима Вујића, Јосифа Шлезингера, из времена кнеза Милоша Обреновића, преко композитора Јосифа Цеа, песника и сликара Ђуре Јакшића, до последњег дела који је био симболична апотеоза школе и просвети.

■ Изузетно вредна споменица

Трајни споменик прославе остала је „Споменица Мушке гимназије у Крагујевцу“, састављена из пет целина: 1) Историја гимназије; 2) Прилози бивших наставника и ученика у облику сећања или успомена на школу, наставнике и другове свога времена; 3) Именик наставника и ученика од постанка гимназије до данас; 4) Добротворне установе са имеником школских добротвора и 5) Прослава стогодишњице гимназије. Највећи удео у овом обимном послу имао је њен професор Милен Николић, који је добио месец дана одсуства да би истражио историјску грађу и написао своје поглавље. Радован П. Марковић је средио сећања бивших ученика и наставника и најисцрпнији преглед прославе стогодишњице. О добротворним установама, школским добротворима, утемељачима и приложницима писао је директор Душан С. Трипковић, док је Стеван К. Јовановић успео да истражи огроман списак бивших наставника и ученика.

Симболички национални карактер велике прославе био је наглашен жељом да Споменица изађе сто година после изласка првог броја „Новина србских“ у Крагујевцу 1834. године, пошто се тада сматрало да је тада почео рад прве штампарије у Србији. Овде је дошло до замене година, јер је Књажеско-србска књигопечатња основана 1831. године, у Београду, док је прва књига у Крагујевцу штампана 1833. године, али то није нимало утицало на велику свечаност.

Цела година посвећена прослави стогодишњег јубилеја Прве крагујевачке гимназије показала је да школа има довољно капацитета, знања, утицаја у власти, медијима и другим државним установама да се пажљиво осмишљена планирана прослава, као национална манифестација која симболише недељиво државно јединство између краља, државе, цркве и народа, прецизно спроведе, под покровитељством краља Александра и у присуству огромног броја државних званичника, посланика и представника националних, школских и осталих установа.

Наставиће се

ДОГОДИЛО СЕ У КРАГУЈЕВЦУ

Приредила **Лела Вујошевић**
гелимично користећи податке из Лексикона Крагујевца

Пре 43 године: 28. октобра 1971. отворена је Галерија Народног музеја, под називом Уметничка галерија. Објекат Галерије припада архитектури интернационалног стила и смештен је између Амициног конака и Конака Кнеза Михаила. Дело је крагујевачког архитекте Драгише Вуловића и представља достигнуће модерне архитектуре. У изградњи је примењена технологија префабрикованих бетонских

елемената: натур-бетона, бетонских плоча и стакла.

Једносратни објекат располаже са 432 квадратна метра изложбеног простора. Поред сталних поставки српског сликарства 19. века, у галерији је одржано више од 300 изложби дела старих страних уметника. Пролећне и јесење изложбе УЛУС-а одржаване су 70-их и 80-их година. У галерији се организују републичке, локалне, колективне, појединачне изложбе, Октобарски салон, Салон антиратне карикатурае, тематске изложбе из других музеја и градова, изложбе из области примењених уметности и фотографије, историјске, етнолошке, археолошке изложбе и мултимедијални пројекти. Најуспешније су биле ретроспективе дела Паје Јовановића, Уроша Предића, Ђорђа Костића, Ђуре Јакшића,

Саве Шумановића, Милана Коњевића, Љубице Сокић, Олге Јанчић, Владимира Величковића. Галеријом руководи Споменика Ковачић Гужвић.

Пре 43 године: у периоду од 28. до 30. октобра 1971. одржан је Конгрес културне акције. Конгрес је одржан у Градској дворани „Шумадија“ у организацији групе омладинаца, директора Дома омладине Мирка Ђоковића и тадашњег секретара СК Србије Латинке Перовић, уз учешће културних делатника из целе Југославије. Конгрес је представљао свеобухватну расправу на тему културе тога времена и указао на њен значај и потребу дефинисања културне стратегије у правцу слободније успоставе система и грађења инструмената културне политике. Међутим, убрзо је наступило време нове репресије у култури и нове «идеологиза-

ције» културне политике (Десети конгрес Савеза комуниста: «култура рада»).

Пошто је садржавао и реферате написане у духу либералних идеја, зборник са Конгреса био је у бункеру свих библиотека у земљи до 1990. Он се наводи као један од примера цензуре у СФРЈ. Конгрес је обележио инцидент када је, у духу заклинања на визије комунистичке суперкултуре (по угледу на револуционарне акције из 1941: јавног спаљивања квислиншких новина и мапе немачких успеха на Источном фронту, 1. августа), испред општине направљена ломача на којој су горели листови „Чик“, „Адам и Ева“ и остала писана „оружја империјалистичко буржоаске пропаганде“. У циљу борбе против свих категорија популарне културе као кича и шунда, тражена је и забрана стрипа, новокомпоноване музике и сл.

ШУМАДИЈСКЕ
ПРИЧЕ

Владимир Јаџличкић

Пријаве

ОД КАКО је Руби открио музику, зграда нема мира. Тресе се од децибела, смењују се најјефтиније кичерајске и лумпенпролетерске песме, деца добијају ноћне море, сваког другог дана навраћа полиција и тера га у апс да се истрезни, али он изјутра опет отвара улазна врата зграде, преко дана се урока, а увече, углавном уз свој омиљени крик: „Мамааааа! Ево га ја, мамаааааа!“ - лупа песницом на врата стана, упада у стан, разбацује ствари и, пошто се извиче и испује, леже на отоман и пушта музику до даске. Не одустаје, ужива по цео дан и по целу ноћ. Од (његовог) приземља до шестог спрата, музика се припија уз зидове као велики циновски питон који зграду гуши и ломи јој зарђале кости.

Кад је по њега, пети или шести пут, дошла полиција, неко му је пришапнуо да су га пријавили „они с горњих спратова“.

Зато је помислио да сам га ја пријавио, јер живим на спрату изнад њега. Можда и није сам дошао до те помисли, можда ме је неко од комшија обедио - и можда је то учинио управо онај који га је редовно пријављивао. Пре ће бити да је тако, јер сам, од младих дана, присуствовао па и учествовао у многим ванзаконским подухватима и никада нисам био тастер - зашто бих то постао сад, у својим зрелим годинама? Уосталом, за разлику од осталих станара, мени прегласан тон са његових звучника није сметао - музику волим, ни заспати не могу, а да ми радио не свира - често радио свиручка по целу ноћ, а изјутра ме умилно буди. Уместо мог радија, сада ради његов и то је све.

Нисам пријавио Рубија ни кад је разбацио чаше и флаше испред улаза, ни кад је износио гајбе поморанци из подрума, власништво суседа, трговца Спакића с трећег спрата, нисам га пријавио ни кад сам га видео како завлачи руку у џеп једног пијанца с којим је седео на оградни испред Гимназије, ни кад је тучао свог покојног очуха који је, потом, не једном, долазио код мене у стан да би отуда позвао хитну помоћ, нисам га пријавио ни тада кад је, како се говорало, управо он очуха претукао и истерао га, по јануарској дичи, на лед и мраз у смет, у којем је, три дана касније, очух пронађен, скочањен и бео. Па зашто бих га пријавио сада, за тако безазлену ствар као што је пуштање прегласне музике?

Кад је очуха, на неко време, отерао у подрум да живи међу пацовима, Руби је открио прави рај за своје трговачко-пљачкашке склоности. Подрум је био пун непроцењивих ствари које су се на црном тржишту добро котирале. Из вешернице су, убрзо, нестале све алатке и машине, све столице, столови, утикачи, сијалице, старе дроње и непотребне одбачене ствари, добило је ноге све што ноге нема, од поменутих гајби до картонске амбалаже, старих флаша и крпа. Све је то Руби продавао за хероин који му је одавно венама текао уместо крви.

СВИ станари у згради имали су понеки ексцес са Рубијем. Нема ко га није пријавио, нема коме понешто није украо. Но, иако је мени, једне године, здипио тек опрану нову румунску тренерку која се сушила на тераси, мрзело ме је да због тога зивкам полицију. Мислим да је то ценио, јер ми потом никада више ништа није нестало.

Што се Рубијевих туча са очухом тиче, због њих се нико није узбуђивао. Зграда је одјекивала, његова сестра Надица је цивилила, Надичина ванбрачна кћи Марија такође. Али, нико никада ништа није предузео. Напротив, сви као да су уживали у спокоју изјутра кад би се срели на степеништу: некако би се радосније јављали једни другима, скоро намигујући, толико их је туђа несрећа радовала. А што се полиције тиче: зашто би се ко у згради мешао у породичне расправе? Па и то што је очуха практично отерао у смрт, а што су сви у згради знали - то је више ствар између њих двојице која ће се расправити на Страшном суду, а можда ни тамо неће: отерао је у смрт човека, али кога је брига, нама није наудио!

Но, пуштање гласне музике - друга је ствар. Од музике не може да се спава, по-

штен човек мора да спава, јер сутрадан рани на посао. То уредним грађанима смета и загорчава им живот.

Пријаве су пљуштале свакодневно и вероватно су га пријавили сви станари, осим мене. Потом се неко од њих присетио да ће се Руби вратити љутит и избатинан из полиције и да би његову љутњу било најсмотреније усмерити на мене, чудак који од њега није много бољи - само што се не дрогирам, што је и горе, јер дрогиран човек је дрогиран човек, а недрогиран човек који се понаша као да је дрогиран, то ти је, далеко било, буди Бог с нама.

Рубију су тако рекли, њега није тешко уверити, али, ипак, било је ту зачковица. Најпре, ја Рубија никада нисам пријавио: зашто бих га пријављивао сада? И мајку сам му, не једном, возио у болницу, кад би јој се слошило, због повишеног шећера. Једном сам, са његовом полусестром Надицом, његовог окрвављеног очуха пренео до амбулантних кола хитне помоћи, а он ми је кроз прозор добадио, оним прозуклим гласом пијаних наркомана:

- Кошто, баци то говно у шахту!

Не једном сам пиво са њим попио испред продавнице, не једном га услужио цигаретама, мада Руби није ни у чему оскудевао, јер се, као и већина наркомана, бавио препродајом хериона, од чега је зарађивао за себе. Ипак, наишли би сушни периоди, строжа контрола полиције, или беспарица у наркоманској популацији, па би му, каткад, и цигарета узмањало.

Једина ствар на коју нисам пристајао и због које је, можда, могао да се љути на мене, јесте чињеница да нисам хтео да му позајмљујем новац. Додуше, он новац никада не би тражио сам. Послао би своју полусестру, а ова би скуњено затражила тачно „тридесет пет динара“ - ондашњих десет немачких марака, колико кошта грам хероина. Повела би и своје дете, малу Марију, да ме смилости, али ја сам остајао тврди, јер сам знао да Руби има рођену сестру у Швајцарској, лепо удату за Немца, која им шаље све што им је потребно. Увек бих рекао да нисам примио плату, да сачекају и слично. Знао сам да новац дат наркоману можеш да бацаш, а десет марака, ипак, није била безначајна сума за неког ко је, тада, живео у Србији.

ИРУБИЈУ је изгледало нелогично да сам га ја пријавио.

Његовој мајци није. Једина права реч која је може описати гласи: вештица. Од погледа урочљивих очију, до масне искрзане кућне хаљине коју никада није скидала, до успореног, наљућеног хода, до укосница у коси, до брчића испод црвеним капиларима прошивене губице.

Оног дана док је Руби био у притвору, она је украдила прилику да ме сусретне на ходнику:

- Комшија, да ти кажем једну реч.

- Изволите.

- Јао, онај јој несрећко... Шта учини. Ја му кажем, немој да пушташ гласну музику, има горе, на спрат, мала деца, спавају. А он, ништа не чује, он је, комшија, много болестан. Готов да умре. Једном су га већ из мртвих враћали.

То је, иначе, била њена фикс-идеја - да је Руби само болестан, да се не дрогира, чак и да не пије...

- Он је много болестан, а био у затвор три месеца... Напустила га, знаш, жена...

Жена га је, истина, напустила и то пре двадесет година, за шта је Руби окривљавао своју мајку. Због тога би јој се, увек, радосним криком и јавио кад би долазио у глуво доба кући, онако пијан: „Мамааааа! Ево га ја! Ја, мамааааа!“

- Напустила га жена, комшија, али има још једна ствар. Син му, знаш, отиш'о у

војску и положио заклетву. А не дају му да виђа децу, он, знаш, има два одрасла сина... Па не може да се утешу. Ено га плаче, уз музику, по целу ноћ... Накупило се.

- Све ја то знам, комшинице. И не брините, ја га разумем. Не смета он мени, бар не много. Уосталом, деца имају тврди сан, као и моја супруга. Али, наравно, било би боље кад би тај циркус престао.

У ствари, њој су већ дојавили да сам ја пријавио Рубија, па је хтела да ме замоли да га више не пријављујем. Тај који је пријавио да сам га ја пријавио учинио је добар посао. Јер, он ће га опет пријавити, а Руби ће опет мислити да сам га ја пријавио. И све ће бити у реду. Руби ће, можда, покушати да ме уока, већ је лежао на робизи због покушаја убиства, али Боже мој, то је ствар између мене и њега. После тога ће га сигурно ухапсити, па ће се зграда на неко време смирити. Пристојни добри људи ће моћи мирно да спавају. И тако ће све бити решено.

Овом пакленом науку супротставиле су се околности.

И сам збуњен чињеницом да мене обећују као тастера, уфиксан и мортус пијан, Руби је, разјарен, наредне ноћи по доласку из полиције, почео да се дерња у холу зграде:

- Да видимо ко мене у овој згради не воли! Нек изађе напоље, ако има јаја! Да видимо сме ли тај да изађе!

И тако се, повремено, дерњао све до после поднева. Поједини станари уопште нису смели да оду на посао, а неки су хватили паузу кад би Руби отрчао до продавнице да се нагута пива, па би, онда, трком силазили до кола и бежали главом без обзира у непознатом правцу. Касније сам чуо да је чак шесторо људи из наше зграде тих дана у својим предузећима узело, и добило, боловања.

ЈА САМ уредно отишао на посао кад Рубија није било у холу зграде.

Пошто је видео неке жене које су се враћале с посла око два сата, раздрао се за њима:

- Аха! Гузоње шаљу жене и децу, не смеју саме да изађу!

Догодило се да нам је затражио прашак за прање и ја одох у продавницу. У повратку ме Руби пресрео на пољанчету испред зграде:

- Здраво.

- Здраво, комшија.

- Комшија, ја и ти смо увек били добро...

- Били смо - кажем ја - комшија. Били смо, и бићемо, хвала Богу.

- Не знам да л`ћемо да будемо...

- Због чега?

- Кажу неки пријавио те тај изнад тебе...

- Изнад тебе има још пет спратова, драги Руби... Немој се бринути због дојава с моје стране. Ја полицију мрзим и више него ти. У његовом оку, гле, заискри суза.

- Ако ми верујеш, комшија, тамо ми је боље него овде... Ти ћеш да кажеш Руби је луд, али тамо ми је боље него овде...

„Тамо“, значи у затвору...

Руби се ни мало није променио. И даље је долазио пијан, и даље је терао полусестру да се проституише за новац који би пропио, или дао за дрогу... Ни то никоме није сметало, нико га за то није пријавио, али пуштање гласне музике... То је већ нешто друго.

Неколико дана касније, његова полусестра је дошла кући поломљене руке. Отишла је с неким гилиптером у Шумарице, за новац, и покушала да му украде новчаник. Гилиптер је то приметио и - одрао је од батина, поломивши јој руку. То је било нешто што никоме не смета. Осим Рубију. После таквих пословних неуспеха, Руби би западао у очајање, у право лудило. Усмеравао је гнев на зграду. Целе би ноћи пуштао музику до даске, а кад неко од комшија није издржао и кад га је, док је пролазио, пијан, поред тераса, гађао корубом јаја - он је скоро полудео од беса:

- Сад ћу да се попењем горе, да ти јебем и семе и племе. Изађи ако си човек, ако немаш пилаћа муданца...

Није престајао да се дерња ни изјутра. Викао је у ходнику из петних жила:

- Долазим на врата, спреми се! Знаш који си! Покажи се ако си мушко! У том тренутку, указах се у ходнику, пред њим, с цегери-ма - кренуо сам да купим хлеб.

- Јебају ти... драо се Руби, али је у истом тренутку престао, смешно ми се поклонило, и учтиво ми, колико се то може, стишаним гласом, рекао:

- Поштовање, комшија. Како си?

- Добро, комшија, а ти?

- Благодарим, одлично - рече он - Али ћу, комшија, морати неком да се најјебем мајке...

- Што се мора није тешко, комшија... Ја мислим што и ти, само ме мрзи да се дерем.

Он је наставио да се дере:

- Шта радите ви, тамо горе? Пошаљите ми ваше жене, имам киту за све њих! Гузоње, маму вам јебем каишарску...

Враћао сам се из продавнице, а он се још драо. Опет ме угледавши, утиша тон:

- Дотераше ли лебац, комшија?

- Дотераше, реш препечен, врућ. Одломи од крајике.

- Нека хвала, комшија, сад ћу ја да пошаљем Надицу... - и опет погледа горе, ка таваници: - Јебем ли вам мајку, долазим, чим доручкујем!...

НИКО, у ствари, није знао како Руби успева да остане жив, толике године. Имао је, брат-брату, тридесетогодишњи наркомански стаж. Чекали су да умре, и никако. Али су и дочекали. На њихове очи догађала се, тих дана, несравњива апотеоза, оргија смрти. Руби није увиђао да умире, да је већ умро, да само неком вансвесном навиком, наставља исте механичке покрете и понавља исте скаредне речи. Неко време сам се забављао на рачун оних задриглих „гузоња“, и њихових увелих моралистичкиња-жена, који су се плашили да прођу ходником, али ми и то додија, и ја увидех да је Руби своје борављење на земљи привео крају.

Смрт је дошла по њега. Пријавио га неки докон анђео, зна се коме. Јебаће им он, већ, мајку, тамо, горе, на небесима. Дотле, положили су његових четрдесетак килограма у најјефтинији ковчег, запалили су свећу чело главе и однели га на периферијско гробље, где је сахрањен поред оца, недалеко од очуха кога је у гроб отерао.

- Прође, вала, и ово - рекла је једна комшиница са олакшањем. - Сада можемо да се посветимо доградњи кровне конструкције на згради, чишћењу подрума и расподела просторија у вешерници.

ДУШАН ВУЧКОВИЋ, министар финансија, поводом смањења плата и пензија:

- Молим грађане да поднесу ову једнократну жртву како бисмо имали бољу будућност.

СРЂАН ВЕРБИЋ, министар просвете:
- Осећао сам се глупо сугеришући сину да је видovitост таленат који треба да развија, али знам да ће му овакав савет ипак помоћи да преживи у школи каква јесте.

НЕВЕН ЦВЕТИЋАНИЋ, аналитичар:
- Онај ко смири, помири и приведе раду нас Србе добиће Нобелову награду за медицину.

МИЛОРАД СТОЈКОВИЋ, директор „Желвоза“:
- Нисам службеним аутомобилом ишао на свадбу. Девојке су случајно окитиле мој аутомобил.

ЈЕЛЕНА КАРЛЕУША, певачица:

- Лифт у својој кући користим искључиво због огледала.

НАТАША БЕКВАЛАЦ, певачица:
- Познато је да лажем чим зинем.

ТОМИСЛАВ НИКОЛИЋ, председник Србије:
- Сви грађани су ми једнаки, све странке нису - највише волим СНС.

СИНИША МАЛИ, градоначелник Београда:

- Време је да слаavimo своје победе.

ОГЊЕН АМИЦИЋ, водитељ:
- Ако добијем близанце, биће Петар и Шестар Амицић.

Карикаџура Горан МИЛЕНКОВИЋ

ВИЦОТЕКА

Доктори

После конгреса лекара, колегиња и колега који су се први пут срели воде љубав у хотелској соби. Када је све било готово, он јој се обрати:

- По вештини ваших руку сигуран сам да сте ви гинеколог.

- Тачно. А ви сте, колега, анестезиолог!

- Јесам, како сте то погодили?

- Једноставно, ништа нисам осетила.

тет од пужева. Сутадан секретарица објашњава својој пријатељици:

- Мој директор заиста ништа не зна, јео је пужеве заједно са кућицама.

Истовремено директор прича свом пријатељу:

- Она моја секретарица је тално напаљена. Све време ручка упаљиво је гледала у мене, шутирала ме испод стола и говорила: „Извади га, извади га!“

Аутомат

Док чека воз на железничкој станици, Мујо види аутомат на коме пише: „Убади новчић и машина ће ти рећи ко си“. Хоће Мујо то да провери, убади новчић и из аутомата чује:

- Ти си Мујо и чекаш воз за Сарајево.

- Свидело се то Муји и хоће да превари машину. Преруши се, стави шминку и перикју, убади новчић и чује:

- Ти си Мујо и чекаш воз за Сарајево.

Упоран Мујо, хоће да доака аутомату. Оде у станични тоалет, на кондомату купи кондом, стави га на главу и опет дође пред аутомат. А овај му одговара:

- Е, мој Мујо, док ти глумиш пенис, оде ти воз за Сарајево.

Сахрана

Умрла Лали жена и на гробљу сви тужни, потиштени, а један човек мало са стране плаче, рида, чула косу.

Гледа га Лала, па му приђе.
- Та, гос'н швалер, немојте толико туговати, та женит ћу се ја опет.

Вожња

Вози Пироћанац девојку на мотору, пролазе поред једне хамбургернице и она му каже:

- Јао, како лепо мирише роштиљ!

На то ће Пироћанац:
- Оћемо још један круг?!

Пужеви

Одвео директор секретарицу на ручак и наруче специјали-

Горан Миленковић

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ГРАД КРАГУЈЕВАЦ
Градска управа за послове локалне самоуправе и опште управе
Секретаријат за урбанизам и заштиту животне средине
Одељење за заштиту животне средине

ОБАВЕШТЕЊЕ

О ПОДНЕТОМ ЗАХТЕВУ ЗА ОДЛУЧИВАЊЕ О ПОТРЕБИ ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

Градска управа за послове локалне самоуправе и опште управе, Секретаријат за урбанизам и заштиту животне средине, Одељење за заштиту животне средине обавештава јавност да је носиоца пројекта „ТЕ-ЛЕНОР“ д.о.о. Београд, поднео захтев за одлучивање о потреби израде Студије о процени утицаја на животну средину ПРОЈЕКТА – базне станице мобилне телефоније на локацији „Крагујевац 27“, чија се реализација планира на кп.бр. 10710, КО Крагујевац 4 (Змај Јовина бр. 28 – на крову стамбене зграде), на територији града Крагујевца.

Увид у податке и документацију из захтева носиоца пројекта, може се извршити у просторијама овог органа - Градска управа за послове локалне самоуправе и опште управе, Секретаријат за урбанизам и заштиту животне средине, Одељење за заштиту животне средине, канцеларија број 326, Трг слободе бр. 3, у периоду од 30.10.2014. до 10.11.2014. године, у времену од 9-12 часова. Уз захтев су приложени Стручна оцена оптерећења животне средине у локалној зони базне станице мобилне телефоније „Крагујевац 27“ - израђена од стране овлашћеног правног лица лабораторије „W – line“, из Београда и Извештај о испитивању електромагнетног зрачења израђен од стране овлашћеног правног лица Лабораторије за испитивање радиоактивности узорака и дозе јонизујућег и нејонизујућег зрачења, лабораторије „W – line“, из Београда, Аутопут за Загреб 41и, 11077 Београд.

У року од 10 дана од дана објављивања овог обавештења, заинтересована јавност може доставити мишљења о захтеву за одлучивање о потреби процене утицаја предметног пројекта на животну средину овом органу.

Овај орган ће у року од 10 дана од дана истека рока из става 3. овог обавештења донети одлуку о томе да ли је за предложени пројекат потребна процена утицаја на животну средину, о чему ће благовремено обавестити јавност.

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ГРАД КРАГУЈЕВАЦ
Градска управа за послове локалне самоуправе и опште управе
Секретаријат за урбанизам и заштиту животне средине
Одељење за заштиту животне средине

ОБАВЕШТЕЊЕ

О ПОДНЕТОМ ЗАХТЕВУ ЗА ОДЛУЧИВАЊЕ О ПОТРЕБИ ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

Обавештавамо вас да је носиоца пројекта „MEGGLE SRBIJA“, д.о.о. из Крагујевца, поднео захтев за одлучивање о потреби израде Студије о процени утицаја на животну средину ПРОЈЕКТА – објекат за пречишћавање и испуштање отпадних вода млекаре „MEGGLE SRBIJA“ д.о.о, чија се реализација планира на кп. бр. на кп.бр. 10465 КО Крагујевац 4 (ул. Саве Ковачевића 58) на територији града Крагујевца.

Увид у податке и документацију из захтева носиоца пројекта, може се извршити у просторијама овог органа - Градска управа за послове локалне самоуправе и опште управе, Секретаријат за урбанизам и заштиту животне средине, одељење за заштиту животне средине, канцеларија број 326, Трг слободе бр. 3, у периоду од 30.10.2014. до 10.11.2014. године, у времену од 9-12 часова.

У року од 10 дана од дана објављивања овог обавештења, заинтересована јавност може доставити мишљења о захтеву за одлучивање о потреби процене утицаја предметног пројекта на животну средину овом органу.

Овај орган ће у року од 10 дана од дана истека рока из става 3. овог обавештења донети одлуку о томе да ли је за предложени пројекат потребна процена утицаја на животну средину, о чему ће благовремено обавестити јавност.

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ГРАД КРАГУЈЕВАЦ
Градска управа за послове локалне самоуправе и опште управе
Секретаријат за урбанизам и заштиту животне средине
Одељење за заштиту животне средине

ОБАВЕШТЕЊЕ

О ПОСТУПКУ ОДЛУЧИВАЊА О ПОТРЕБИ ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

Градска управа за послове локалне самоуправе и опште управе, Одељење за заштиту животне средине, обавештава јавност да је на захтев носиоца пројекта „Теленор“ д.о.о., донето Решење број: III-05-501-375/14, и спроведен поступак одлучивања о потреби израде студије о процени утицаја на животну средину Пројекта – базне станице мобилне телефоније „Крагујевац 21“ - на кп.бр. 50/2, КО Баљковац, на територији града Крагујевца.

У спроведеном поступку донето је Решење да за предметни објекат **није потребна израда студије о процени утицаја на животну средину**, будући да се за планиране карактеристике пројекта, уз примену важећих техничких норматива и стандарда прописаних за изградњу, коришћење и одржавање ове врста објеката, као и одговарајућих мера заштите које су утврђене наведеним решењем, односно услова које су утврдили други овлашћени органи и организације, не очекују значајни негативни утицаји на чиниоце животне средине у току извођења и коришћења пројекта.

Донето решење заснива се на анализи захтева носиоца пројекта и података о локацији, карактеристикама и могућим утицајима пројекта на животну средину, при чему су узети у обзир прописани критеријуми за пројекте наведене у Листи II Уредбе о утврђивању Листе пројеката за које је обавезна процена утицаја и Листе пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину („Службени гласник РС“, број 114/08), Стручна оцена оптерећења животне средине у локалној зони базне станице мобилне телефоније коју је израдило овлашћено правно лице - Лабораторија „W - line“, Аутопут за Загреб 41и, 11077 Београд., као и Извештај о испитивању електромагнетног зрачења - нулто мерење, израђен од стране овлашћеног правног лица - Лабораторија „W - line“, Аутопут за Загреб 41и, 11077 Београд.

Представници заинтересоване јавности могу изјавити жалбу на донето решење у року од 15 дана од дана објављивања овог обавештења. Жалба се изјављује Министарству пољопривреде и заштите животне средине, а подноси се преко првостепеног органа.

Обавештење се објављује на основу чл. 10. став 7. и чл. 29. Закона о процени утицаја на животну средину („Службени гласник Републике Србије“, бр.135/04,

Мали огласи

МАТЕМАТИКА, механика, физика – сви узрасти. Часови у току школске године. Студенти (колоквијуми и јануар 2015.) Мала Матура. Такмичења. Тел: 034-360-202, 063-77-11-002, Арсић. harsich@gmail.com.

ОГЛАШАВАМ неважећом сведочанства четири разреда I крагујевачке гимназије, на име Иван Степовић.

ОГЛАШАВАМ неважећом Потврду о исправности уређаја и опреме за

погон возила на ТНГ број:065807-13К, на име Сарић Веселиновић Јована.

ОГЛАШАВАМ неважећом годишњу аутобуску карту број 077033 на име Добричић Ружице.

ОГЛАШАВАМ неважећим ИНДЕКС број 084013, ФИЛУМ-а, на име Стефан Јаковљевић.

ОГЛАШАВАМ неважећим ИНДЕКС број 88/2010, ПМФ-а, на име Владимир Андрејевић.

Дана 2. новембра 2014. године навршава се 40 дана од када се заувек преселио у наша срца

Јовановић Југослав Југа

Четрдесетодневни помен нашем добром, племенитом оцу и супругу спровешћемо у недељу, 2. новембра 2014. на Варошком гробљу у Крагујевцу, са почетком у 12 сати.

Породица Јовановић

Дана 2. новембра 2014. године је 40 дана од када нема нашег великог пријатеља

Јовановић Југослава Југе

Адвокат по професији по опредељењу добротинитељ.

Југо, није требало тако да одеш. Знаш да ниси смео тако да их уцвेलиш.

Рада, Неша, Тања и Милован

Моја вољена мајка

Злата Палачковић

12.10.1929 – 22.10.2014.

Није више самном.

Угасиле су се њене очи пуне љубави за мене, нема више њеног ретког, драгоценог осмеха, не чујем више њен лагани корак и тихи глас.

Ходала је кроз живот уздигнуте главе, ненаметљиво, саветовала и помагала, волела и поштовала, била вољена и поштована.

Моја љубав и моја туга за њом немерљиве су и вечне.

Ђерка Душица

ИЗЈАВА ЗАХВАЛНОСТИ

Проф. др Александру Сашу Ђукићу, директору, и особљу Центра за ендокринологију, дијабетес и болести метаболизма КЦ Крагујевац дугујем неизмерну захвалност за све што су учинили у настојању да мојој мами, поч. Злати Палачковић, олакшају последње дане живота.

Није било лека за њену тешку болест. Ипак, сваког тренутка она и ја смо осећале вашу бригу и пажњу. Неговали сте је и поштовали. Хвала вам.

Ђерка

Проф. др Душица Палачковић

Дана 1. новембра 2014. године навршава се година дана од смрти нашег драгог

Ђатић Радована

из Маслошева
1962 – 2013.

С љубављу и поносом те чувамо у нашим срцима.

Ожалошћени:
мајка Вера, брат Стеван и
супруга Оливера

Дана 22. октобра 2014. године растали смо се од наше драге и вољене

Злате Палачковић

Саткана од љубави, племенитости и доброте уснула је наша драга кума Злата.

Сећање на њен мио лик биће вечно уз нас, који је неизмерно волимо.

С поштовањем:
Олга, Војка, Дејан, Милош и
Ђорђе

IN MEMORIAM

Станојка Цана Филиповић

2. 11. 2004 - 2. 11. 2014.

Пре десет година престало је да куца племенито срце наше мајке и баке.

Са љубављу је се сећамо.

Кћер Весна и
уници Филип и Андрија

СЕЋАЊЕ

Тимотијевић Чеда

4. 11. 2012 - 4. 11. 2014.

Време пролази а туга и сећање заувек остају.
Много нам недостајеш.Супруга Љиља,
ћерка Јелена, унуке Кристина и
Мина и зет Саша

СЕЋАЊЕ

Нела Марјановић

4.11. 2008 – 4. 11. 2014.

Дани пролазе, туга у срцу расте, утехе нема...

Воле те твоји:
Тина, Мики, мама и тата, бата,
Оги и Наташа

Нашем драгом

Марковић Браниславу Шапоњи

У суботу, 1. новембра 2014. године, у 11 сати, на Варошком гробљу у Крагујевцу даваћемо четрдесетодневни помен.

Успомене на тебе увек ће живети са нама.

Твоји најмилији

Милош Игњатовић

Пешаци, сигурније је улицом него тротоаром

„Смак” опет на окупу, без Бориса, али у Зорановој кафани

Велика врата на гимназији имају и своју ману

Слуша савет, ваља се слојевито облачити

ПРЕФЕРАНС

ЈЕСЕЊЕ ПРВЕНСТВО КРАГУЈЕВАЧКЕ ЛИГЕ

Надимак, презиме и име	Укупно		IV		
	Бод	Супа	Сто	Бод	
1 Живковић Стефан	19,4	3142	1	5,1	124
2 Туца, Туцаковић Бранко	18,9	2612	2	5,5	880
3 Рака, Станић Радован	18,9	1288	1	3	24
4 Шоне, Николић Ненад	18,7	1258	3	5,5	810
5 Ђурђе, Ђурђевић Зоран	17,5	2434	2	3,5	742
6 Буђони, Раденковић Ненад	17,2	1764	1	0,8	-148
7 Крапа, Богдановић Мирослав	16,5	682	4	5,5	504
8 Мића, Ђорђевић Милован	16,3	440	5	5,3	326
9 Дача, Вујисић Данило	15,0	238	6	5,4	432
10 Јаре, Станимировић Зоран	14,7	1098	3	3,3	370
11 Млађа, Сикимић Млађен	14,5	786	7	5,3	320
12 Гајић Марко	14,3	1282	8	5,5	840
13 Бери, Петровић Берислав	14,2	378	4	3	8
14 Андрић Дејан	13,9	132	9	5,3	362
15 Гаја, Гајић Војкан	13,8	96	5	2,9	-18
16 Жикица, Миленковић Живадин	13,7	-782	2	0	-1622
17 Миша, Симић Милисав	13,4	-642	3	0	-1180
18 Сале, Ђорђевић Саша	13,2	320	10	5,2	264
19 Маре, Маринковић Милан	13,0	640	6	2,8	-180
20 Ђура, Ђуретановић	12,4	782	8	3,5	740
21 Марко Јеремић	12,2	466	7	3	80
22 Неца	12,2	424	11	5,4	420
23 Аца, Данас Алексис	11,8	56	12	5,5	522
24 Раца, Јовановић Радивоје	11,7	22	13	5,5	650
25 Мика, Петровић Милован	11,6	184	14	5,5	870
26 Мића, Мартиновић Милорад	11,6	-196	4	0,4	-512
27 Ђерка, Ђорђевић Раде	11,5	-518	5	0,6	-308
28 Паки, Јеврић Милан	11,4	-384	6	0,7	-252
29 Професор, Марковић Мирко	11,2	-1208	9	3,1	142
30 Лија, Милојевић Александар	10,9	6	10	3	6

ТЕЛЕВИЗИЈА КРАГУЈЕВАЦ

ТВ ПРОГРАМ од 30. октобра до 5. новембра

Четвртак 30. октобар	Петак 31. октобар	Субота 1. новембар	Недеља 2. новембар	Понедељак 3. новембар	Уторак 4. новембар	Среда 5. новембар
СТАЊЕ СТВАРИ	КАО И ДРУГИ	ХРОНИКА 2	Шумадијски праг	Јутарњи програм	ЖИВА ЦРКВА	КОМУНАЛНИ СЕРВИС
20.00 Стање ствари	20.00 Као и други	22.00 Хроника 2	12.05 Шумадијски праг	07.00 Јутарњи програм	20.00 Жива црква	20.00 Комунални сервис
07.00 Јутарњи програм	07.00 Јутарњи програм	09.00 Вести	09.00 Вести	07.00 Јутарњи програм	07.00 Јутарњи програм	07.00 Јутарњи програм
08.30 Цртани филм р.	08.30 Цртани филм р.	09.05 Радознало огледало р.	09.05 Дугометражни цртани филм	08.30 Цртани филм	08.30 Цртани филм	08.30 Цртани филм
09.00 Вести	09.00 Вести	09.35 Цртани филм	10.00 Радознало огледало	09.00 Вести	09.00 Вести	09.00 Вести
09.05 Музички програм	09.05 Музички програм	10.00 MegaFon Music	10.30 Цртани филм	09.05 Музички програм	09.05 Музички програм р.	09.05 Музички програм р.
10.00 Серија р. □	10.00 Серија р. □	11.00 Путујуће приче р.	11.00 Кућица у цвећу р.	10.00 Серија р.	10.00 Серија р. □	10.00 Серија р. □
11.00 Документарни програм	11.00 Документарни програм	12.00 Вести	11.30 Лек из природе р.	11.00 Документарни програм	11.00 Документарни програм	11.00 Документарни програм
12.00 Вести	12.00 Вести	12.05 Шумадијски праг р.	12.00 Вести	12.00 Вести	12.00 Вести	12.00 Вести
12.05 Кухињца	12.05 Кухињца	13.00 Кућица у цвећу	12.05 Шумадијски праг	12.05 Кухињца	12.05 Кухињца	12.05 Кухињца
12.35 Кућица у цвећу р.	12.35 АБС шоу р.	13.00 Fashion files	13.00 Агроревник	12.35 Стаклено звоно р.	12.35 Агроревник р.	12.35 Култура р.
13.00 Музички програм	13.05 Музички програм	14.00 Shopping aventura	13.30 Кућица у цвећу	13.00 Музички програм	13.00 Музички програм	13.00 Музички програм
14.00 Комунални сервис р.	14.00 Стање ствари р.	15.00 Документарни програм	14.00 Мали фудбал: Економица - Бечеј	14.00 Shopping aventura р.	14.00 Фудбал: Раднички-ОФК Београд р.	14.00 Жива црква р.
15.00 Цртани филм р.	15.00 Цртани филм	16.00 Вести	16.00 Вести	15.00 Цртани филм р.	16.00 Вести	14.30 Суграђани р.
15.30 Вино и виноградарство р.	15.30 Атлас р.	16.05 Филм □	16.05 Филм □	15.30 G.E.T. Report	16.05 G.E.T. Report	15.00 Цртани филм р.
16.00 Вести	16.00 Вести	18.00 Као и други р.	18.00 Путујуће приче	16.00 Вести	16.35 Документарни програм р.	15.30 Fashion files р.
16.05 Излог страсти р. □	16.05 Серија р. □	18.30 Документарни програм р.	18.45 Мобил Е	16.05 Излог страсти р. □	17.00 Мозаик	16.00 Вести
16.35 Меридијанима р.	17.00 Моја Шумадија	19.00 Хроника 1	18.50 Хит дана	17.00 Мозаик	18.00 Улови трофеј	16.05 Излог страсти р. □
17.00 Мозаик	18.00 Вино и виноградарство	19.30 Цртани филм	19.00 Хроника 1	18.00 Спортски програм	18.00 Мобил Е	16.35 Меридијанима
18.00 Спортска галаксија	18.45 Мобил Е	20.00 Лек из природе	19.30 Цртани филм	18.45 Мобил Е	18.45 Мобил Е	17.00 Мозаик
18.45 Мобил Е	18.50 Хит дана	20.30 Пледајте сад ово	20.00 Стаклено звоно	18.50 Хит дана	18.50 Хит дана	18.00 Здравље је лек
18.50 Хит дана	19.00 Хроника 1	21.00 Концерт	20.30 Све о животињама	19.00 Хроника 1	19.00 Хроника 1	18.45 Мобил Е
19.00 Хроника 1	19.30 Цртани филм	22.00 Хроника 2	21.00 Концерт	19.30 Спортски преглед	19.30 Цртани филм	18.50 Хит дана
19.30 Цртани филм	20.00 Као и други	22.30 АБС шоу	22.00 Хроника 2	20.00 Фудбал: Раднички - ОФК Београд	20.00 Жива црква	19.00 Хроника 1
20.00 Стање ствари	20.30 Документарни програм	23.00 Филм □	23.00 Култура	22.00 Хроника 2	20.30 Суграђани	19.30 Цртани филм
21.00 Излог страсти □	21.00 Излог страсти □	00.00 Вести	23.00 Филм □	22.30 Серија □	21.00 Излог страсти □	20.00 Комунални сервис
21.30 Меридијанима р.	22.00 Хроника 2	01.00 Хит дана	01.00 Хит дана	23.00 Нокаут	21.30 Меридијанима	21.00 Излог страсти □
22.00 Хроника 2	22.00 Хроника 2			00.00 Вести	22.00 Хроника 2	21.30 Меридијанима
22.30 Серија □	22.30 MegaFon Music			00:05 Хит дана	22.30 Серија □	22.00 Хроника 2
23.30 Атлас	00.00 Вести				23.30 Вино и виноградарство	22.30 Серија □
00.00 Вести	00.35 Хит дана				00.00 Вести	23.30 Здравље је лек р.
00.05 Хит дана					00.35 Хит дана	00.00 Вести
00.05 Хит дана						00.05 Хит дана

■ филм □ серија

НАМА СЕ НАЈВИШЕ ВЕРУЈЕ

ВАТЕРПОЛО

ЈАДРАН - РАДНИЧКИ 4:15

За Раднички
илишак Јадран

СПЛИТ - Базен: „Пољуд“. Гледалаца: 100. Судије: Ацић и Ђурашковић (Црна Гора). Играч више: Јадран 6 (2), Раднички 4 (3). Пејшерици: Раднички 1/1. Резултат по деоницама: 0:2, 1:5, 0:5, 3:3.

ЈАДРАН: Анчић, Калеб, Бушелић, Појовић, Вукић 1, Дивковић, Санџини, Тонковић, Милардовић 1, Буздовачић 2, Лисица, Брелић, Сирњић.

РАДНИЧКИ: Живојиновић, Младеновић, Тохол, Марковић 2, Миличић 1, Врлић 2, Бојдановић 1, Басара, Вуксановић 3, Дедовић 3, Босић 1, Пејковић 1, С. Појовић, Локсимић 1.

ИГРАЧЕ Радничког више је уморио дуг пут до Сплита, него сама утакмица, која је искоришћена као нешто јачи тренинг пред одлучујући двомеч са Орадеом. Тренер Стевановић у састав је уписао двојицу шеснаестогодишњака, Младеновића и Босића, а код куће су остали Радић, Ђирић, Ђук, Поповић и Трајковић.

Без много напора водили су

Крагујевчани меч, брзо направили велику разлику и касније играли тек што морају. На полувремену је било чак 7:0 за наш састав, иако комбиновани.

У другом делу сусрета слична ситуација, па је резултат дошао чак на 10:0, а Сплићани су први погодак постигли тек у 19. минуту и то са играчем више. Домаћин без много снаге, касније и жеље да се озбиљније супротстави, те је малобројна публика до краја имала прилику да види праву голеаду

ЛИГА ШАМПИОНА

Одлука у
Румунији

СИНОЋ је у Крагујевцу одигран први меч баража за учешће у групној фази Лиге шампиона. Супарник Радничком била је Орадеа.

Реванш је на програму 12. новембра у Румунији.

ПЛИВАЊЕ

Пираћ обележио
Крагујевачки октобар

ПОВОДОМ „Крагујевачког октобра“, на затвореном базену Спортског центра „Парк“ Пливачки клуб Фока организовао је такмичарски митинг. Наступило је 20 клубова из Србије и Бугарске, односно 428 пливача.

Најуспешнији тим био је домаћи Пират, са освојених 98 медаља (32 златне, 40 сребрних и 26 бронзаних) односно 3.095 бодова. Друго место припало је такође крагујевачком представнику, Радничком, који је уз сакупљених 2.205 поена имао и 71 медаљу (28-20-23), док је организатор, ПК Фока, надметање завршио на петом месту са 929 бодова и 28 медаља (13-9-6). Још један овдашњи клуб, Делфин, успео је да се домогне три медаље, сребрне и две бронзане, чиме се пласирао на 11 место.

В. У. К.

ФУТСАЛ

ЕКОНОМЦУ СУТРА

На мегдан долази Бечеј

ПОСЛЕ краће паузе у првенству Прве фудбал лиге Србије, због одигравања контролних утакмица националне селекције Србије са репрезентацијом Русије, овог викенда настављају се окршаји у нашем најквалитетнијем такмичењу.

Економца ће тако већ сутра, у оквиру шестог кола, на паркету хале „Језеро“, угостити Бечеј.

И друголигаши мобилни

ПРОШЛОГОДИШЊИ шампион у првенству Друге фудбал лиге, групе Запад, екипа Економца Б победом је стартовала у новој такмичарској сезони. Млађи „студенти“ савладали су тим Ужице Крчагово на свом терену са 7:5.

Друга крагујевачка екипа, Машинац, савладао је новајлију у овом рангу, трећег представника нашег града, тим Крагујевца 2011, резултатом 10:2.

Друго коло је на програму већ сутра, када ће у малом дербију снаге одмерити Машинац и Економца Б, и то у сали Друге крагујевачке гимназије од 21 сат и 15 минута. Крагујевац 2011 угостиће ваљевски РБ.

С. М. С.

ТРИГЛАВ ЛИГА						
4. КОЛО: Јадран (С) - Раднички Кон Тки 4:15, Браник - Будва 8:16, Младост - Партизан 16:8, Приморје - ПОШК 17:4.						
Приморје	4	4	0	0	52:20	12
Раднички	4	4	0	0	51:20	12
Младост	4	3	0	1	56:28	9
Будва	4	2	0	2	39:42	6
ПОШК	4	2	0	2	42:47	6
Партизан	4	1	0	3	42:41	3
Јадран (С)	4	0	0	4	24:52	0
Браник	4	0	0	4	27:83	0
5. КОЛО (5. новембра): Раднички Кон Тки - Браник, ПОШК - Младост, Партизан - Јадран (С), Будва - Приморје.						

гостију, уз понеки успешан потез својих љубимаца. У листу стрелца уписао је првенац и млађани Лука Босић.

По распореду, наредно коло, у коме у Крагујевац долази мариборски Браник, игра се у среду, 5. новембра.

М. М.

РВАЊЕ

Могло и по
пола

ИМЕЊАК из Београда савладао је за викенд рваче Радничког у Крагујевцу. Резултат овог дуела петог кола Прве лиге, гласио је 5:3.

Ипак, узданица домаћих, Перица Димитријевић је одлично одрвао, туширао је своје противника за 20 секунди, док је Милан Тодоровић добио меч без борбе, а до поена за свој тим дошао је и Никола Јовановић. Међутим, у категорији до 98 килограма Ђорђе Пешут је у тесној борби изгубио меч, па су Крагујевчани остали без бодова.

Овог викенда с обзиром да су обебедили опстанак, „црвени“ ће у подмлађеном саставу гостовати Потисју у Кањижи.

С. М. С.

АМЕРИЧКИ
ФУДБАЛИмјерајори на
коленима

ДИВЉИ Вепрови, браниоци титуле шампиона, остварили су прву победу у овогодишњој Јуниорској лиги Србије. Крагујевчани су у недељу, на помоћном терену стадиона „Чика Дача“, у оквиру групе „Југ“ били бољи од нишких Императора - 35:6, по деоницама 13:0, 15:0, 7:6, 0:0).

После три кола, уз утакмицу мање, Вепрови су други на табели уз скор од једне победе и једног пораза. У петом, последњем колу у групи, за две недеље Крагујевчани би требало да одиграју сусрет са Црним Стршљеновима у Јагодини, а дотле и одложени меч другог кола са Краљевским Крунама.

Комшијско
полуфинале

ОВОГОДИШЊА српска Јут лига, такмичење у категорији до 17 година, дошло је до завршнице. Наредног викенда у Београду четири најбоље екипе из лигашког такмичења и полуфиналних турнира бориће се за титулу првака у 2014. години.

Први полуфинални пар фајнал-фора чине Црни Стршљенови и Дивљи Вепрови. Ови ривали пре десетак дана одиграли су меч на полуфиналном турниру у Јагодини, а успешнији су били домаћи играчи - 26:20. У другом полуфиналу браниоци титуле шампиона, београдски Вукови састају се са Анђеоским Ратницима из Чачка.

М. М.

ОДБОЈКА

ЂЕРДАП - РАДНИЧКИ 0:3

Дунавски блиц
криј

КЛАДОВО - Хала: СРЦ „Језеро“. Гледалаца: 110. Судије: Давидовић и Савић (Београд). Резултат по деоницама: 19:25, 15:25, 16:25.

ЂЕРДАП: Илић 2, Сјасић (либеро), Савић, Вуксановић, Ашељевић 12, Мишећ 2, Делић 7, Срејеновић 1, Цићурски 3, Анђић, Сјојасљевић 8.

РАДНИЧКИ: Анђелић, Добановачки, Гоић 4, Трифуновић 9, Пројић (либеро), Перовић 10, Рајковић, Илић 4, Премовић 16, Панићовић (либеро), Дачовић 8, Сјојановић.

ЗЕБЊА у погледу исхода гостовања у Кладову после пораза од Војводине, испоставило се, није била оправдана. Млади тим и нови тренер не „пуцају“ баш од искуства, али жеља и талент никако им се не могу опспорити. Убедљиво, сигурно, прецизно деловале су линије тима, те је победа против екипе Ђердапа од 3:0 више него заслужена.

Током сва три сета ситуација је била истоветна. Наша екипа је већ на старту долазила до предности, чувала је и до краја само увећавала. Домаћин тако није успео ни да се некако резултатски приближи, а камоли угрози победу, која је извојевана за само 66 минута игре. У томе им није помогло чак ни искуство прослављеног тренера Милорада Кијца.

Наредног викенда играју се утакмице трећег кола, а у Крагујевац долази новајлија у лиги, екипа Инђије.

(Ж) КРАГУЈ - КОЛУБАРА
3:0Први
бодови

КРАГУЈЕВАЦ - Хала: „Гордана Бојковић“. Гледалаца: 150. Судије: Милошевић и Јовановић (Београд). Резултат по деоницама: 25:15, 25:12, 25:8.

КРАГУЈ: Итњашовић (либеро), С. Пејровић 3, Павловић 12, Брковић 12, Милосављевић (либеро), Швиковић 5, Мачужић 6, Дончић 1, Давић 1, Лекић 4, А. Пејровић 10, Димитријевић 1.

КОЛУБАРА: Срејковић 6, Пејронијевић (либеро), Шаренац, Љубовић 1, Марковић 1, Мијаљевић 6, Вићентијевић 5.

ПОСЛЕ стартног првенственог пораза од Спартака у Суботици - 0:3 (11:25, 14:25, 15:25), одбојкашице Крагуја постигле су историјску победу у премијерној сезони у елитном рангу такмичења. Ово је свако значајно и радосна вест, али помало помућена чињеницом да је лазаревачки састав на ивици егзистенције, а екипа им је састављена од онолико играчица колико је потребно да би се одиграла утакмица, само седам, од чега су половина јуниорке. Бодови су дакле били унапред уписани, али и поред тога веома важни у борби за опстанак.

Разлика у квалитету била је евидентна, а назнака другачијег исхода десила се почетком друге деонице. Гошће су тада заиграле агресивније, повеле са 6:1, али тајм-аут Мратинковића, касније измена техничара, када је уместо Александре Дончић ушла је Сара Петровић, вратиле су ствари у задовољавајућу колотечину. Веома брзо предност се вратила на страни домаћих, што захваљујући одличним сервисима Бојане Брковић и Дејане Мачужић, што изузетно квалитетном темпу Саре и Ане Петровић.

У трећем колу Крагуј гостује Железничару у Лајковцу.

ПРВА ЛИГА - Ж

Поклон
Ваљевкама

ИАКО су имале пуно шанси у финалу петог сета, играчице Радничког нису успеле да забележе другу победу у првенству.

Наиме, у одлучујућем сету најпре су стигле велику стартну пред-

WIENER ЛИГА (М)						
2. КОЛО: Ђердап - Раднички 0:3, Партизан - Црвена звезда 3:2, Војводина - Рибница 3:0, Инђија - Спартак (Љ) 0:3, Млади радник - Нови Пазар 3:1.						
Спартак (Љ)	2	2	0	6:0	6	
Војводина	2	2	0	6:0	6	
Партизан	2	2	0	6:2	5	
Црвена звезда	2	1	1	5:3	4	
Раднички	2	1	1	3:3	3	
Млади радник	2	1	1	3:4	3	
Инђија	2	1	1	3:5	2	
Нови Пазар	2	0	2	3:6	1	
Рибница	2	0	2	0:6	0	
Ђердап	2	0	2	0:6	0	
3. КОЛО: Раднички - Инђија, Нови Пазар - Партизан, Спартак (Љ) - Млади радник, Рибница - Ђердап, Црвена звезда - Војводина.						

WIENER ЛИГА (Ж)						
2. КОЛО: Крагуј - Колубара 3:0, Раднички (Б) - Јединство 0:3, Визура - Црвена звезда 3:0, Динамо - ТЕНТ 3:1, Спартак - Железничар 2:3.						
Јединство (СП)	2	2	0	6:0	6	
Визура	2	2	0	6:0	6	
Спартак	2	1	1	5:3	4	
Динамо	2	1	1	5:4	4	
ТЕНТ	2	1	1	4:3	3	
Крагуј	2	1	1	3:3	3	
Железничар	2	1	1	3:5	2	
Црвена звезда	2	1	1	3:5	2	
Раднички (Б)	2	0	2	0:6	0	
Колубара	2	0	2	0:6	0	
3. КОЛО: Железничар - Крагуј, Црвена звезда - Спартак, ТЕНТ - Визура, Јединство - Динамо, Колубара - Раднички (Б).						

ност ривалки, а затим у финалу, код изједначеног резултата направиле три грешке, довољне екипи Ваљева за победу. Резултат по деоницама био је 21:25, 23:25, 25:17, 25:23, 13:15.

После три кола крагујевачки састав има два бода, а у четвртном гостује Клеку.

М. М.

СТРЕЉАШТВО**Милутин девети у Габали**

У ФИНАЛУ Светског купа, који је од 21. до 28. октобра одржан у Габали у Азербејџану, крагујевачки стрелац Милутин Стефановић освојио је девето место у гађању ваздушном пушком.

Стефановићу је за пласман у финале недостајало свега 0,3 круга (423,4 у основном делу), али је очигледно платио данак неискуству на великим такмичењима, па је са само убијена 102 круга у последњој серији, практично елиминисао самог себе.

У Габали, иначе, гађало је 154 стрелаца из 39 земље, а Стефановић је био у шестој селекцији Србије.

С. М. С.

БОКС**Црвени бољи од Гонга**

ПОВОДОМ Октобарских свечаности Боксерски клуб Раднички организовао је у недељу у хали „Језеро“ пријатељски сусрет са „Златним гонгом“ из Руме. Обе екипе биле су појачане борцима из других клубова, а резултат је био 14:10 за домаћу екипу.

Бодове за Раднички освојили су Дејана Делетић, Трифун Дашић и Стефан Јовановић од крагујевачких боксера, док су појачања донела још четири победе.

Наредни излазак на ринг предвиђен је за 15. новембар, у седмом колу Шумадијске лиге, коме би домаћин требао да буде Јагодина.

М. М.

КАРАТЕ**Девојке предњачиле**

УЗ наступ 1350 такмичара из 18 земаља и 140 клубова, у недељу је одржан „Београдски победник“, такмичење на којем је екипа крагујевачког Јуниора освојила чак 14 медаља, шест сребрних и осам бронзаних.

Највише су се истакли сениори, Љубица Зекић и Јелена Симић, који су застали на корак од златног одличја, те њихове млађе клупске колеге - Никола Маслак, Павле Ковачевић, Лука Стефановић, Лазар Вукићевић, Иван Гутић и Лука Благојевић.

В. У. К.

ХУМАНЕ “ТИГРИЦЕ”**Шампионке за Милу**

РУКОМЕТАШИЦЕ Радничког гостовале су током прошле недеље у Петровцу на Млави, где су одиграле пријатељску утакмицу са тамошњим прволигашем Слоггом, као вид помоћи трогодишњој Мили Станисављевић, која болује од церебралне парализе. Дуел је, дакле, био хуманитарног карактера, како би се и кроз приход од улазница помогло у прикупљању неопходних 60.000 евра за операцију у Америци.

Посебан поклон шампионки Србије, мала Мила добила је од капитена Биљане Балаћ, која јој је уручила плишану тигрицу, иначе маскоту крагујевачког клуба, навичачки шал и лопту са потписом свих играчица Радничког.

ЗАГРЕБ - РАДНИЧКИ 27:18**И ослабљени - јачи**

ЗАГРЕБ - Дворана: “Кутија шибница”. Гледалаца: 5.000. Судије: Арнаутковић и Јовић (Босна и Херцеговина). Седмерци: Загреб 1/1, Раднички 4/2. Искључења: Загреб 10, Раднички 8 минути.

ЗАГРЕБ: Михаић 4, Брозковић 5, Сивејанчић 3, Ширем 3, Сивејановић, Ђорђевић 2, Ивић, Раковић 2, Шушња, Валчић 1, Обрановић, Вулач 3, Ковачевић, Кулачевић, Павловић 4.

РАДНИЧКИ: Арсић, Пралица 1, Продановић 2, Јанићијевић, Гулејић 1, Медурић 2, Пешировић, Сисајић, Радовановић, Милинчић, Симић, Томић 3, Шмић 1, Босић, Рајићевић 5, Грбовић 3.

ИАКО су Загребчани били хендикепирани ненаступањем неко-

лицине кључних играча, улогу фаворита лако су оправдали угости-

ВАРДАР - РАДНИЧКИ 39:33**Првак стварно недостижан**

ДА је Раднички преслаб за регионално такмичење, показала су уводна кола СЕХА лиге, па је пораз у Скопљу од моћног Вардара, доживљен прошле среде, био само логичан редослед у, по “црвене” и овако крајње неповољном првенственом распореду - 39:33 (21:14).

Македонци, који су и актуелни регионални прваци, током целог сусрета играли су веома сигурно, расподеливши терет на комплетан састав. На другој страни, “црвени” су се мушки борили, у неким моментима били чак и бољи од домаћина, али то, наравно, није било довољно како би се стигло до изненађења.

В. У. К.

РУКОМЕТ**(Ж) РАДНИЧКИ - ЖЕЛЕЗНИЧАР 33:20****Без икаквог узбуђења**

КРАГУЈЕВАЦ - Хала: „Језеро”. Гледалаца: 500. Судије: Трајановић и Милић (Београд). Седмерци: Раднички 3/2, Железничар 1/1. Искључења: Раднички 6, Железничар 10 минути.

РАДНИЧКИ: Сивајковић, Пријовић 2, Танић, Сивејановић 5, Радовановић 5, Чаировић, Милошевић 4, Нишавић 1, Тошовић, Балаћ 1, Сиванисављевић 6, Рисовић, Дукић, Даниловић, Јанушевић 9.

ЖЕЛЕЗНИЧАР: Жак, Вељковић 3, Сивојасављевић, Крстић, Буровић 1, Симоновић, Целебџић, Бурсаћ 5, Јанковић, Косановић, Сивамендић 4, Орловић 4, Милић 1, Бакић, Којчић 2.

НИ у петом првенственом колу рукометашице Радничког нису имале никаквих проблема при освајању два бода. Гост им је био инђијски Жеелезничар, далеко слабији по квалитету, па је и крајњи резултат у складу са тим - 33:20.

Унапред знани однос снага, дозволио је домаћима да утакмицу одиграју без значајнијег ослањања на најбоље играчице. Ипак, то се на терену није приметило, па се после почетног вођства од 6:0, ушло у ритам којим је мало по мало та разлика увећавана. На полувремену се стигло до 16:6, те је други део сусрета одигран у готово камерној атмосфери.

Сада Радничком следи гостовање у Београду, екипи Црвене звезде.

В. У. К.

виши наш Раднички - 27:18. Посебно импресиван био је наступ голмана домаћих, због чијих су невероватних одбрана Крагујевчани и застали на више него скромних 18 датих голова.

А у првим минутима дуела, нарочито након серије 4:0 и резултатског преокрета који им је донео вођство од 7:6, чинило се да “црвени” могу да се носе са ривалом. Међутим, до краја полувремена ситуација на терену се изменила, па је Загреб на одмор отишао са предношћу 12:7.

Расплет у другом полувремену тек никако није ишао на руку на-

БОДИ БИЛДИНГ**СА ДРЖАВНОГ****Олимпијци седма титула**

КОНКУРЕНЦИЈА 41 клуба из целе Србије, као и најава неких екипа да “пуцају” на звање шампиона, нису омели крагујевачку Олимпију да по седми пут заредом постане првак државе. Наступивши у најјачем саставу до сада, Олимпија је доминирала са освојених рекордних 12 медаља - пет златних, четири сребрне и три бронзане.

Најсјајнијим одличјем окитили су се: Бранка Јовановић (женски боди билдинг), Небоша Ђурковић (олимпијски ББ), Роберт Јаковљевић (полутешка ББ категорија), Борис Блануша (тешка ББ категорија), као и Милош Дишић (лака ББ категорија).

Позицију ниже, са сребром око врата, такмичење су окончали: Марија Башовић (бикини фитнес), Предраг Павловић (средња ББ категорија), Александар Лекић (олимпијски ББ), те Милан Јовановић (јуниорска конкуренција).

Бронзани су били Тамара Богдановић у бикини фитнесу, Денис Петовски код јуниора и Александар Миленковић у новој, физик категорији.

Уз победничку екипу, Крагујевац је на најзначајнијем српском надметању имао и представнике из клубова “Александар” и “Аполон”. Медаљу нису освојили, мада је такмичарки Аполона, Сандри Грујић, мало недостајало јер се пласирала на четврту позицију.

Овим првенством окончана је такмичарска сезона, пошто нема средстава за наступ репрезентације Србије, тиме и најбољих чланова Олимпије, на Светском првенству у Бразилу.

В. У. К.

ПРВА ЛИГА (Ж)

3. КОЛО: Шумадија - Спартак 91:38, Црвена звезда - Србобран 73:58, Врбас - Бор 63:53, Шабац - Партизан 82:85, Војводина - Вршац 106:87, Радивој Кораћ - Раднички 83:54.

Шумадија	3	3	0	237:146	6
Војводина	3	3	0	286:218	6
Радивој Кораћ	3	3	0	232:166	6
Врбас	3	3	0	198:183	6
Црвена звезда	3	2	1	218:176	5
Вршац	3	2	1	245:237	5
Шабац	3	1	2	228:205	4
Партизан	3	1	2	206:223	4
Раднички	3	0	3	180:217	3
Србобран	3	0	3	186:233	3
Бор	3	0	3	157:221	3
Спартак	3	0	3	142:290	3

4. КОЛО: Раднички - Врбас, Србобран - Партизан, Бор - Шабац, Црвена звезда - Војводина, Спартак - Радивој Кораћ, Вршац - Шумадија.

СЕХА ЛИГА

Играно: Вардар - Раднички 39:33, Веспрем - Загреб 27:22, Војводина - Металург 22:25, Вардар - Татран 32:26.

7. КОЛО: Веспрем - Вардар 31:23, Војводина - Нексе 26:26, Загреб - Раднички 27:18, Металург - Борац 24:17, Татран - Мешков (18. децембра).

Веспрем	7	7	0	224:16121
Вардар	8	7	0	1242:20421
Загреб	7	4	0	3192:17312
Мешков	5	4	0	1151:13212
Татран	7	4	0	3213:19512
Металург	6	4	0	2160:14912
Раднички	8	1	1	6209:2444
Нексе	7	1	1	5165:2084
Борац	8	1	1	6201:2473
Војводина	9	0	3	6213:2573

Наредне утакмице: Загреб - Металург и Веспрем - Мешков (5. новембра), Војводина - Татран (8. новембра).

8. КОЛО (7/9. новембра): Мешков - Војводина 34:22, Вардар - Татран 32:26, Раднички - Веспрем, Борац - Загреб, Металург - Нексе.

шем саставу. Из минута у минут разлика у корист домаћина је расла, а четири минута пре краја стигла је и до 12 голова вишка (27:15).

Дани паузе за Крагујевчане биће веома добродошли, јер их 8. новембра, у хали “Језеро”, очекује најтежи сусрет на домаћем терену, против апсолутно доминантног мађарског Веспрема.

В. У. К.

АПСОЛУТНИ ПОБЕДНИК МИЛОШ ДИШИЋ СА ГОРАНОМ ИЛИЋЕМ, ПРЕДСЕДНИКОМ “ОЛИМПИЈЕ” (лево), И КРАГУЈЕВАЧКИ ШАМПИОН РОБЕРТ ЈАКОВЉЕВИЋ

© Nebojs

КУГЛАЊЕ**Суноврат у Кљајићеву**

ШЕСТО коло Супер лиге Србије, изнедрило је шокантан резултат по куглаше Водовода. У Кљајићеву их је екипа Кордуна буквално “одува-ла” са 8:0, и више од 400 чуњева разлике - 3.677:3.240.

Резултатски суноврат, ако се тако може рећи, свакако је последица укупних дешавања у овом клубу, где очигледно не функционише све како треба, па отуда у прошлонедељном саставу Крагујевчана и нека нова имена, пре свих Касаловић и Немања Пантић, који су имали скроман учинак. Изостанак најбољег крагујевачког играча, Милована Пантића, довољно говори о познаваоце овог спорта у граду. И ту за сада стављамо тачку.

И другом крагујевачкој саставу, али у Првој лиги Србије, групи Центар, Пак промету, не иде најбоље ове сезоне. У прошлом, шестом колу поражени су пети пут, од Краљева са 6:2. Поене за Пак промет укњижили су Видојевић и Симовић, а мало је недостајало, свега два чуња, и Петковићу за тријумф. На крају 2.979:2.889 за Краљевчане.

Предстојећег викенда следи кратка пауза у куглашким првенствима. На програму ће бити првенство Србије у такозваном спринту, а једно од њих, за регион централне Србије, одржаће се у недељу у куглани Дру-ге крагујевачке гимназије.

С. М. С.

КУП СРБИЈЕ

Места за осам

ЛУЧЕ су играни сусрети осмине финала Купа Србије, шест од осам, а међу њима и онај између Радничког и Јагодина на "Чика Дачи".

Остали парови били су: Спартак - Пролетер (Нови Сад), Раднички (Ниш) - Инђија, Рад - Црвена звезда, Војводина - Слобода (Ужице) и Металац (Горњи Милановац) - Вождовац, док ће се 19. новембра састати још и ОФК Београд - Чукарички, односно Партизан - Слога (Петровац на Млави).

В. У. К.

НИЖЕ ЛИГЕ

Српска лига „Запад“, 11. коло: Шумадија 1903 - Лозница 0:2, Слоја (П) - Бане 2:0, Полей (Ј) - Јошаница 5:0, Јасеница 1911 - Железничар 2:3, Карађорђе (Т) - Шумадија 1:2, Звизд - Семендрија 1924 1:1, Рудар (К) - Јединство (УБ) 2:2, Будућности Крушик - Победа Белошевац 6:2.

Табела: Лозница 28, Јединство (УБ) 22, Будућности Крушик 21, Шумадија 1903 19, Железничар 19, Рудар (К) 18, Слоја (П) 17, Семендрија 1924 16, Звизд 16, Полей (Ј) 15, Шумадија (А) 15, Победа Белошевац 12, Бане 8, Јасеница 1911 7, Карађорђе (Т) 5, Јошаница 5 бодова.

12. коло: Шумадија 1903 - Слоја (П), Лозница - Победа Белошевац (субота, 13.30), Јединство (УБ) - Будућности, Семендрија 1924 - Рудар (К), Шумадија (А) - Звизд, Железничар - Карађорђе (Т), Јошаница - Јасеница 1911, Бане - Полей (Ј).

Зона „Морава“, 11. коло: Слобода (Ч) - Таково 2:1, Рудар (Б) - Водојажа 1:3, Браћа Вуковић - Полей (Т) 1:0, Драичево - Орловац 1:0, Трејча - Мейсалац 0:1, Рудар (Бр) - Тушин 1:3, Славија - Омладинац 1:0, Мокра Гора - Партизан (Ц) 3:2.

Табела: Тушин (Ц) 21, Орловац 21, Слобода (Ч) 21, Мокра Гора 20, Славија 17, Мейсалац 16, Драичево 16, Трејча 15, Браћа Вуковић 15, Партизан (Ц) 15, Водојажа 14, Омладинац 14, Таково 13, Рудар (Бр) 6, Рудар (Б) 1 бод.

12. коло: Таково - Партизан (Ц) (субота, 13.30), Водојажа - Браћа Вуковић, Тушин - Славија (недеља, 13.30), Омладинац - Мокра Гора, Мейсалац - Рудар (Бр), Орловац - Трејча, Полей (Т) - Драичево, Слобода (Ч) - Рудар (Б).

Прва градска лига, 11. коло: Слоја (Д) - Будућности 1:3, Слобода (Г) - Младости 0:2, Борац (Д) - Сушица 4:3, Гава - Арсенал 0:3, Јединство (П) - Виногради ДБ 1:3, Корићани - Јагран 0:4, Колонија - Сељак (МП) 3:0 (и. ф.), Шумадија - Маршић 3:1.

Табела: Арсенал 27, Јагран 25, Колонија 23, Будућности 22, Слоја (Д) 20, Младости 19, Маршић 18, Борац (Д) 16, Гава 16, Јединство (П) 14, Шумадија 11, Виногради ДБ 11, Слобода (Г) 11, Корићани 10, Сељак (МП) 5, Сушица 3 бода.

12. коло: Јагран - Борац (Д), Гава - Слоја (Д) (субота, 14.00), Арсенал - Маршић, Сељак (МП) - Шу-мадина, Сушица - Колонија, Младости - Корићани, Виногради ДБ - Слобода (Г), Будућности - Јединство (П) (недеља, 14.00).

Друга градска лига, 11. коло: Шумарице 2008 - Србија 0:6, Сељак (Ц) - Бајремар 1:1, Кушолово - Кошутњак 1:0, 21. октобар - Младости Теферич 2:0, Хајдук - Застава 1:3, Кременац - Шумадија 1934 2:2, Бошунье - Слоја (Л) 5:1, Азбест - Жежель 2:3.

Табела: Србија 26, Сељак (Ц) 22, 21. октобар 21, Кушолово 19, Застава 18, Кошутњак 18, Шумадија 1934 18, Шумарице 2008 18, Слоја (Л) 16, Азбест 14, Бајремар 14, Кременац 12, Бошунье 11, Хајдук 10, Жежель 7, Младости Теферич 4 бода.

12. коло: Бајремар - Жежель (субота, 14.00), Слоја (Л) - Азбест, Шумадија 1934 - Бошунье, Застава - Кременац, Србија - Хајдук, Младости Теферич - Шумарица 2008, Кошутњак - 21. октобар, Сељак (Ц) - Кушолово (недеља, 14.00).

ФУДБАЛ

РАДНИЧКИ (НИШ) - РАДНИЧКИ 1923 1:0

Дај њол, дај њооол...

НИШ - Стадион: "Чаир". Гледалаца: око 2.000. Судија: Милан Јермеић (Београд). Свиралац: Ђилас у 49. минута. Жути карџони: Коларевић (Раднички), Кућос, Росић (Раднички 1923).

РАДНИЧКИ НИШ: Кесић, Пауљевић, Павловић, Ђорђевић, Марјановић, М. Пејровић, П. Пејровић (од 88. Појара), Коларевић, Ђилас (од 79. Пуношевац), Ђуричић (од 56. Пејчић), Јовановић.

РАДНИЧКИ 1923: Трифуновић, Кућос (од 53. Јашић), Рнић, Бубања, Росић, Ђулум, Н. Ковачевић, Арсић, Вуљанин, Перовић, Пољанец (од 69. Виђић).

ДА није проблем у тренеру, мада се са новим, трећим, можда и смеши срећа Радничком, ко то више може и да наслуги, сведочи и дуел у Нишу са тамошњим "пролетерима". Јер, ко год је у ових 10 кола носио дрес "црвених", није се прославио, па тако ни постава на коју се сада већ бивши стратег Крагујевчана, Владо Чапљић, ослонио гостујући имењаку. Не да ти гол, а бавити се фудбалом, једнако је, јелте, "успешној операцији" коју пацијент није преживео. Тако није "преживео" ни Рад-

ни близу издања Чукаричког у претпрошлом колу, који смождио "црвене" са све датим водећим голом. Чак је наш тим и кренуо силовитије у овај дуел, први запретио преко Перовића, покушао у два наврата и ударцима Алексића, па Росића, али промене резултата није било.

Срећом, у тих 45 минута ни домаћин није био успешнији пред нашим голом. Имао је неколико прилика, није да није, али голман Трифуновић, уз помоћ одбране, отклонио је све претње.

НА "ЧАИРУ" НИШТА ОД БАРА

нички на "Чаиру". Изгубио је минимално - 0:1.

А да је некако, макар случајно постигао гол, исход је могао да буде другачији. Нишлије нису биле

СУПЕР ЛИГА - Ж

Изостао реванш

НИСУ успеле фудбалерке Тријумфа да се у 10. колу Супер лиге Србије реванширају Пожаревљанкама за пораз на старту првенства. Крагујевчанке су сада изгубиле на свом терену са 1:0 и тако остале на дну табеле.

Опет ће за викенд Крагујевчанке играти дерби зачеља на терену у Бадњевцу. Сада им на меџдан стиже екипа Слога Раднички из Земуна, која има победу више.

ДРУГА ЛИГА - Ж

Убедљиво прве

УТАКМИЦАМА седмог кола Друге лиге Србије, групе Запад, које су биле на програму прошлог викенда, спуштена је завеса на јесењи део овог такмичења.

Новајлија у овом рангу, крагујевачка Шумадија 1903, тријумфално је завршила први део, о чему говори и победа у последњем колу у Ваљеву, над екипом Граца од 8:0. Тако ће "плаво-беле" преузети на табели Друге лиге са максималним учинком од 21 бода и импозантном гол разликом - 36:3.

И други крагујевачки састав у овом рангу, Уна фортуна, забележила је победу на свом терену, савладавши Јерину из Смедерева са 3:2.

С. М. С.

КОШАРКА

ПРВА ЛИГА - Ж

Максимално - минимално

ПОЛОВИЧАН учинак забележиле су крагујевачке кошаркашице у трећем колу Прве женске лиге.

Шумадија је на свом терену декларирала суботички Спартак са чак 53 коша разлике - 91:38, и тако наставила победнички низ ове сезоне, који ју је довео на чело првенствене лествице. Суботичанке заиста нису имале шта да траже у овом дуелу, а то се јасно одсликало већ у првој четвртини, када су „зелене“ убациле 31 поен, наспрам, само шест „голубица“. У таквом односу снага поново је бриљирала Андријана Кнежевић са 27 постигнутих поена (81 одсто шут за два) и 11 скоко-

ва у одбрани. Уз њу, ефикасне су биле и Кристина Раковић са 16 и Кристина Милошевић са 11 поена, а одличну игру пружио је и Јелена Ђулафић, која је имала чак 14 асистенција.

Кошаркашице Радничког, са друге стране, укњижиле су нови, трећи првенствени пораз. Истина, и нису могле да се надају нечем бољем у дуелу са актуелним шампионкама, екипом Радивоја Кораћа, и то на њиховом терену. Поражене су са 29 кошева разлике - 83:54. Иако су у првој четвртини „црвене“ биле равноправан противник (19:17), друга четвртина је донела превагу, па је после 20 минута игре било 44:29 за Београђанке. Осим Марине Лешња у редовима Крагујевчанки, која је постигла 15 кошева и имала 11 скокова, солидну партију пружио је Јелена Трифуновић, најкориснији играч код гошћи.

Четврто коло донеће дуеле Радничког, који у суботу, од 17 сати, у хали "Гордана Богјевић" гости екипу Врбаса, те Шумадија са истоименим тимом у Врбасу.

С. М. С.

ОПЕТ ПРОМЕНА ТРЕНЕРА

Чапљић уступио клупу Нешку

ЈЕДНО ЈЕ СИГУРНО - НЕШКУ НЕЋЕ БИТИ ЛАКО

НИ месец дана није прошло од доласка Влада Чапљића на место тренера Радничког 1923, а клуб је, услед његове оставке после два узапосна пораза, приморан да тражи новог шефа струке.

У тексту од пре два броја, "Како ли ће, и са чим", јесте да смо предвидели велику могућност оваквог расплета ("Ипак, с обзиром на новонасталу ситуацију у табору 'црвених', који је сада остао и без председника, те веома неизвесно финансирање клуба, лако је могуће да се и Чапљић код нас 'не забави' предуго."), али је у питању, ипак, експресни растанак.

Још интереснији је брзометни избор његовог наследника. У питању је Ненад Нешко Милоновић, бивши фудбалер Радничког, који је пре готово деценије, заједно са братом Гораном, тада спортским директором, буквално најурен из табора "црвених" услед наводних финансијских малверзиција.

Углавном, Нешко нема тренерског искуства у елитном рангу, јер је до сада водио прволигашке и нижеразредне тимове, па ће на клупи крагујевачког суперлигаша, с обзиром на његов незавидан положај на табели, имати велику прилику да се докаже.

В. У. К.

СУПЕР ЛИГА

10. КОЛО: Раднички (Н) - Раднички 1923 1:0, Црвена звезда - Доњи Срем 1:0, Напредак - Нови Пазар 0:1, Војводина - Вождовац 3:0, Спартак - Борац 2:2, ОФК Београд - Чукарички 0:4, Младост - Рад 2:1, Јагодина - Партизан 1:0.

Војводина	10	8	1	1	22:7	25
Партизан	9	8	0	1	24:6	24
Црвена звезда	10	7	2	1	13:3	23
Чукарички	10	5	3	2	20:10	18
Нови Пазар	10	5	1	4	12:9	16
Младост	10	5	1	4	13:13	16
ОФК Београд	9	4	3	2	14:13	15
Спартак	10	4	3	3	9:9	15
Рад	10	3	2	5	15:17	11
Јагодина	10	3	2	5	10:15	11
Доњи Срем	10	3	2	5	6:14	11
Борац	10	2	4	4	9:11	10
Раднички (Н)	10	3	0	7	9:18	9
Напредак	10	1	4	5	7:12	7
Вождовац	10	2	1	7	7:19	7
Раднички 1923	10	1	1	8	2:16	4

11. КОЛО: Раднички 1923 - ОФК Београд, Борац - Напредак, Рад - Црвена звезда, Доњи Срем - Јагодина, Нови Пазар - Раднички (Н), Партизан - Војводина, Вождовац - Спартак, Чукарички - Младост.

11. КОЛО: Раднички (К) - Железничар 33:20, Кикинда - Јагодина 21:41, Наиса - Црвена звезда 39:26, Раднички (С) - Јуниор 27:22, Пролетер - Медицинар 27:31, Минаквa - Књаз Милош 23:21.

Раднички (К)	5	5	0	0	148:100	10
Минаквa	5	4	1	0	149:123	9
Јагодина	5	4	0	1	159:112	8
Књаз Милош	5	3	0	2	133:129	6
Наиса	5	3	0	2	139:136	6
Кикинда	5	3	0	2	130:136	6
Медицинар	5	2	0	3	166:156	4
Железничар	5	2	0	3	125:142	4
Јуниор	5	1	1	3	133:140	3
Пролетер	5	1	0	4	150:161	2
Раднички (С)	5	1	0	4	103:138	2
Црвена звезда	5	0	0	5	132:194	0

6. КОЛО: Црвена звезда - Раднички (К), Јагодина - Јуниор, Књаз Милош - Наиса, Медицинар - Минаквa, Кикинда - Пролетер, Железничар - Раднички (С).

5. КОЛО: Раднички (К) - Железничар 33:20, Кикинда - Јагодина 21:41, Наиса - Црвена звезда 39:26, Раднички (С) - Јуниор 27:22, Пролетер - Медицинар 27:31, Минаквa - Књаз Милош 23:21.

4. КОЛО: Раднички (К) - Железничар 33:20, Кикинда - Јагодина 21:41, Наиса - Црвена звезда 39:26, Раднички (С) - Јуниор 27:22, Пролетер - Медицинар 27:31, Минаквa - Књаз Милош 23:21.

3. КОЛО: Раднички (К) - Железничар 33:20, Кикинда - Јагодина 21:41, Наиса - Црвена звезда 39:26, Раднички (С) - Јуниор 27:22, Пролетер - Медицинар 27:31, Минаквa - Књаз Милош 23:21.

2. КОЛО: Раднички (К) - Железничар 33:20, Кикинда - Јагодина 21:41, Наиса - Црвена звезда 39:26, Раднички (С) - Јуниор 27:22, Пролетер - Медицинар 27:31, Минаквa - Књаз Милош 23:21.

1. КОЛО: Раднички (К) - Железничар 33:20, Кикинда - Јагодина 21:41, Наиса - Црвена звезда 39:26, Раднички (С) - Јуниор 27:22, Пролетер - Медицинар 27:31, Минаквa - Књаз Милош 23:21.

0. КОЛО: Раднички (К) - Железничар 33:20, Кикинда - Јагодина 21:41, Наиса - Црвена звезда 39:26, Раднички (С) - Јуниор 27:22, Пролетер - Медицинар 27:31, Минаквa - Књаз Милош 23:21.

0. КОЛО: Раднички (К) - Железничар 33:20, Кикинда - Јагодина 21:41, Наиса - Црвена звезда 39:26, Раднички (С) - Јуниор 27:22, Пролетер - Медицинар 27:31, Минаквa - Књаз Милош 23:21.

0. КОЛО: Раднички (К) - Железничар 33:20, Кикинда - Јагодина 21:41, Наиса - Црвена звезда 39:26, Раднички (С) - Јуниор 27:22, Пролетер - Медицинар 27:31, Минаквa - Књаз Милош 23:21.

0. КОЛО: Раднички (К) - Железничар 33:20, Кикинда - Јагодина 21:41, Наиса - Црвена звезда 39:26, Раднички (С) - Јуниор 27:22, Пролетер - Медицинар 27:31, Минаквa - Књаз Милош 23:21.

0. КОЛО: Раднички (К) - Железничар 33:20, Кикинда - Јагодина 21:41, Наиса - Црвена звезда 39:26, Раднички (С) - Јуниор 27:22, Пролетер - Медицинар 27:31, Минаквa - Књаз Милош 23:21.

0. КОЛО: Раднички (К) - Железничар 33:20, Кикинда - Јагодина 21:41, Наиса - Црвена звезда 39:26, Раднички (С) - Јуниор 27:22, Пролетер - Медицинар 27:31, Минаквa - Књаз Милош 23:21.

0. КОЛО: Раднички (К) - Железничар 33:20, Кикинда - Јагодина 21:41, Наиса - Црвена звезда 39:26, Раднички (С) - Јуниор 27:22, Пролетер - Медицинар 27:31, Минаквa - Књаз Милош 23:21.

0. КОЛО: Раднички (К) - Железничар 33:20, Кикинда - Јагодина 21:41, Наиса - Црвена звезда 39:26, Раднички (С) - Јуниор 27:22, Пролетер - Медицинар 27:31, Минаквa - Књаз Милош 23:21.

0. КОЛО: Раднички (К) - Железничар 33:20, Кикинда - Јагодина 21:41, Наиса - Црвена звезда 39:26, Раднички (С) - Јуниор 27:22, Пролетер - Медицинар 27:31, Минаквa - Књаз Милош 23:21.

0. КОЛО: Раднички (К) - Железничар 33:20, Кикинда - Јагодина 21:41, Наиса - Црвена звезда 39:26, Раднички (С) - Јуниор 27:22, Пролетер - Медицинар 27:31, Минаквa - Књаз Милош 23:21.

0. КОЛО: Раднички (К) - Железничар 33:20, Кикинда - Јагодина 21:41, Наиса - Црвена звезда 39:26, Раднички (С) - Јуниор 27:22, Пролетер - Медицинар 27:31, Минаквa - Књаз Милош 23:21.

0. КОЛО: Раднички (К) - Железничар 33:20, Кикинда - Јагодина 21:41, Наиса - Црвена звезда 39:26, Раднички (С) - Јуниор 27:22, Пролетер - Медицинар 27:31, Минаквa - Књаз Милош 23:21.

0. КОЛО: Раднички (К) - Железничар 33:20, Кикинда - Јагодина 21:41, Наиса - Црвена звезда 39:26, Раднички (С) - Јуниор 27:22, Пролетер - Медицинар 27:31, Минаквa - Књаз Милош 23:21.

0. КОЛО: Раднички (К) - Железничар 33:20, Кикинда - Јагодина 21:41, Наиса - Црвена звезда 39:26, Раднички (С) - Јуниор 27:22, Пролетер - Медицинар 27:31, Минаквa - Књаз Милош 23:21.

0. КОЛО: Раднички (К) - Железничар 33:20, Кикинда - Јагодина 21:41, Наиса - Црвена звезда 39:26, Раднички (С) - Јуниор 27:22, Пролетер - Медицинар 27:31, Минаквa - Књаз Милош 23:21.

0. КОЛО: Раднички (К) - Железничар 33:20, Кикинда - Јагодина 21:41, Наиса - Црвена звезда 39:26, Раднички (С) - Јуниор 27:22, Пролетер - Медицинар 27:31, Минаквa - Књаз Милош 23:21.

0. КОЛО: Раднички (К) - Железничар 33:20, Кикинда - Јагодина 21:41, Наиса - Црвена звезда 39:26, Раднички (С) - Јуниор 27:22, Пролетер - Медицинар 27:31, Минаквa - Књаз Милош 23:21.

0. КОЛО: Раднички (К) - Железничар 33:20, Кикинда - Јагодина 21:41, Наиса - Црвена звезда 39:26, Раднички (С) - Јуниор 27:22, Пролетер - Медицинар 27:31, Минаквa - Књаз Милош 23:21.

Фото: fkradnicki.com

Фото: fkradnicki.com

Фото: mc.kcbor.net

ШУМАДИЈА НИКАД ЈАЧА